

Jaarverslag 2020

FONDS Bijzondere
JOURNALISTIEKE
PROJECTEN

Jaarverslag 2020

*Alle afgebeelde projecten zijn gesteund door het Fonds BJP.

FONDS Bijzondere
JOURNALISTIEKE PROJECTEN

Inhoudsopgave - Jaarverslag 2020

	Woord vooraf	
1.	Het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten in 2020	1
1.1.	Projectsubsidies	4
1.1.1.	Aantal aanvragen, toekenningen en afwijzingen	5
1.1.2.	Gehonoreerde projecten	6
1.1.3.	Afgeronde projecten en impact	11
1.1.4.	Ingetrokken en mislukte projecten	20
1.2.	Talentontwikkeling	20
1.2.1	Regeling Jong Talent	21
1.2.2	Beurs Expertisebevordering	24
1.3	Effecten regelingen	27
2.	Overige activiteiten	30
2.1.	Brusseprijs voor het beste journalistieke boek	30
2.2.	Speciale subsidieregelingen	31
3.	Positionering	36
3.1.	Samenwerkingen	36
3.2.	Pr en communicatie	37
3.3.	Voorlichting en educatie	37
4.	Personeel en organisatie	38
5.	Wet Normering Topinkomens	40
6.	Toekomstparagraaf	41
7.	Risicoparagraaf	42
8.	Codes	44
8.1.	Governance Code Cultuur	44
8.2.	Fair Practice Code	45
8.3.	Code Diversiteit en Inclusie	46
9.	Financiën	48
10.	Bijlagen	49
10.1.	Bijlage 1A – Toegekende subsidies Regeling Bijzondere Journalistiek	49
10.2.	Bijlage 1B – Niet-gehonoreerde subsidieverzoeken Regeling Bijzondere Journalistiek	53
10.3.	Bijlage 2A – Toegekende subsidies Regeling Onderzoeksjournalistiek	57
10.4.	Bijlage 2B – Niet-gehonoreerde subsidieverzoeken Regeling Onderzoeksjournalistiek	68
10.5.	Bijlage 3A – Toegekende subsidies Beurs Expertisebevordering	71
10.6.	Bijlage 3B – Niet-gehonoreerde subsidieverzoeken Beurs Expertisebevordering	73
10.7.	Bijlage 4 – Financiële afwikkeling	74
10.8.	Bijlage 5A – Afgeronde projecten Regeling Bijzondere Journalistiek 2020	75
10.9.	Bijlage 5B – Afgeronde projecten Regeling Onderzoeksjournalistiek 2020	85
10.10	Bijlage 6 – Begroting Cultuursubsidie 2021 (samenvatting)	98

11. Jaarrekening
Controleverklaring accountant

Woord vooraf

Een klein land met verre uithoeken van Floor Milikowski behoorde tot de vele markante publicaties die in 2020 met financiële steun van het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten tot stand kwamen. Een recensent schreef: "Milikowski brengt treffend de ongelijkheden in kaart tussen grote steden als Amsterdam en Rotterdam en krimpende gemeenten als Sittard-Geleen en Delfzijl. (...) Het mooie aan haar nieuwe boek is dat Milikowski verder gaat dan het beschrijven van de ellende die de krimp teweegbrengt. Wegtrekkende jongeren, sluitende zorgcentra en leegstaande winkelpanden komen aan bod, maar het is haar vooral te doen om de manieren waarop politici, ondernemers en bewoners proberen het tij te keren."

In deze zinnen ligt de grote waarde van het Fonds BJP besloten. Vanwege gekrompen budgetten, gecombineerd met de niet aflatende druk van de actualiteit, hebben de reguliere media slechts beperkte mogelijkheden om journalisten vrij te maken voor langdurig spitwerk. Het Fonds BJP biedt voor velen en op meerdere fronten soelaas. Het verschaft journalisten geldelijke middelen om zich vast te bijten in een onderwerp van belang. En geld betekent vooral ook tijd. Tijd om alle relevante stukken te bestuderen. Tijd om een veelvoud van bronnen aan te boren. Tijd om meerdere sporen te volgen. Tijd om de menselijke kant van maatschappelijke vraagstukken in beeld te brengen. Tijd om niet alleen de problemen maar ook mogelijke oplossingen te schetsen. Tijd om onvoldragen teksten te herschrijven. Tijd voor broodnodige reflectie.

Het is verheugend dat in 2020 een recordaantal journalistieke auteurs de weg naar het Fonds BJP heeft weten te vinden. In totaal werden maar liefst 326 nieuwe projectsubsidie-aanvragen ingediend, 24 meer dan in 2019. Ondanks de beperkingen die de coronacrisis veroorzaakte, is het gelukt al deze aanvragen met de gewenste zorgvuldigheid te verwerken. De staf van het Fonds verdient hiervoor een groot compliment. In totaal werden 187 subsidie-aanvragen gehonoreerd. Het merendeel van de goedgekeurde projecten werd gerealiseerd met één mediapartner, maar crossmediale projecten vormden een groeiend aandeel, een ontwikkeling die het Fonds van harte ondersteunt.

Dat de coronacrisis niet leidde tot een inbreuk op het werk van het Fonds, was mede te danken aan een bijstelling van de indieningsystematiek. Sinds 2018 kent het Fonds twee loketten: de (oude) Regeling Bijzondere Journalistiek en de (nieuwe) Regeling Onderzoeksjournalistiek, die in het leven kon worden geroepen door de extra financiële middelen die het kabinet-Rutte-III bij zijn aantreden ter beschikking stelde voor onderzoeksjournalistiek. Vanwege de coronacrisis werd besloten de twee loketten naar buiten toe samen te voegen tot één Regeling Journalistieke Projectsubsidies, zodat de aanvragers zelf niet hoefden uit te zoeken voor welke subsidiepot hun project het meest in aanmerking kwam. Tevens werden de deadlines voor indiening van subsidieverzoeken afgeschaft, zodat een constante stroom van aanvragen op gang kon komen. Deze werkwijze wordt vooralsnog gecontinueerd in 2021.

Twee andere activiteiten die twee jaar geleden van start zijn gegaan, zijn de programma's Expertisebevordering en Jong Talent. Ook deze programma's konden in 2020, ondanks de hindernissen die de coronacrisis opwierp, met succes worden gecontinueerd. Evenals bij de subsidieaanvragen werden de aanmeldprocedures vereenvoudigd, zodat zowel jongere journalisten als hun meer ervaren collega's hun slagkracht konden vergroten.

Het afgelopen jaar stond voor het Fonds BJP tevens in het teken van een verandering van bestuursmodel. Was voorheen een algemeen bestuur de hoogste instantie, die tevens de beoordeling van alle subsidie-aanvragen voor zijn rekening nam, vanaf medio 2020 kwam de leiding van de organisatie in handen van een directeur-bestuurder, die verantwoording aflegde aan een Interim Raad van Toezicht. Deze Interim-RvT had daarnaast de taak om een definitieve Raad van Toezicht te formeren. Dit heeft begin 2021 zijn beslag gekregen.

Aan het eind van het jaar volgde nog een bestuurlijke wisseling van de wacht door het vertrek van Jessica Swinkels, die als directeur de afgelopen vier jaar een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de groei van het Fonds BJP. In haar plaats werd Joëlle Terburg, die reeds geruime tijd aan de organisatie is verbonden, benoemd tot directeur-bestuurder ad interim. Daarmee werd verzekerd dat de werkzaamheden van het Fonds een ongestoorde doorgang vonden.

‘Kijkcijfers bekijken niet, goede journalistiek wel’, was het motto van Dan Rather, lange tijd de anchorman van CBS News. Mutatis mutandis geldt hetzelfde voor het werk in andere mediasectoren. Solide spreekwerk is de hoofdopdracht van journalisten. Het is van levensbelang voor het functioneren van de democratie. Zeker in een tijd waarin complottheorieën welig tieren en desinformatie een courant artikel is. Het Fonds BJP heeft er alle vertrouwen in dat het in de komende jaren een unieke bijdrage kan blijven leveren aan de weerbaarheid van de Nederlandse journalistiek.

Paul Brill
voorzitter Interim Raad van Toezicht

Lem van Eupen
voorzitter Raad van Toezicht

1. Het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten in 2020

Toen in het vroege voorjaar van 2020 duidelijk werd dat de maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus een langdurige impact zouden hebben op de samenleving en daarmee de journalistiek, heeft het Fonds alles op alles gezet om (freelance) journalisten tegemoet te komen en de eigen organisatie zo snel mogelijk aan te passen aan digitale communicatie en thuiswerken. In sneltreinvaart werd de aanvraagprocedure voor projectsubsidies en talentbeurzen toegankelijker gemaakt en stapten we over naar geheel digitaal aanvragen en werken. Daarbij werden begin april al meerdere maatregelen gelanceerd om journalisten te ondersteunen:¹

- We lanceerden een spoedprocedure en stapten af van de aanvraagdeadlines voor subsidieaanvragen om te voorkomen dat aanvragers in financieel onzekere en journalistiek veeleisende tijden lang op bericht over een aanvraag zouden moeten wachten;
- De Regeling Bijzondere Journalistiek en de Regeling Onderzoeksjournalistiek zijn aan de voorkant samengevoegd tot één Regeling Projectsubsidies om het aanvraagproces voor de aanvrager te vergemakkelijken en snellere verwerking van de aanvragen mogelijk te maken;
- Het Fonds heeft in 2020 afgezien van de tot dan toe gebruikelijke royalty-afdracht aan het Fonds over de boekverkopen van 2019, om die bedragen aan de auteurs ten goede te doen komen;
- We zijn coulant omgegaan met aanvragers wier projecten of publicaties door de omstandigheden werden gewijzigd of uitgesteld. In voorkomende gevallen ontvingen zij bovendien een deel van het subsidiebedrag, wanneer duidelijk was dat uitvoering en/of publicatie op een later moment haalbaar zouden zijn.

In 2020 heeft het Fonds BJP daarnaast het ingezette traject leidend tot de voorgenomen bestuurswijziging doorgevoerd. Na een intensief proces, begeleid door een deskundige jurist, kent het Fonds BJP sinds 1 juli 2020 een model met een directeur-bestuurder en Raad van Toezicht – die van 1 juli tot 15 januari 2021 ad interim functioneerde. Daaruit vloeide onder andere voort: het opnieuw vastleggen van de statuten en het opstellen van verschillende nieuwe reglementen, waar het bureau met professionele begeleiding en in samenwerking met de interim-RvT de nodige stappen in heeft gezet. In de laatste maanden van 2020 is bovendien geworven voor twee nieuwe leden van de Raad van Toezicht, die op 15 januari 2021 officieel toetraden tot de Raad van Toezicht (zie ook H.4, Personeel en organisatie).

Na afronding van deze professionaliseringsslag is Jessica Swinkels eind december als directeur-bestuurder vertrokken bij het Fonds BJP. Joëlle Terburg is daarop benoemd als directeur-bestuurder ad interim.

¹ Zie ook: <https://fondsbjp.nl/2020/04/corona-maatregelen-fonds-bjp-doorlopend-aanvragen-en-spoedprocedures/>.

Bovenstaande ontwikkelingen zijn erop gericht geweest de belangrijkste activiteit van het Fonds zo goed mogelijk uit te voeren: het ondersteunen van journalisten met projectsubsidies en beurzen, met zoveel mogelijk positieve betekenis voor het journalistieke veld. Juist in crisisjaar 2020 bleek ten enenmale hoezeer de journalistiek in Nederland onder druk staat: enerzijds namen desinformatie, *fake news* en complottheorieën afgelopen jaar een grote vlucht,² anderzijds had de crisis grote gevolgen voor de inkomsten van media én journalisten. “Tegenover de stijging van digitale abonnementen staat wat de regiopers hun grootste probleem noemt: de dalende advertentie-inkomsten. (...) Geld van adverteerders gaat voornamelijk naar Amerikaanse bedrijven als Facebook en Google. Van de Nederlandse online reclamebudget-ten gaat inmiddels zeventig procent naar deze multinationals.”³ valt te lezen in het adviesrapport ‘Lokale media: niet te missen’. Daarbij komt nog dat adverteerders zich terugtrokken, omdat de crisis hun financiële middelen beperkte.⁴ Gevolg: “Door dalende inkomsten zien kranten zich genoodzaakt om kosten te besparen, onder andere door afscheid te nemen van bijna de helft van de redacteuren.”⁵ CDA-Kamerlid Pieter Omtzigt vatte de ontwikkelingen als volgt samen in de Nieuwspoortlezing die hij in januari 2021 gaf: “Er is een steeds kleinere groep die betaalt voor nieuws. Redacties worden kleiner en verliezen slagkracht. Jaar na jaar. Ook regionaal en lokaal.”⁶ Tijdens de coronacrisis bleek ondertussen wél eens te meer het belang en bereik van de regionale en lokale journalistiek: “Websites van lokale omroepen trokken in het voorjaar van 2020 gemiddeld ruim tweeëneenhalf keer zoveel bezoekers als in ‘normale tijden’”.⁷ Ook raakte de toename van online nieuwsconsumptie in een stroomversnelling: “We blijven dagelijks ongeveer een gelijke hoeveelheid minuten besteden aan kijken, luisteren, en lezen. Echter de manier waarop we dit doen, is veranderd. Ons mediagebruik is verschoven naar online.”⁸

De kernactiviteiten: projectsubsidies en talentontwikkeling, worden uitgevoerd met de volgende kernwaarden als uitgangspunt:

1. Kwaliteit: ondersteuning kwalitatief hoogwaardige journalistieke projecten;
2. Spreiding: ondersteuning regionale en lokale journalistiek;
3. Vernieuwing: steun voor nieuwe vertelvormen en nieuw bereik;
4. Duurzame arbeidsmarkt: ondersteuning freelancers;
5. Diversiteit: pluriformiteit in doelgroep en afzender.

² Zie bijvoorbeeld: <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2323356-nepnieuws-expert-enorm-veel-valse-informatie-rondom-het-coronavirus.html>, https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/fighting-disinformation/tackling-coronavirus-disinformation_nl.

³ Het adviesrapport ‘Lokale media: niet te missen’, dat de Raad voor het Openbaar Bestuur en de Raad voor Cultuur in november 2020 publiceerden is hier te downloaden: <https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2020/11/12/adviesrapport-lokale-media-niet-te-missen>, p.58.

⁴ Idem, p.18.

⁵ Idem, p.59.

⁶ Zie: <https://www.nieuwspoort.nl/agenda/overzicht/politiek-spreekuur-lessen-uit-de-toeslagenaffaire/>, p.7.

⁷ Adviesrapport ‘Lokale media: niet te missen’, p. 18. Zie ook de analyse van NDP Nieuwsmedia, brancheorganisatie van nieuwsbedrijven: <https://www.ndpnieuwsmedia.nl/2021/01/27/forse-inhaalslag-bereik-regionale-en-lokale-nieuwssites-en-apps/>.

⁸ Zie Mediamonitor 2020: <https://www.mediamonitor.nl/wp-content/uploads/Mediamonitor-2020.pdf>, p.10.

Al met al blijkt de journalistiek kwetsbaar: “In de coronacrisis hebben we gezien hoe journalistieke producten – en daarmee een geïnformeerde samenleving – van reclame-inkomsten afhankelijk zijn.”⁹

De missie van het Fonds om de Nederlandse kwaliteitsjournalistiek structureel te ondersteunen door middel van subsidies en beurzen om journalisten te steunen bij het uitvoeren van diepgravende en tijdrovende onderzoeken en publicaties won derhalve in 2020 nog verder aan relevantie en urgentie. Dat bleek ook uit het recordaantal aanvragen voor een projectsubsidie dat het Fonds het afgelopen jaar ontving (zie verder H.1.1 Projectsubsidies). Ook de activiteiten ten behoeve van journalistieke talentontwikkeling werden geïntensiveerd: in het najaar startten 13 talentvolle journalisten met een traineeship op een landelijke of regionale onderzoeksredactie, op de Beurs Expertisebevordering werd flink vaker een beroep gedaan dan in 2019 (zie verder H.1.2 Talentontwikkeling). Om de kwaliteit van de journalistieke subsidie- en samenwerkingsrelaties te waarborgen, wordt de Code van Bordeaux altijd als uitgangspunt gebruikt.¹⁰

In juni 2020 bracht de Raad voor Cultuur een lovend advies over de BIS-aanvraag van het Fonds uit: “De raad vindt de ambities van het FBJP realistisch. Het activiteitenplan geeft een helder beeld van zowel de gevestigde als de nieuwe activiteiten. Het plan getuigt van zelfreflectie en bezinning op veranderende maatschappelijke en journalistieke omstandigheden. De breedte van activiteiten is indrukwekkend en gericht op resultaat. Met relatief weinig middelen slaagt de instelling erin zeer veel zichtbare resultaten te boeken.” De Raad voor Cultuur onderschrijft dat journalisten onmisbaar zijn als ‘duiders van betrouwbare informatie’ en ziet ze als ‘tegenkracht’ voor fenomenen als ‘feitenvrij betoog’ en ‘alternatieve waarheden’ die op sociale media rondwaren. Het Fonds BJP draagt volgens de Raad met ‘zijn projectsubsidies in sterke mate bij aan de kwaliteit van de maatschappelijk relevante journalistiek’.

⁹ Zie inleiding bij Mediamonitor 2020: <https://www.mediamonitor.nl/nieuws/mediamonitor-2020-van-offline-naar-online/>.

¹⁰ Zie: <https://www.nvj.nl/ethiek/ethiek/code-bordeaux>.

1.1. Projectsubsidies

In het voorjaar van 2020 startte het Fonds tot tevredenheid een proef waarbij de aanvragers hun aanvraag indienen voor een geïntegreerde Regeling Journalistieke Projectsubsidies,¹¹ om de communicatie met en dienstverlening aan journalisten te verbeteren en dubbel werk op het bureau te voorkomen. De aanvragen worden beoordeeld door commissieleden met diverse achtergrond en expertise, die samen zeer goed in staat zijn subsidieaanvragen voor elk van beide regelingen op waarde te schatten. De bureaumedewerkers die de aanvragen behandelen, doen een voorstel voor de regeling waar de aanvraag het meest op aansluit; de directeur-bestuurder bekrachtigt dit voorstel of past het aan. In de (financiële) administratie blijven de regelingen ondertussen geheel gescheiden: aanvragers vernemen bij toekenning binnen welke regeling hun project is gehonoreerd, de betreffende regeling staat vervolgens ook op het subsidiecontract vermeld.

De proef maakte deel uit van een groter geheel aan coronamaatregelen die het Fonds BJP nam om (freelance)journalisten tijdens de coronacrisis beter te kunnen ondersteunen. De reacties op de maatregelen waren positief:

“Moreel gezien is het al zo fijn om te zien dat fondsen meedenken.”

“Wat een bijzonder bericht. Niet te geloven. Souplesse! Begrip! Hart onder de riem van journalisten! Dank en complimenten.”

“Dat is een erg mooi streven, want inderdaad, het valt momenteel niet mee (om niet te zeggen, het is onmogelijk) rond te komen als freelancejournalist.”

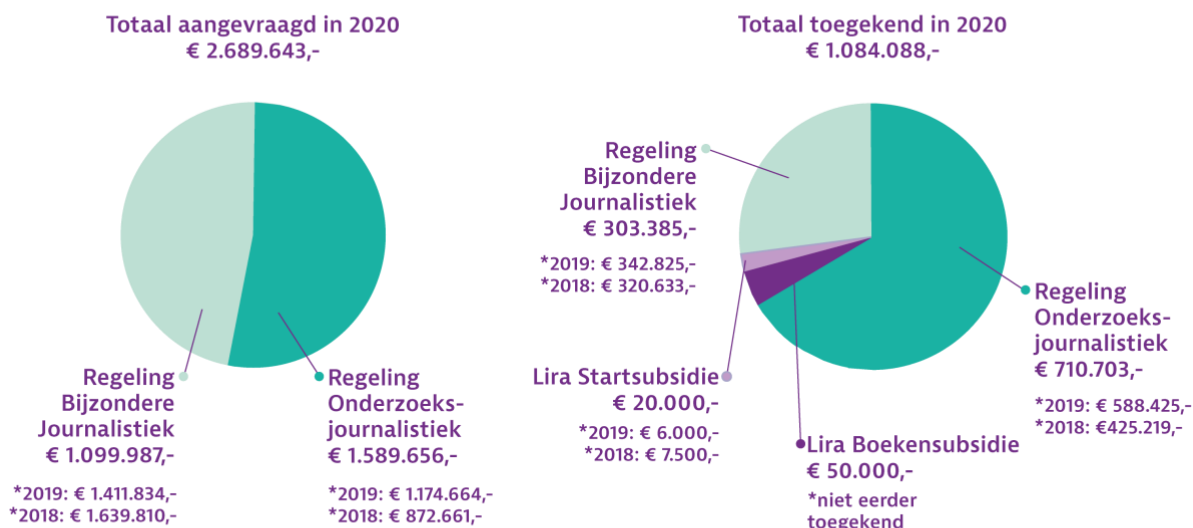
Binnen de Regeling Journalistieke Projectsubsidies kunnen startsubsidies, vooronderzoeks- en uitvoeringssubsidies toegekend worden. Startsubsidies zijn bedoeld voor journalisten met een veelbelovend plan waarover desalniettemin nog twijfels zijn. Vooronderzoekssubsidies zijn voor journalisten die tijd nodig hebben te onderzoeken hoe haalbaar hun beoogde project is of welke onderzoeksrichting het meest vruchtbaar lijkt. Als zij daarover duidelijkheid al hebben, al dan niet na een vooronderzoekssubsidie, kunnen ze subsidie aanvragen voor de uitvoering van het betreffende onderzoek.

Het Fonds heeft in 2020 bijna 1,1 miljoen euro aan projectsubsidies kunnen toekennen, maar het beschikbare budget van de regeling wordt nog steeds fors overvraagd: voor beide regelingen samen werd voor meer dan 2,5 miljoen euro aangevraagd (zie visualisatie 1).

¹¹ Waarin de bestaande twee subsidieregelingen samenkomen:

- De Regeling Bijzondere Journalistiek, voor bijzondere en tijdrovende projecten;
- De Regeling Onderzoeksjournalistiek, voor urgente en actuele onderzoeksprojecten.

1. Projectsubsidies 2020

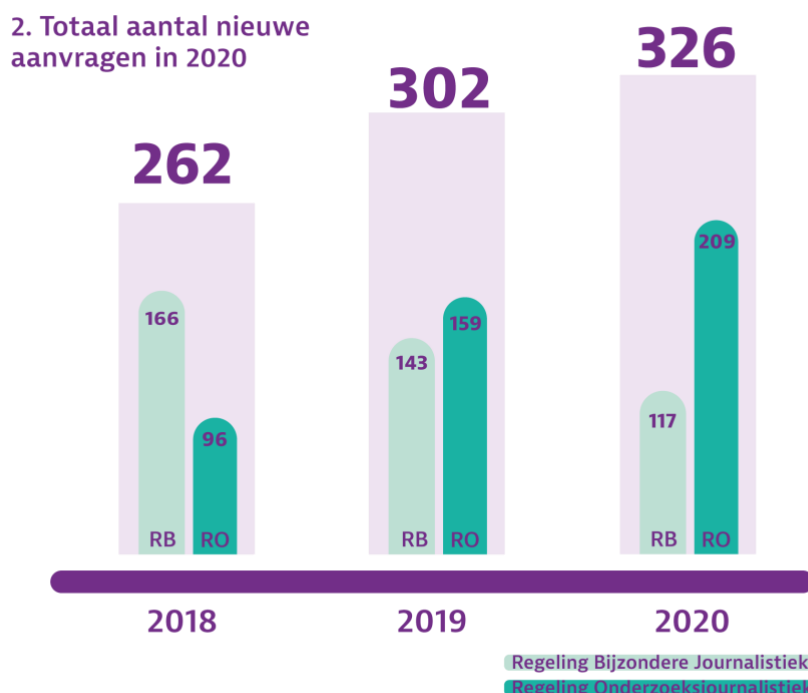
Het percentage gehonoreerde aanvragen in de Regeling Onderzoeksjournalistiek ligt voor het tweede jaar op rij hoger (64% in 2020, 62% in 2019) dan in de Regeling Bijzondere Journalistiek (45% in 2020, 32% in 2019). Dit verschil is deels te verklaren door het aantal toegekende vooronderzoekssubsidies binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek (23% versus 6% in de Regeling Bijzondere Journalistiek) voor grootschalige projecten, waarvan de haalbaarheid en richting van het onderzoek nog verder onderzocht dienen te worden. Een andere verklaring is de inhoud van de projecten: binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek worden veel aanvragen ingediend over zeer actuele en urgente thema's waarvan het journalistieke belang vaak onbetwistbaar is (zie verder H 1.1.2 Gehonoreerde projecten). Daarnaast geldt dat bij de toekenningen voor de Regeling Bijzondere Journalistiek al jaren grote zuinigheid betracht moet worden, aangezien het budget telkens ruimschoots overvraagd wordt, terwijl dat voor de nieuwe Regeling Onderzoeksjournalistiek minder geldt.

Voor een volledig overzicht van de in beide regelingen gehonoreerde projecten zie **bijlage 1A** (Regeling Bijzondere Journalistiek) en **bijlage 2A** (Regeling Onderzoeksjournalistiek).

1.1.1. Aantal aanvragen, toekenningen en afwijzingen

In totaal werden in 2020 bij het Fonds BJP 326 nieuwe projectsubsidieaanvragen ingediend (zie visualisatie 2), een toename van 24 aanvragen ten opzichte van 2019. Iets minder dan twee derde van de aanvragen werd behandeld binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek. In 2020 werden circa 140 aanvragen eerst als conceptaanvraag ingediend: een gewaardeerde service van het Fonds, waarbij een medewerker de aanvraag voor indiening toetst op helderheid en compleetheid. Eventuele aanbevelingen kan de aanvrager ter harte nemen en voorkomen vertragingen in de verwerking en beoordeling van de aanvraag in een later stadium. Er kan besloten worden een aanvraag aan te houden wanneer aanvullende informatie over het project noodzakelijk is om tot besluitvorming te komen. Binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek gebeurde dat 13 keer (in 9 gevallen werd na

toelichting subsidie verstrekt), binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek 26 keer (in 17 gevallen werd na toelichting subsidie verstrekt).

Na afwijzing van een subsidievoorstel kan de aanvrager een verzoek tot heroverweging indienen. Binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek gebeurde dat 3 keer; geen van de voorstellen werd daarna gehonoreerd. Binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek gebeurde dat wel: 2 van de 6 verzoeken tot heroverweging leidde tot toekenning.

Van de afgewezen subsidieaanvragen werd het grootste deel op inhoudelijke gronden afgekeurd (93% binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek, 92% binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek). De rest van de afwijzingen geschiedde op formele gronden. Voor een geanonimiseerd overzicht van niet-gehonoreerde projecten zie **bijlage 1B** (Regeling Bijzondere Journalistiek) en **bijlage 2B** (Regeling Onderzoeksjournalistiek).

1.1.2. Gehonoreerde projecten

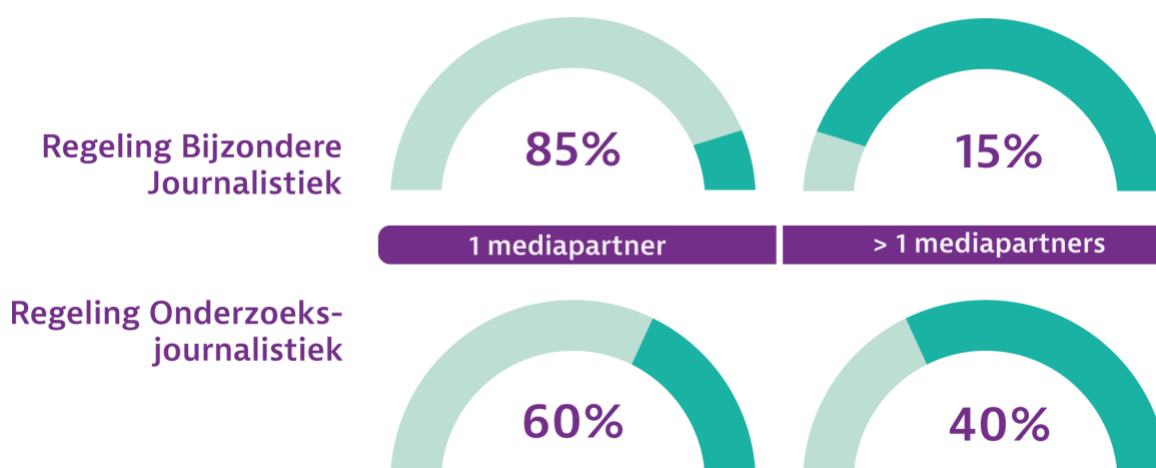
Het Fonds BJP honoreerde 187 subsidieaanvragen voor projectsubsidies. Gemiddeld werd binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek per project circa € 9.400 aangevraagd en circa € 6.700 toegekend. Binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek bedroeg de gemiddelde aanvraag € 7.600 en de gemiddelde toekenning € 5.400 per project. Het lagere gemiddelde in de Regeling Onderzoeksjournalistiek is te verklaren door de vele toekenningen voor vooronderzoek, waarvoor een lager maximumbedrag geldt. Onder de Regeling Bijzondere Journalistiek vallen meer dure boekprojecten en ook de NIAS journalist-in-residence beurzen.

Als gevolg van de coronacrisis werden meerdere aanvragen door de aanvrager ingetrokken, voorafgaand aan of ook na besluitvorming. Dat gebeurde bijvoorbeeld wanneer het belang van het

onderwerp door de veranderde omstandigheden niet meer evident was, of omdat uitvoering van het project door de genomen maatregelen niet haalbaar bleek.

Het gros van de in de Regeling Bijzondere Journalistiek gehonoreerde projecten wordt gepubliceerd door één mediapartner, terwijl projecten binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek veel vaker bij meerdere mediapartners gepubliceerd worden (zie visualisatie 3).

3. Percentage toekenningen met 1 of meer dan 1 betrokken mediapartner(s)

Dit hangt samen met de aard van de regelingen: de onderzoeken binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek zijn over het algemeen urgent en leveren vaak nieuws op. De aanvragende journalisten willen voor dat nieuws de gepaste aandacht en impact genereren en zorgen ervoor dat publicaties in meerdere vormen op meerdere platforms verschijnen. De adviescommissie raadt in voorkomende gevallen de aanvrager aan extra publicerende partners bij het project te betrekken, bijvoorbeeld wanneer een regionaal of lokaal project ook landelijke aandacht verdient, of wanneer een publicatie in een landelijk medium een duidelijke regionale invalshoek bestaat, waardoor die bij een regionaal medium goed zou passen.

Binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek is geen van de projecten onderdeel van een internationale samenwerking; bij 12% van de toekenningen in de Regeling Onderzoeksjournalistiek is dit wel het geval. Bovenstaande sluit aan op de ontwikkelingen binnen de onderzoeksjournalistiek, waar steeds vaker samenwerkingen worden gezocht, zowel internationaal als tussen landelijke en regionale media. Sjors van Beek, onderzoeksjournalist voor *De Limburger*, wob-specialist en commissielid van het Fonds zegt er in zijn vooruitblik op journalistiek 2021 het volgende over: “Samenwerkingen tussen media verwacht ik in 2021 dan ook meer te gaan zien, want daar valt voor de onderzoeksjournalistiek, in het bijzonder de regionale, veel te winnen.”¹²

¹² Zie: <https://www.svdj.nl/sjors-van-beek-de-wob-verdiene-een-grotere-rol-in-regionale-journalistiek/>.

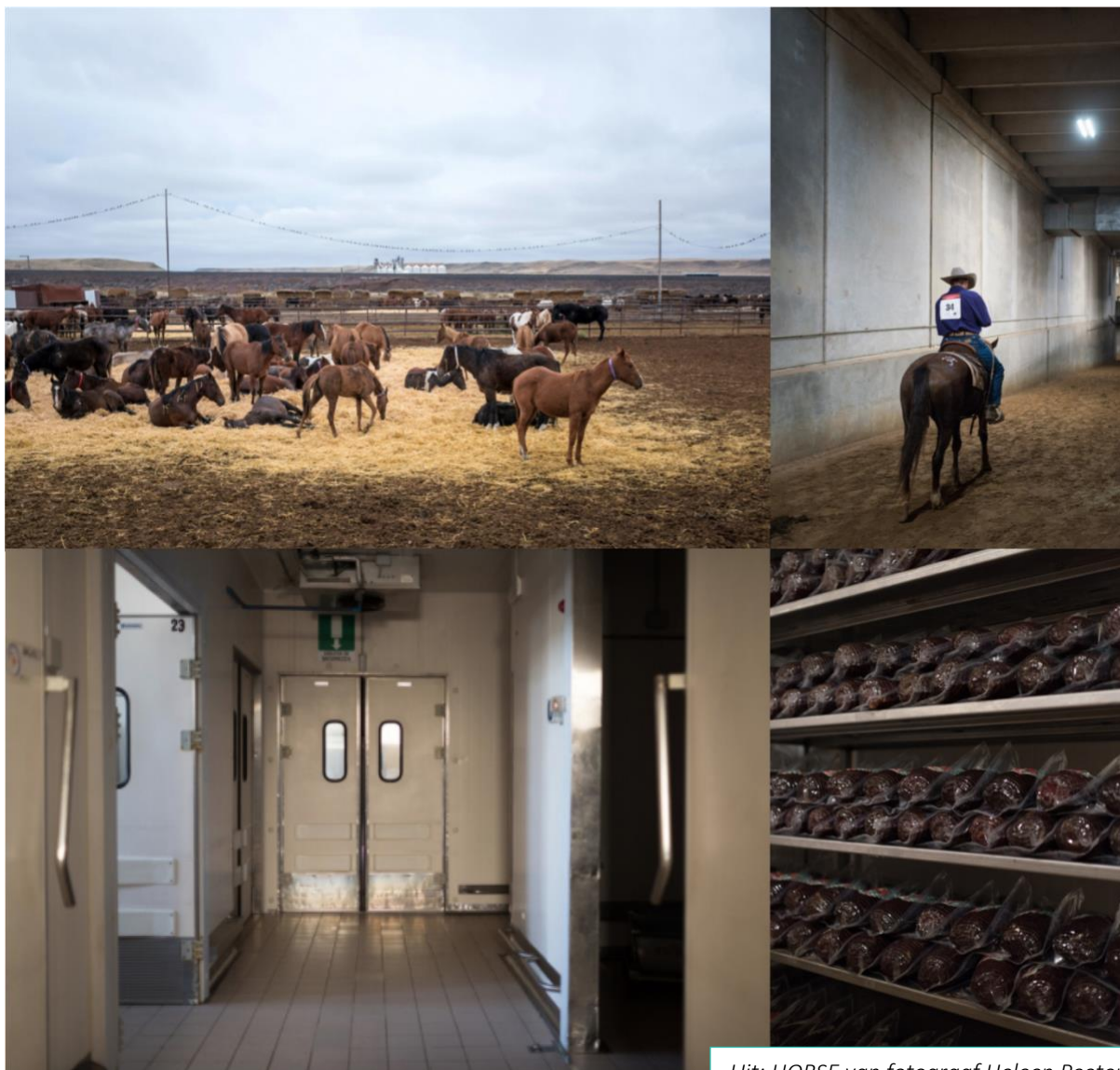
Een illustratie uit het project 'Fraude en criminaliteit bij afvalbedrijven' door Eline Huisman en Adrián Estrada. Een samenwerking tussen het onderzoeksjournalistieke platform Investico, De Groene Amsterdammer en De Limburger. Credits: Milo.

De gemiddelde leeftijd van de journalisten wier project door het Fonds BJP is gehonoreerd, blijft al een aantal jaar min of meer stabiel: 43 jaar in 2018, 44 in 2019 en in 2020 42 jaar. In de Regeling Onderzoeksjournalistiek ligt de gemiddelde leeftijd iets lager (41 jaar) dan in de Regeling Bijzondere journalistiek: 43 jaar. De jongste gehonoreerde aanvrager was 22 jaar, de oudste 74.

Regeling Bijzondere Journalistiek

De 53 binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek gehonoreerde projecten zullen uiteenlopende verschijningsvormen kennen, met het boek als meest voorkomend publicatie.

In 2020 was in de projecten die binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek gehonoreerd werden de blik vaker op het buitenland gericht dan voorheen, hoewel vaak met een Nederlandse component. Immigratiegeschiedenis is bijvoorbeeld een terugkerend onderwerp, evenals projecten met een Europese invalshoek. Zo lopen er onderzoeken naar de koningshuizen in Europa en naar de opkomst van het populisme. De eigen koloniale geschiedenis wordt ook in meerdere projecten onder de loep genomen, geen verrassing in een jaar waarin de Black Lives Matter-beweging de aandacht daarvoor deed oplaaien. Onderzoeken zijn gestart naar de huidige banden tussen Nederland en Suriname, naar de rol van Nederland in Indonesië in de koloniale tijd en naar een Nederlandse kolonist in Zuid-Afrika. Een ander historisch onderwerp dat nog steeds onderzoeken en nieuws oplevert is de Tweede Wereldoorlog. Het Fonds steunde in 2020 vooral aanvragen over de doorwerking van in de oorlog gemaakte keuzes of opgelopen trauma's. Politiek, gezondheidszorg en criminaliteit zijn eveneens vaker geadresseerde onderwerpen. Een bijzonder gehonoreerd project dat in 2020 werd afgerond is het boek *HORSE* van Heleen Peeters, waarin zij een fotografisch onderzoek doet naar de jarenlang veranderende band tussen mens en dier.

Uit: HORSE van fotograaf Heleen Peeters.

In totaal werden in 2020 zeven subsidieaanvragen voor biografieën en biografische schetsen gehonoreerd, vooral over in het Nederlandse culturele veld toonaangevende personen. Zo zijn een biografie over de expressionistische schilder H.N. Werkman, een biografie over schrijver Joost Zwagerman en over kunstenaar Herman Brood in voorbereiding. Het Fonds is verheugd dat door de extra middelen in de Regeling Onderzoeksjournalistiek ruimte is vrijgekomen om in de Regeling Bijzondere Journalistiek de ondersteuning van journalistieke biografieën, vaak tijdrovende en kostbare projecten van cultureel belang, voort te zetten.

Regeling Onderzoeksjournalistiek

Uit de 134 toekenningen in 2020 komen ten minste 146 publicaties voort, waarbij artikelenreeksen dat aantal nog zullen verhogen. Omdat de Regeling Onderzoeksjournalistiek van meet af aan open stond voor projecten op alle denkbare platforms, kent deze regeling een grote variatie in publicatievormen. De aard van de onderzochte thema's verklaart bovendien het relatief kleine aandeel boekprojecten (16%): de actualiteit en urgentie van veel van de onderzoeken is vaker moeilijk

te verenigen met het langere maakproces van een boek. Uiteraard waren het coronavirus en de maatregelen tegen het virus in 2020 meermaals onderwerp van onderzoek:

- Op 6 mei verscheen een artikel in *Trouw* en bij *Investico* over de smokkel en verkoop van 1,5 miljoen onbetrouwbare Nederlandse coronatests, dat aardig wat stof deed opwaaien;
- Datzelfde gold voor de uitzending van Argos en publicatie in *De Groene Amsterdammer* over (het gebrek aan) naleving van de coronavoorschriften in distributiecentra;
- In *Trouw* werden de resultaten van het (fotografische) onderzoek naar de gevolgen van corona in de zwaar getroffen volksbuurt Ser'i Otrobanda in Willemstad, Curaçao.

Een illustratie uit het onderzoek van Simone Peek en Sylvana van den Braak naar de besmettingsrisico's van corona in distributiecentra. Een project dat uitmondde in zowel artikelen bij *De Groene Amsterdammer* en *Investico* als een radiouitzending bij Argos. Afbeelding: Steffie Padmos.

Ongeveer de helft van de toegekende projecten betrof ook in 2020 binnenlandse aangelegenheden, zoals:

- Gezondheidszorg: onder meer een onderzoek naar de gevolgen van de decentralisatie van (geestelijke) gezondheidszorg, waardoor gemeenten strenger worden in het toelaten van bewoners tot sociale voorzieningen. Het project werd in samenwerking door onderzoeksplatform *Investico* uitgevoerd en gepubliceerd door *Dagblad van het Noorden*, *Tubantia*, *De Groene Amsterdammer* en uitgezonden bij *EenVandaag*;
- Duurzaamheid en klimaat: onderzoeken naar stikstofregels, naar de toenemende droogte en naar de wenselijkheid en gevaren van kernenergie.
- Criminaliteit: een podcast over een notoire horeca-ondernemer en een diepgravend onderzoek naar de falende opsporing bij stijgende verkrachtingscijfers.

Bij ongeveer een derde van de projecten met een internationaal onderwerp (37%), wordt samengewerkt met internationale (media)partners. Dat gebeurt bijvoorbeeld in een onderzoek naar natuurparken in Afrika en bij een onderzoek naar de gevaren van hacken in de digitale samenleving.

De overige toekenningen zijn projecten met lokale en regionale onderwerpen voor regionale media, zoals de impact van corona op lokale economieën en democratie, onderzoeken naar schimmige aanbestedingsprocessen en naar beïnvloeding van (hoger) onderwijs door bijvoorbeeld de kerk of buitenlandse regeringen. Het Fonds is verheugd dat in 2020 het aandeel van lokale en regionale publicaties binnen de Regeling Onderzoek groter is geworden.

De opening van de documentaire Ons droge land van Kick Stokvis en Matthijs Holtrop. Een film over de droogte in Noordoost-Nederland en de gevolgen daarvan op de boerenakkers en de oogstopbrengst. Uitgezonden door RTV Oost, RTV Drenthe en Omroep Gelderland.

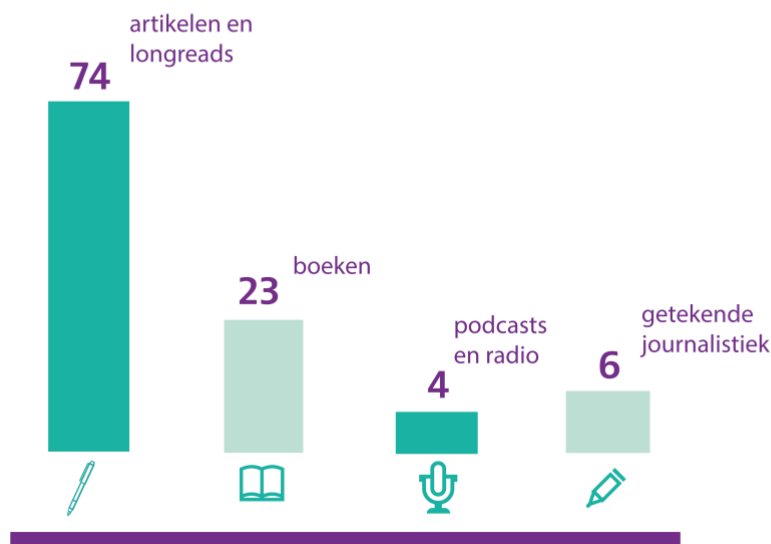
1.1.3. Afgeronde projecten en impact

Alle journalisten die in 2020 een project met financiële steun van het Fonds BJP afronden, is gevraagd inzicht te geven in de impact van de publicaties. Het gaat daarbij niet alleen om cijfermateriaal over het feitelijke publieksbereik of de oplage- en verkoopcijfers van boeken, maar vooral om het achterhalen van kwalitatieve impact. Wat heeft het project teweeggebracht voor de journalist zelf, welke effecten op maatschappelijk of politiek vlak zijn waarneembaar? Waren er onvoorziene publicaties of afgeleide activiteiten en heeft de journalist prijzen gewonnen? Voor een overzicht van de indirecte media-aandacht (bijvoorbeeld optredens op de radio of bij televisie, extra publicaties, etc. verwijzen we naar **Bijlage 5A** en **5B**.)

Het is evident dat de coronacrisis gevolgen had voor de impact van meerdere projecten: niet coronagerelateerde projecten raakten vaker ondergesneeuwd: "Het artikel verscheen vlak voordat de hele wereld in lockdown ging, waardoor het nauwelijks een rimpel heeft veroorzaakt", aldus een van de aangeschreven aanvragers. Bovendien konden er geen live boekpresentaties, lezingen, debatten en andere activiteiten plaatsvinden. Door de sluiting van de boekhandels liet volgens de journalisten zelf soms de verkoop van titels te wensen over. Een journalist wier boek in 2020 verscheen, beschrijft het als volgt: "Presentaties heb ik helaas niet meer kunnen doen. Corona is voor de verkoop van mijn boek erg slecht geweest." Twee andere aanvragers schrijven: "Helaas heeft de verkoop wel echt te lijden onder de lockdown, aangezien ons boek in november is verschenen en kort daarop alle boekwinkels

dicht moesten." Toch hadden meerdere publicaties aanzienlijke impact in de vorm van bereik en politieke en maatschappelijke reacties.

4. Verschenen publicaties Regeling Bijzondere Journalistiek

Regeling Bijzondere Journalistiek

Juist voor binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek toegekende en lopende boekprojecten had de situatie gevolgen: het zijn doorgaans langlopende projecten waarvoor bovendien soms reizen worden ondernomen. Journalisten kozen, soms noodgedwongen, voor uitstel van publicatie tot een geschikter moment. Onderzoek doen bleek moeilijker en soms ronduit onmogelijk: vooral buitenlandse onderwerpen hadden last van de reisrestricties. Dit heeft ertoe geleid dat in 2020 minder projecten werden afgerond dan in 2019: 31 versus 56 projecten in 2019. Er verschenen tijdens het afgelopen jaar 23 ondersteunde journalistieke boeken. De overige 8 afgeronde projecten resulteerden samen met 7 nog lopende projecten in maar liefst 107 publicaties (visualisatie 4): veel projecten leidden tot

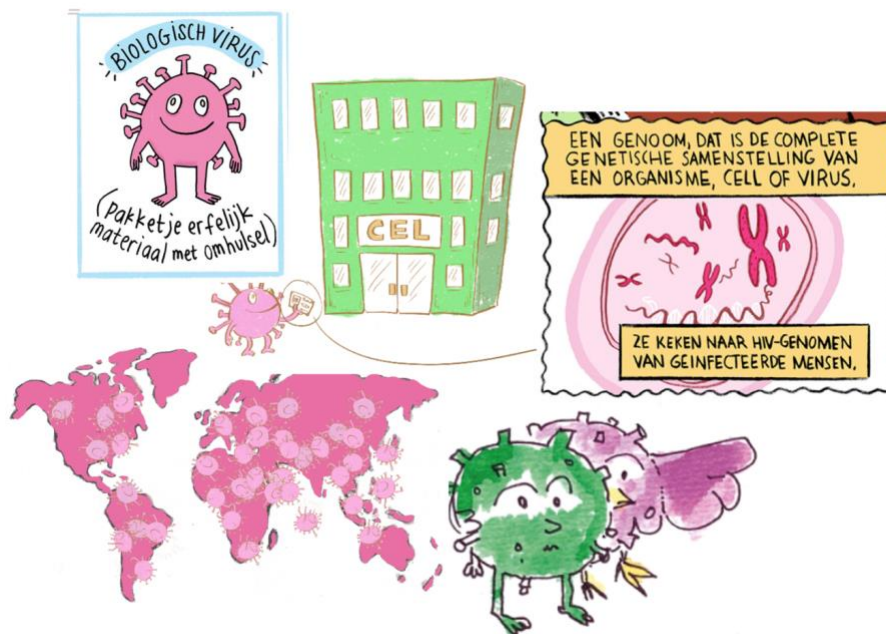
Op 19 augustus 2020 overleed Liesbeth Koenen op 62-jarige leeftijd. Tot kort voor haar dood werkte zij aan haar boek waarin ze waargebeurde taalverhalen optekende van mensen (of zelfs dieren) die een uitzonderlijk verhaal hebben aangaande taal. Helaas heeft Liesbeth het boek over het taalvermogen, waaraan ze met steun van het Fonds BJP in 2014 een half jaar werkte aan het destijds nog in Wassenaar gevestigde NIAS, niet af kunnen maken. Een maand voor ze overleed schreef ze: "Wel een heel stuk klaar, waarin idioot veel research en ander bloed en zweet en tranen zitten. En volgens mij heeft dat wel degelijk prima (los) leesbare teksten opgeleverd. Die voorgoed op een ouwe pc laten desintegreren leek me geen enkel doel dienen. Daarom voor wie het maar wil lezen deze pdf." Haar broer Marc Koenen publiceerde de pdf, die Liesbeth zelf 'Liesbeths Onaffe' noemde.¹

meerdere publicaties of series van artikelen. De geschreven en getekende publicaties in de beide regelingen gecombineerd verschenen in dertig verschillende Nederlandse dagbladen of tijdschriften of op onlineplatforms. Voor een overzicht van de binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek in 2019 afgeronde projecten zie **bijlage 5A**. Voor een uitvoeriger omschrijving van de betreffende publicaties verwijzen wij naar de website van het Fonds BJP.

De meeste boekpublicaties werden goed tot zeer lovend ontvangen in de media en ook diverse artikelen(series) trokken veel positieve aandacht of werden genomineerd voor prijzen. De volgende in 2020 en daarvoor met steun van het Fonds BJP verschenen publicaties werden genomineerd of onderscheiden:

- Paulien Bakker, *Wat volgt op een vergissing. Een Iraakse familiegeschiedenis* (Nijgh & Van Ditmar)
Longlist Brusseprijs 2020
- Bette Dam, *Op zoek naar de vijand* (De Bezige Bij)
Winnaar Loep Controlerende Onderzoeksjournalistiek
- Raoul de Jong, *Jaguarman. Mijn vader, zijn vader en andere Surinaamse helden* (De Bezige Bij)
Longlist Libris Literatuurprijs 2021
- Annieke Kranenberg, Hassan Bahara, Dimitri Tokmetzis, 'Aanbevolen voor jou op YouTube: racisme, vrouwenhaat en antisemitisme' (De Correspondent)
Nominatie De Tegel 2019 in de categorie CBS data
- Annet Mooij, *De eeuw van Gisèle. Mythe en werkelijkheid van een kunstenares* (De Bezige Bij)
Nominatie Nederlandse Biografieprijs 2020
- Mar Oomen, *Missievaders. Een familiegeschiedenis van katholieke wereldverbeteraars* (Atlas Contact)
Shortlist Belgische 'prijs religieuze- en spirituele boeken' in de categorie Christelijk boek (Media Netwerk Plus)
- Jan Willem Regenhardt, *Louis van Gasteren. Seismograaf van onze tijd* (Boom)
Nominatie Nederlandse Biografieprijs 2020
- Brenda Stoter Boscolo, *Het vergeten volk. Het verhaal van de Jezidi's over de laatste genocide* (De Arbeiderspers)
Shortlist Brusseprijs 2020
- Ivo van Woerden, *De vreemdeling in de tuin. Een verhaal over een onverwachte, grenzeloze vriendschap* (Meulenhoff)
Shortlist Brusseprijs 2020
- Pete Wu, *De bananengeneratie. Over het dubbelleven van Chinese Nederlanders van nu* (Das Mag)
Longlist Brusseprijs 2020
- Philippus Zandstra en Wietse Pottjewijd, *XTC. Een biografie* (Querido Fosfor)
Longlist Pop Media Prijs 2020
- Corien van Zweden, *Borsten. De levensloop van een intiem lichaamsdeel* (De Bezige Bij)
Longlist Brusseprijs 2020

Naast de prijzen en nominaties, hadden gesteunde publicaties ook andere impact. Voor het boek *De ontdekking van Urk* woonde Mathias Declercq een half jaar op Urk woonde. De publicatie, haalde overall het nieuws en bij gebeurtenissen 'op Urk' was Declercq een vaak geziene expert. Er werd bovendien een onderzoek ingesteld naar een lek waardoor hij had kunnen citeren uit een vertrouwelijk rapport. Sanne de Boer werd na de publicatie van 'Mafiopoli' door verschillende Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC) uitgenodigd om haar onderzoek te presenteren. Rosa van Gool gaf naar aanleiding van haar in het Nederlands Instituut in Athene geschreven artikel over Alexander de Grote meerdere gastlessen op verschillende scholen en verzorgde een lezing in het Friese Historisch en Letterkundig Centrum Tresoar. En, mede dankzij de special VIRAL van Merel Barends en haar collega's, is voldoende internationale aandacht gegenereerd voor het succesvol opzetten van een (online) cursus Graphic Journalism.

Screenshots uit de getekende journalistieke productie VIRAL van Merel Barends, Albert Hennipman, Mei-Li Nieuwland, Eva Hilhorst en Emma Ringelding.

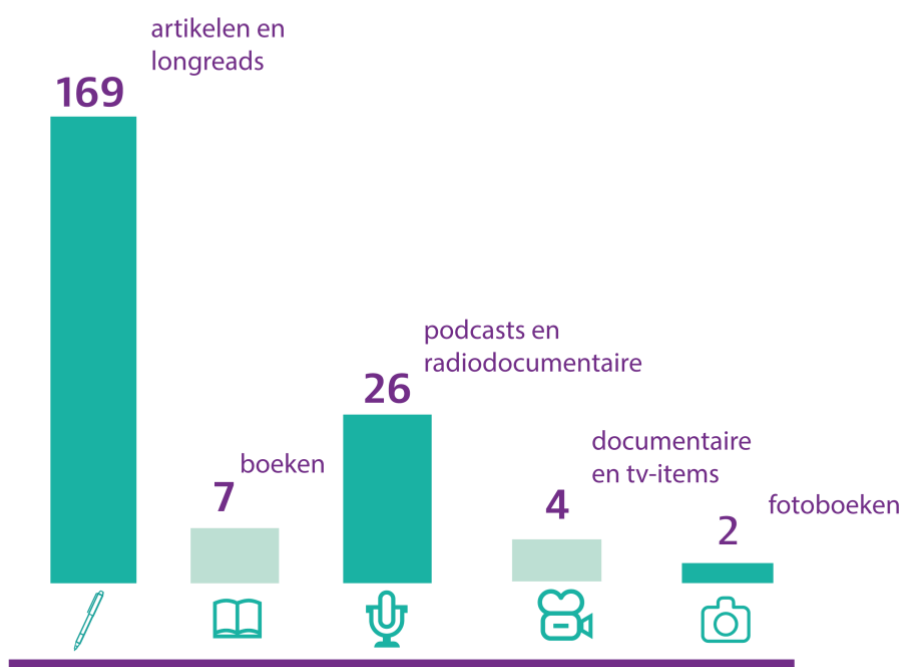
Twee projecten genereerden naast publicaties ook foto-exposities. Het fotojournalistieke project 'Still Flowers' van Paulien Bakker en Bernadet Prins over een Albanese vrouwengevangenis leverde naast artikelen ook een openluchttentoonstelling op in IJsselstein. Fotograaf Heleen Peeters bereidt meerdere fototentoonstellingen voor naar aanleiding van haar publicatie *Horse* in Enschede, Antwerpen en Brussel. Het fotoboek *Bloed en Honing* van journalist Irene van der Linde en fotograaf Nicole Seegers werd door *de Volkskrant* uitverkozen tot één van de tien mooiste Nederlandse fotoboeken van 2020 en belandde op de lijst 'Het beste van 2020' van *De Standaard*.

Verschiedende aanvragers hebben de impact van hun projecten vergroot door deze om te zetten in andere talen en publicatievormen. Zo schreef Raoul de Jong op basis van zijn onderzoek voor *Jaguarman* een toneelvoorstelling die in 2018 op de planken stond. Ter gelegenheid van de verschijning van zijn boek én 45 jaar Surinaamse onafhankelijkheid ging de voorstelling in 2020 via een livestream in reprise. Philippus Zandstra en Wietse Pottjewijd verkochten afgelopen jaar de

filmrechten van hun boek *XTC. Een biografie* en ook een documentaireserie staat gepland. Van het boek *Borsten* van Corien van Zweden verschenen inmiddels vertalingen in het Pools en Fins.

Aanvragers zetten, ondanks moeilijke omstandigheden, na publicatie alles op alles om de impact en het bereik van hun publicaties te vergroten door op creatieve manieren discussies op gang te brengen en lezers te betrekken bij hun verhalen. Ook geven journalisten digitale lezingen en presentaties over hun onderzoeken. Judit Neurink bood het eerste exemplaar van *Geweld is nooit ver weg* aan Janet Alberda aan, die consul was in Erbil in Iraaks Koerdistan. Vilan van de Loo gaf aan het begin van het jaar na verschijning van haar biografie *Uit naam van de Majesteit* over J.B. van Heutsz twee lezingen in de Grote Club in Amsterdam.

5. Verschenen publicaties Regeling Onderzoeksjournalistiek

Regeling Onderzoeksjournalistiek

In 2020 werden 59 projecten afgerond die met steun uit de Regeling Onderzoeksjournalistiek van het Fonds BJP tot stand zijn gekomen. In totaal verschenen het afgelopen jaar 9 boeken (waarvan twee fotoboeken) waaraan het Fonds heeft bijgedragen. Uit 59 afgeronde en 11 aan het einde van 2020 nog lopende projecten kwamen in totaal 208 publicaties voort (visualisatie 5). Voor een overzicht van de in 2020 binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek afgeronde projecten, zie **bijlage 5B**. Voor een uitvoeriger omschrijving van de betreffende publicaties verwijzen we naar de website van het Fonds BJP.

Een still uit de documentaire #lockdocs van Ilja Roomans e.a. Uitgezonden bij de HUMAN.

Nu de Regeling Onderzoeksjournalistiek wat langer bestaat is steeds meer sprake van nominaties of gewonnen prijzen:

- Menno van den Bos, 'Almere, stad zonder dagblad' (Vrij Nederland)
Winnaar Saskia J Stuivelingprijs 2019, aanmoedigingsprijs voor politieke journalistiek
- Sofyan el Bouchtili, 'Geen moslim meer' (Vrij Nederland)
Genomineerd voor De Tegel 2019, in de categorie Pionier
- Maartje Duin & Peggy Bouva, 'De plantage van onze voorouders' (VPRO)
Winnaar Dutch Podcast Award 2020, in de categorie Verhalend en de categorie Beste podcast van Nederland 2020 (BNR Nieuwsradio)
Geselecteerd als een van de tien Meestervertellers van 2020 (Stichting Verhalende Journalistiek)
- Bram Ebus & Pamela Kalkman, 'Goudsmokkel uit Venezuela' (o.a. De Correspondent)
Gabo Award 2020, in de categorie Tekst
- Ingrid Gercama & Nathalie Bertrams, project 'Witte bloemen, Zwarte Zee'
Research Prize Eastern Europe (Renovabis en Hoffnung für Osteuropa)
- Jeroen Groot, 'Vloek van het kobalt' (FD)
Genomineerd voor De Tegel 2019 in de categorie Buitenland
- David Hup en Michiel van Noppen, 'Een beer in de achtertuin' (o.a. NRC Handelsblad)
Derde prijs De Zilveren Camera, in de categorie Natuur en wetenschap
- Huib Modderkolk, *Het is oorlog, maar niemand die het ziet* (Podium)
Shortlist Brusseprijs 2020
Shortlist Prinsjesboekenprijs 2020
- Gidi Pols & Jochem van Staalduine, 'De erfenis van DSB' (de Volkskrant)
Winnaar aanmoedigingsprijs Loep 2019
- Ilja Roomans e.a., 'Lockdocs' (HUMAN)
Geselecteerd voor BUFF Malmö, internationaal filmfestival voor kinderen
- Margot Smolenaars, Derk Stokmans, Aino ten Cate, Merel Driessen & James Polak, 'De Jeugdzorgjungle' (o.a. VersBeton)
Genomineerd voor De Tegel 2019, in de categorie Regio/Lokaal (2019)
- Cigdem Yuksel & Eefje Blankenvoort, project 'Shadowgame'

Documentaire 'Jano & Shiro, a Brothers' Journey': geselecteerd voor IDFA Kids & Docs-competitie

Ook bereikte een aanzienlijk aantal publicaties de politiek, bijvoorbeeld in de vorm van vragen in de Tweede Kamer of Provinciale Staten:

- Na de publicatie van Dennis l'Ami's artikel bij Follow the Money over financieel wanbeleid bij 50PLUS – dat tegelijk verscheen met een kritisch rapport over de financiën binnen de partij – kondigde partijvoorzitter Geert Dales in Buitenhof aan op te stappen.
- In het artikel 'Liefdadig rariteitenkabinet' beschrijven Jolanda van de Beld en Eline Huisman dat veel stichtingen met een ANBI-status – waaraan nogal wat financiële voordelen kleven – niet voldoen aan de voorwaarden die de Belastingdienst aan deze status verbindt. Hun artikel in *De Groene Amsterdammer* leidde tot Kamervragen aan de minister van Financiën, Wopke Hoekstra.
- De publicatie 'Gif op het spoor' van Zoran Bogdanović in het *Brabants Dagblad* leidde tot Kamervragen van de PvdA en aanvullende eisen omtrent het vervoer van gifstoffen per trein.
- Na de Argos-uitzending met het onderzoek van Sylvana van den Braak en Simone Peek naar werkomstandigheden in distributiecentra tijdens de eerste maanden van de coronacrisis, stelde Tweede Kamerlid Jasper van Dijk van de SP Kamervragen aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Wouter Koolmees.
- Het artikel van Maarten Driessen over broedfok en de handel in puppy's, verschenen in het Somerense weekblad *'t Contact*, leidde tot Statenvragen in de Provinciale Staten van Noord-Brabant. Het onderwerp wordt ook in de lokale gemeenteraad besproken; de puppyhandelaar uit het artikel lijkt namelijk in strijd met het bestemmingsplan te handelen.
- Voor Platform Investico en *De Groene Amsterdammer* deden Lotje van den Dungen, Adrián Estrada, Tan Tunali, Michelle Salomons en Felix Voogt onderzoek naar stalbranden in de Nederlandse veeteeltsector. Naar aanleiding van dit onderzoek zijn verschillende Kamer- en Statenvragen gesteld.
- Het artikel 'Afvalbedrijven: schadepost voor de gemeenschap?' van Adrián Estrada en Eline Huisman in *De Groene Amsterdammer* en *De Limburger* leidde tot Kamervragen.
- Dat gold ook voor de publicaties van Adrián Estrada en Felix Voogt over stikstof en de veehouderij in *De Groene Amsterdammer*, *Trouw* en bij EenVandaag.
- Het artikel van Ingrid Gercama en Nathalie Bertrams over de handel in tropische siervissen in *De Groene Amsterdammer* heeft tot Kamervragen geleid. In hun antwoord hierop schreven Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, Sigrid Kaag, en Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Carola Schouten: "Er zijn legitieme vragen over de omvang van de handel in tropische siervissen en koraal die niet beschermd worden door het CITES-verdrag en de mogelijke negatieve impact op de instandhouding van deze soorten in het wild en de betreffende ecosystemen". Ook stelden ze: "Daarnaast is alertheid op de instandhouding van de wilde populaties van soorten die niet op CITES staan belangrijk."

Uit: Vissen op Nemo's. Hoe aquaria wereldwijd het koraalrif bedreigen. Gepubliceerd bij De Groene Amsterdammer. Foto: Nathalie Bertrams.

- Het project 'Nederlandse rechtspraak voor de Russen' dat Karlijn Kuijpers en Simone Peek uitvoerden voor Argos, *De Groene Amsterdammer* en Platform Investico, gaf aanleiding tot Kamervragen.
- Ook het onderzoek van Marieke Rotman en Emiel Woutersen voor *Trouw*, *De Groene Amsterdammer* en Platform Investico naar de manier waarop zogeheten spookvkbonden invloed uitoefenen op de totstandkoming van cao's leidde tot Kamervragen.
- Het artikel van Nouska du Saar, Laura Hoogenraad, Qali Nur, Sylvain Mignot en Eline Huisman in *NRC Handelsblad* over Nederlands plastic afval dat terecht komt in Turkije leidde tot kritische vragen van meerdere Tweede Kamerleden aan staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, Stientje van Veldhoven. Later zegde zij toe dat bedrijfsafval beter in kaart moet worden gebracht en dat recycling van dit bedrijfsafval voortaan gesubsidieerd zal worden. Ook in Turkije heeft men over de resultaten van het onderzoek kunnen lezen: het gehele artikel is vertaald in het Turks en werd het meest gelezen artikel van de maand op het online journalistiek platform Yeşil Gazete.

Ook op andere manieren hebben gesteunde projecten impact gehad. Na zijn onderzoek naar ethische hackers, kon Gerard Janssen de primeur brengen over de hack van twee Nederlandse hackers in het twitteraccount van Donald Trump. De hackers vertelden er later over in een uitzending van Jinek. Maartje Duin ging met Peggy Bouva in een meerdelige podcast op zoek naar hun gedeelde Surinaamse geschiedenis: waar Duins voorvaders mede-eigenaar waren van plantage Tout Lui Faut, werkten de voorouders van Bouva er als tot slaafgemaakten. De afleveringen werden tienduizenden keren beluisterd en de makers uitgenodigd in meerdere talkshows. Ze werken momenteel aan een boek en een nieuw seizoen van de podcast.

Maartje Duin en Peggy Bouva, de makers van de achtjarige podcast *De plantage van onze voorouders*, aan tafel bij talkshow M.

Het boek *Noem haar naam* van Jorie Horsthuis, waarin ze onderzoekt waarom haar doodgeboren tweelingszusje zo’n taboe-onderwerp in de familie was, was voor Onze Taal aanleiding tot een oproep om een nieuw woord te vinden voor ‘iemand die zijn broer of zus heeft verloren’. Haar boek werd door *Trouw* verkozen tot een van de beste boeken van 2020.

De film ‘#Lockdocs’, waarin Ilja Roomans e.a. kinderen in de coronacrisis volgen, is inmiddels vertaald naar het Engels en wordt onder meer gescreend tijdens BUFF Malmö, een internationaal filmfestival voor kinderen. De documentaire is via IDFA Docschool online daarnaast beschikbaar gemaakt om in de klas moeilijk te bespreken onderwerpen te kunnen behandelen. Het artikel van Jeanette van Ditzhuijzen en Sinaya Wolfert over de invloed van corona in een volksbuurt in Willemstad, Curaçao had wel heel directe impact: twee lezers besloten een geldbedrag te doneren aan de hoofdpersonen van het artikel.

Foto uit de reportage van Jeannette van Ditzhuijzen en Sinaya van Wolfert in *Trouw*. Beeld: Sinaya Wolfert.

1.1.4. Ingetrokken en mislukte projecten

Regeling Bijzondere Journalistiek

In 2020 besloten drie aanvragers om uiteenlopende redenen hun eerder gehonoreerde project in te trekken: het betrof twee projecten uit 2020 en een project uit 2019. Daardoor vloeide in 2020 € 8.100 terug naar de algemene middelen. Voor de procedure van de financiële afwikkeling van projectsubsidies zie **bijlage 4**.

Regeling Onderzoeksjournalistiek

In 2020 werden er 5 aanvragen ingetrokken: 3 na indiening en 2 al enige tijd lopende projecten, omdat door de coronacrisis twijfels aan de haalbaarheid en actualiteit van het project gerezen waren. Daardoor vloeide € 19.789 terug naar het budget voor Onderzoeksjournalistiek. Voor de procedure van de financiële afwikkeling van projectsubsidies zie **bijlage 4**.

1.2. Talentontwikkeling

Het Fonds BJP kon dankzij de extra middelen voor onderzoeksjournalistiek begin 2019 een Talentontwikkelingsprogramma starten, bestaande uit een tweetal regelingen en bijbehorende activiteiten waarmee beginnende en ervaren (onderzoeks)journalisten zich verder kunnen ontwikkelen:

- i. Regeling Jong Talent: een praktijkprogramma waarmee een selecte groep recent afgestudeerde journalisten een duurzame positie op de arbeidsmarkt kan verwerven door zich te specialiseren in de onderzoeksjournalistiek op een gerenommeerde redactie;
- ii. Beurs Expertisebevordering: individuele beurzen voor journalisten ter versterking van expertiseontwikkeling op het gebied van onderzoeksjournalistiek.

In 2020 zijn de beide programma's verder ontwikkeld en geconsolideerd binnen het beleid en het werk van het Fonds. Het Fonds BJP blijft monitoren of de uitgangspunten kloppen, waar de grootste behoeften aan de ontwikkeling van talent liggen en of de bestaande instrumenten daarop aansluiten. We profiteren van de expertise van partners binnen de bestaande journalistieke infrastructuur in dit doorlopende onderzoek naar de behoeften, in de ontwikkeling van de plannen en bij de uitvoering daarvan.

De talentontwikkelingsbeurzen kennen vijf aandachtspunten:

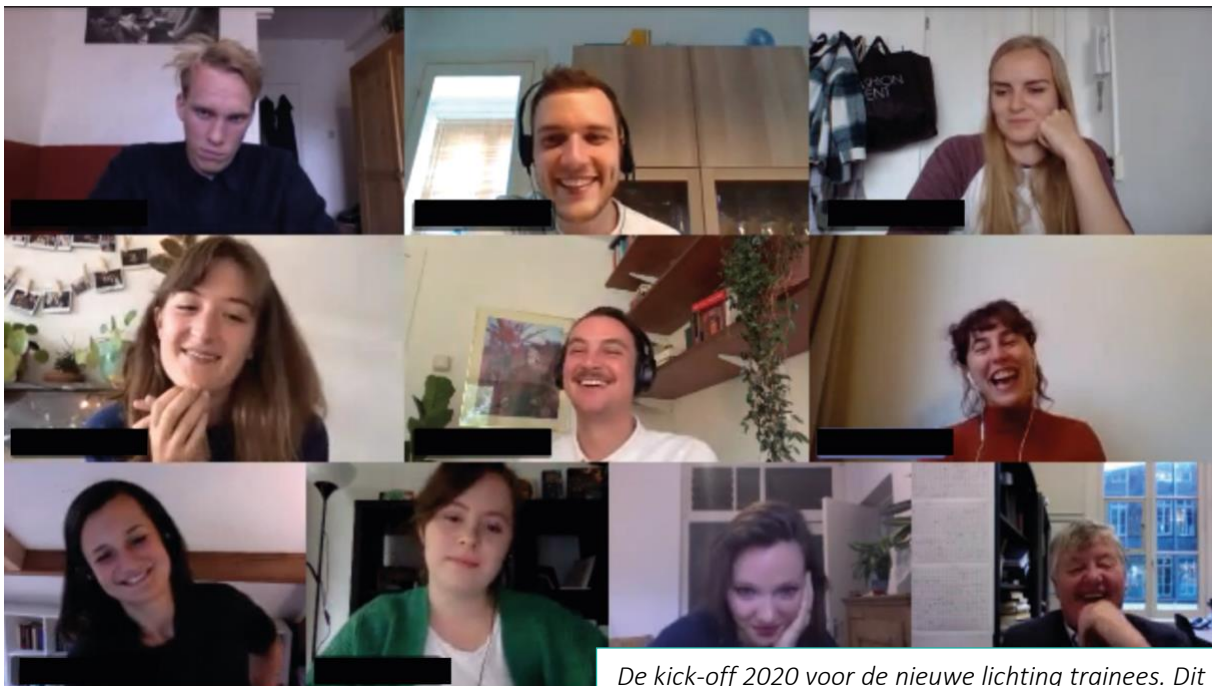
1. Ondersteuning van de ontwikkeling van individueel journalistiek talent;
2. Aandacht voor regio en nieuwe medianetwerken;
3. Duurzaam fundament voor onderzoeksjournalistiek;
4. Kostenefficiëntie en een pragmatische aanpak;
5. Samenwerking met onderwijs en media.

1.2.1. Regeling Jong Talent

Binnen de Regeling Jong Talent van het Fonds BJP is ruimte om in samenwerking met partners uit de landelijke en regionale media recentelijk afgestudeerde journalisten als trainees te plaatsen op onderzoeksredacties. Via training-on-the-job en scholing met behulp van externe partners wordt deze groep geschoold in onderzoeksjournalistiek en wordt tegelijk hun toegang tot de arbeidsmarkt verbeterd. Bovendien krijgen ze nieuwe onderzoeksvaardigheden aangereikt die ze een onderscheidende positie in het journalistieke veld opleveren.

Achtergrond Regeling Jong Talent

Naast tijd en geld bestaat binnen de journalistiek behoefte aan goed opgeleide onderzoeksjournalisten met een sterk netwerk en een grondige kennis van (innovatieve) onderzoeksjournalistieke methoden. Of zij nu uiteindelijk in vaste dienst komen bij een bestaand platform of bestaande omroep of als freelancer voor meerdere media en start-ups actief worden, hun vaardigheden en expertise zijn het belangrijkste. Het activiteitenprogramma dat aan de Regeling Jong Talent wordt gekoppeld, is dan ook gericht op het ontwikkelen van die vaardigheden van individuele journalisten.

De kick-off 2020 voor de nieuwe lichte trainees. Dit jaar een digitale editie vanwege corona.

Het programma in 2020

In 2019 is een eerste groep van tien jonge journalisten als trainee verbonden aan de onderzoeksredacties die met het Fonds BJP een partnerschap zijn aangegaan. Dat deze Regeling Talentontwikkeling in een behoefte blijkt te voorzien, werd duidelijk tijdens de eerste wervingsronde: 163 sollicitaties naar een plaats als trainee op een van de onderzoeksredacties van de mediapartners moesten worden beoordeeld. Vijf van de tien in 2019 gestarte journalisten begonnen in het najaar van 2020 aan het tweede jaar van hun traineeship, de andere vijf vonden elders een baan (deels in de journalistiek).

In het voorjaar van 2020 konden media zich aanmelden voor een tweede ronde van de Regeling Jong Talent. Het Fonds selecteerde tien partners: *NRC, Leidsch/Haarlems Dagblad, Noordhollands Dagblad, Vrij Nederland, Trouw, Argos/Human, EenVandaag, AT5, Follow the Money* en *Small Stream Media*. Bij de selectie is gekeken naar kwaliteit van de journalistieke ondersteuning voor de trainee en daarnaast naar diversiteit in de redacties: regionale spreiding en innovatieve kracht speelden daarbij een belangrijke rol. Enkele partners uit de eerste ronde konden opnieuw meedoen aan de oproep.

Opvallend was de stijging van het aantal sollicitaties ten aanzien van de eerste ronde: een groei van 163 naar 870 sollicitaties. De regeling geniet in het veld inmiddels veel bekendheid, ook bij journalistieke universitaire en HBO-opleidingen. In totaal 86 kandidaten kwamen op gesprek bij de redacties. Uit de inhoudelijke reacties van de hoofdredacties bleek grote tevredenheid over de kwaliteit, geografische spreiding en het ambitieniveau van de sollicitanten.

“Er hebben veel talenten gesolliciteerd. Mensen die cum laude zijn afgestudeerd, mensen met relevante werkervaring op redacties en mensen met relevante inhoudelijke expertise. Maar ja, we mogen er maar een kiezen.” - Small Stream Media

“Voor ons was het geweldig uit zo’n rijkdom aan talent te kunnen selecteren, allemaal jonge mensen die heel graag bij regionale media aan de slag willen. Met vaak indrukwekkende cv’s en al veel schrijfervaring. Zes kandidaten hebben we inmiddels op andere plekken aan het werk gezet. Tijdelijk, tegen een fatsoenlijk freelance salaris.” - Noordhollands Dagblad

“We hebben 128 reacties gehad. Dat aantal verheugt ons maar doet ons tegelijkertijd verdriet. Gezien het hoge gemiddelde niveau van de sollicitaties zijn er zelfs met jullie subsidie veel te veel goede jonge onderzoeksjournalisten in spe voor het aantal beschikbare plekken.” - Vrij Nederland

Monitoring van de nieuwe wervingsronde door het Fonds BJP geschiedde door inzage door het fondsbureau in de cv’s van sollicitanten die op gesprek waren uitgenodigd, maar de praktische procedure werd georganiseerd door de verschillende redacties. Gelet op de ervaringen van het eerste jaar is in 2020 gekozen om als Fonds tijdens selectieproces te focussen op:

- Zorgvuldige selectieprocedure en voorlichting mediapartners;
- Goed zichtbare advertentiecampaagne met aandacht voor de verschillende vacatureteksten en profielen;
- Controle cv’s van geselecteerden volgens de criteria van het Fonds BJP;
- Betrekken van journalistieke opleidingen die de vacatures in hun netwerk van studenten en alumni hebben uitgezet;
- Extra aandacht voor diversiteit onder de redacties en trainees.

Gedurende een periode van maximaal twee jaar maken de trainees deel uit van de onderzoeksredacties van de partners en doen ze in de praktijk kennis en vaardigheden op. Aan het einde van het eerste jaar vindt een evaluatie plaats met de betrokken redactie, de trainee en het

Fonds BJP, waarna de aanstelling en de subsidieovereenkomst tussen het Fonds en de redactie met maximaal twaalf maanden verlengd kunnen worden. Het Fonds BJP ondersteunt de betrokken media in de salariskosten, de redacties financieren de werkgeverslasten. Hiermee wordt commitment van het betrokken medium gegarandeerd maar ontstaat toch een zuivere arbeidsrelatie tussen medium en het talent. Onafhankelijk van de arbeidsovereenkomst sloot het Fonds een aparte overeenkomst met de trainees, die onder andere aanwezigheid bij de scholingsweken en naamsvermelding van het Fonds bij grotere onderzoeksjournalistieke producties garandeert.

Voor de trainees in de Regeling Jong Talent was 2020 uitdagend: trainees die in het najaar startten, kregen niet tot nauwelijks de kans hun collega's te ontmoeten of op de redactie te werken - behalve uiteraard in digitale vorm. Daarbij is het werken aan diepgravende onderzoeksverhalen, zeker bij media met een nieuwsredactie, geen sinecure tijdens een grote crisis: nieuws gaat voor. Desalniettemin hebben de trainees zich sterk kunnen ontwikkelen tijdens de eerste maanden van het traineeship, soms zelfs juist door de uitzonderlijke omstandigheden, waardoor bijvoorbeeld meer vrijheid bestond voor het opzetten van eigen onderzoek. De trainees van beide lichten hebben in 2020 een veelheid aan journalistieke publicaties kunnen maken, van langlopende onderzoeken tot verdiepende achtergronden bij actuele nieuwsberichten. Merel Wiersma, die in het najaar van 2020 begon als trainee bij NRC beschrijft haar traineeship als volgt: "Ik leer bij NRC in een razend tempo schrijven, mijn blik verscherpen en eigen verhalen maken."

Een greep uit de verschenen publicaties van de trainees in de Regeling Jong Talent.

Scholing

Naast hun werk bij de onderzoekredacties krijgen de trainees door het Fonds een scholingsprogramma aangeboden. Dat bestaat uit masterclasses van experts over het opzetten van onderzoek en verschillende onderzoeksmethoden, een bezoek aan de VVOJ-conferentie, de conferentie Dataharvest en een vierdaagse cursus van voormalig Bellingcat-medewerker Henk van Ess over het traceren van digitale sporen op social media.

Vanwege de coronabeperkingen kon de financiële masterclass uit het talentprogramma van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek dit jaar helaas niet doorgaan. Een aantal scholingsactiviteiten is vanwege corona omgezet van aaneengesloten cursusweken naar meerdere kortdurende online-activiteiten. Voor het komend jaar kent het opleidingsplan een groot aantal activiteiten, waarbij onder meer interviewtraining, WOB, pitches, regionale politiek, datajournalistiek en *open source investigation* aan bod komen.

Begeleiding en monitoring

Het Fonds BJP bespreekt vooraf met de betrokken media de aanpak en invulling. Dit moet garanderen dat subsidies niet worden gebruikt voor financiering van reeds bestaande werkgelegenheid en voorkomt een mismatch tussen trainee en redactie. Als onderdeel van de monitoring houdt het Fonds nauw contact met de betrokken redactie en de journalist-in-opleiding.

In het najaar van 2021 gaat naar verwachting een nieuwe groep van tien talentvolle journalisten aan de slag op nog te selecteren mediaredacties.

1.2.2. Beurs Expertisebevordering

De Beurs Expertisebevordering is bestemd voor ervaren individuele journalisten die hun onderzoeksjournalistieke vaardigheden willen versterken, bijvoorbeeld door trainingen binnen of buiten Nederland, studiereizen, conferenties, workshops of detachering bij een gerenommeerde onderzoeksjournalist of onderzoekredactie. Er kan een tegemoetkoming in de tijdsinvestering worden aangevraagd en/of een vergoeding van reiskosten en onkosten, zoals tickets voor conferenties en workshops. Als onderdeel van de coronamaatregelen werd ook de uitvoering van de Beurs Expertisebevordering versoepeld. Doordat veel scholingsactiviteiten naar online werden verplaatst, is ruimte gecreëerd om aanvragen voor online scholingsactiviteiten te honoreren.

Freelance journalisten kunnen moeilijk in scholing en educatie investeren: enerzijds betaal je tickets, deelname- en reiskosten om aan dergelijke activiteiten deel te nemen, anderzijds investeer je dagen waarop je geen betaald werk kunt verrichten. Ruimte die veel freelancers niet hebben, constateert ook Karlijn Goossen, journalist, onderzoeker en docent aan de Christelijke Hogeschool Ede in haar vooruitblik op de journalistiek in 2021: "Een interessante vraag is ook: wiens verantwoordelijkheid is de professionalisering van freelancers? Zij moeten het nu allemaal zelf doen: nieuwe technieken aanleren, sociale media beheren, een unconscious bias-training volgen, camjo zijn. Die zelfontwikkeling vraagt veel van een freelancer, zowel praktisch als financieel."¹³ Juist daarom draagt het Fonds BJP bij aan de professionele ontwikkeling van het werkveld dat in toenemende mate uit

¹³ Zie: <https://www.svdj.nl/karlijn-goossen-wij-journalisten-moeten-ons-bewijzen-en-ontwikkelen/>

freelance journalisten bestaat. Een aanvrager schrijft: "Ik vond het hele proces rond de aanvraag eenvoudig en toegankelijk, en het is natuurlijk fantastisch dat zo'n beurs er ook is voor freelancers."

In 2020 werd 64 keer een beroep gedaan op de Beurs Expertisebevordering, 17 keer vaker dan in 2019. Freelancers die in de crisis hun inkomsten zagen wegvallen hebben de vrijgekomen tijd onder meer geïnvesteerd in scholing of verdieping. De beurzen werden aangevraagd voor uiteenlopende scholingsactiviteiten, van cursussen en conferenties tot meelooptrajecten en online scholingstrajecten. De aanvragen worden door een adviescommissie beoordeeld op de kwaliteit van het voorgestelde plan, in samenhang met de gestelde onderzoeksjournalistieke leerdoelen en journalistieke ervaring. De aanvragen werden vooral gedaan om meer kennis en ervaring in datajournalistieke methodes op te doen. Ook voor het leren beheersen van nieuwe vertelvormen en datavisualisatie werden voorstellen gehonoreerd. Deze gespecialiseerde aanvragen sluiten aan bij de observatie van Xander van Uffelen, chef Datajournalistiek bij *de Volkskrant*, die hij in zijn vooruitblik formuleerde: "Eerder moest een redacteur alles kunnen. Dat verandert nu. Het afgelopen jaar heeft laten zien dat je beter als team functioneert, met een dataspecialist, een wobspecialist, een grafiekenmaker enzovoort."¹⁴

In totaal kende het Fonds 35 aanvragen toe voor een totaalbedrag van € 124.900. De gemiddelde toekenning bedroeg € 3.570. Voor een overzicht van de gehonoreerde aanvragen binnen de Beurs Expertisebevordering, zie **bijlage 3A**. In totaal 17 aanvragen werden niet gehonoreerd; elf aanvragen werden door de aanvrager ingetrokken, omdat deze niet werd toegelaten tot de activiteit waarvoor de beurs was aangevraagd, maar vooral door afgelasting van meerdere activiteiten. Zie **bijlage 3B** voor een overzicht van de niet-gehonoreerde aanvragen en de voornaamste redenen tot afwijzing binnen de Beurs Expertisebevordering.

Evaluatie

De Beurs Expertisebevordering wordt geëvalueerd doordat deelnemers na afronding van het traject een evaluatieformulier invullen. Uit deze evaluaties komt over het algemeen een positief beeld naar voren; veel journalisten maken duidelijk dat ze de scholing niet hadden kunnen volgen zonder de Beurs Expertisebevordering. Ook schrijven de ontvangers dat de beurs heeft bijgedragen aan hun ontwikkeling als journalist en aan de kwaliteit van hun publicaties:

"Door de cursus beheers ik de 'beeldtaal' veel beter en kan ik de inhoudelijke en vormelementen ook beter aan elkaar verbinden. Dat vergoot de zeggingskracht van het projectvoorstel, ook omdat de storytelling op deze manier meer overtuigt."

"Dit was voor mij een eerste kennismaking met het Fonds BJP. Ik was altijd bang dat onderzoeksjournalistiek voor mij financieel lastig haalbaar was. Ik ben zeer blij dat ik nu weet van de mogelijkheden die het Fonds BJP biedt. Ook vind ik de communicatie zeer prettig verlopen."

¹⁴ Zie: <https://www.svdj.nl/xander-van-uffelen-in-2021-wil-ik-geen-dagcijfers-meer-zien/>.

“Ik ben op een plek terechtgekomen waar ik anders niet snel zou kunnen meewerken en waar ik heel veel waardevolle skills en inzichten heb opgedaan. Ik ben er zeker een betere en meer veelzijdige journalist door geworden.”

Positief effect van de gevolgde scholingstrajecten is netwerkvergroting, waardoor nieuwe samenwerkingen en inspirerende uitwisselingen met collega-journalisten ontstaan. Ook monden scholingstrajecten vaak uit in publicaties. Doordat journalisten met de Beurs nieuwe vaardigheden aanleren of hun vaardigheden versterken, kunnen ze ook eerlijkere prijzen voor hun werk bedingen:

“Omdat ik nu sneller hogere kwaliteit kan neerzetten is dat ook gunstig voor mijn inkomsten.”

Samenwerkingen

Elk jaar krijgen de genomineerden voor de Loep (de prijs voor onderzoeksjournalistiek van de VVOJ) in de categorie Aanmoedigingsprijs een beursvoucher van € 1.000. Het Fonds biedt cursisten voor de *Investico*-masterclass de mogelijkheid een Beurs Expertisebevordering aan te vragen voor een tegemoetkoming in de tijdsinvestering. Hiermee wordt toegang tot de masterclass ook beschikbaar voor journalisten die zich niet eenvoudig kunnen permitteren enkele maanden onbetaald werk te verrichten. In oktober al publiceerde de masterclass-groep hun eerste publicatie, naar witwassen in coronatijd.¹⁵

De genomineerden voor de VVOJ Aanmoedigingsprijs ontvangen elk een voucher van €1.000,- voor de Beurs Expertisebevordering.

¹⁵ Zie: <https://www.groene.nl/artikel/ze-zijn-hier-zo-lekker-aan-het-witwassen>.

In 2020 is het Fonds een gelijkaardige samenwerking begonnen met Vileine Academy, een onderzoeksplatform dat traineeships organiseert voor vrouwelijke journalisten met een in de journalistiek ondervertegenwoordigde achtergrond. In het najaar van 2020 startten drie journalisten met een beurs van het Fonds aan het traject.

Ongeveer dertig freelance onderzoeksjournalisten kregen in 2020 van het Fonds tickets voor de internationale datajournalistieke conferentie Dataharvest (alleen een digitale editie dit jaar). Ook werd een sessie voor de trainees uit de Regeling Jong Talent en de andere deelnemers via het Fonds georganiseerd, waarin de hoogtepunten van het programma uitgelicht werden.

De in 2017 gestarte samenwerking met de Christelijke Hogeschool Ede om journalisten in opleiding bekend te maken met de mogelijkheden die het Fonds biedt, werd in 2020 als gevolg van de coronacrisis onderbroken. De in 2019 gestarte samenwerking met de journalistieke master van Universiteit Leiden werd wel voortgezet. De studenten van deze opleidingen dienen als onderdeel van het curriculum een aanvraag in voor een project bij het Fonds, waarvoor ze – indien het tot publicatie komt – een kleine bijdrage ontvangen. Bovendien geven medewerkers van het Fonds feedback op hun aanvraag. Deze vorm van samenwerken breidt het Fonds in 2021 uit naar meerdere journalistieke opleidingen, met een focus op opleidingen in de regio.

Met het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (SvdJ) vindt regelmatig overleg plaats over de ondersteuning van expertisebevordering. Waar het SvdJ meer op de aanbodzijde zit, kijkt het Fonds BJP juist naar de ‘afnemers’, de freelancers. Samen met de VVOJ en SvdJ wordt gewerkt aan een publiek beschikbare lijst waarmee kwalitatief goed aanbod van opleidingen en cursussen vindbaar wordt gemaakt voor (freelance) journalisten.

1.3. Effecten regelingen

Hoewel het nog te vroeg is voor een uitputtend overzicht van de effecten van de Regeling Onderzoeksjournalistiek zijn de signalen die het Fonds BJP uit het veld ontvangt positief. Dat geldt voor zowel de effecten van de Regeling Projectsubsidies als van de Regeling Talentontwikkeling.

Regeling Projectsubsidies

Het toenemend aantal aanvragen voor projectsubsidies maakt, gecombineerd met het jaarlijks stijgende toegekende bedrag, duidelijk dat niet alleen een toename bestaat in de vraag naar subsidies maar ook een toename van kwalitatief sterke onderzoeksplannen. Door corona is 2020 een uitzonderlijk jaar geweest voor veel journalisten en redacties: het nieuws over de pandemie ging vaak voor en andere vormen, zoals langlopende onderzoeksprojecten over andere onderwerpen of data-onderzoeken, zeker ook van freelancers, kwamen in de verdrukking. Dat geldt echter zeker niet op alle redacties: ondanks de uitzonderlijke omstandigheden verschenen vele diepgravende publicaties met achtergronden bij het nieuws, omdat door het wegvallen van opdrachten ruimte ontstond voor andere verhalen, soms juist ook over corona. In 2020 is bovendien een toename in het aantal samenwerkingen tussen mediapartners en journalisten te zien: tussen lokaal, regionaal en landelijk, maar ook tussen verschillende soorten media. Zo publiceerde onderzoeksplatform Investico meerdere onderzoeken in samenwerking met landelijke geschreven media, tv en radio en regionale kranten. Deze ontwikkeling steunt het Fonds BJP van harte, enerzijds om journalisten van meerdere

achtergronden bij elkaar te brengen om elkaar te versterken, anderzijds om het bereik van de gesubsidieerde projecten te vergroten. Journalisten die met subsidie van het Fonds een project hebben uitgevoerd geven aan dat publicaties vaak resulteren in nieuwe opdrachten: juist wanneer zij zich door de subsidiëring tot expert op een bepaald gebied hebben kunnen ontwikkelen, volgen erna vaker (beter) betaalde opdrachten. Ook leiden projecten niet zelden tot onvoorziene vervolgonderzoeken en samenwerkingen door tips of contacten die na publicatie ontstaan.

“Wij mogen trots zijn op de onderzoeksjournalistiek in Nederland. Het niveau blijft elk jaar stijgen.” Journalist Kees van den Bosch, voorzitter De Loep 2020, de prijs voor onderzoeksjournalistiek van de Vereniging van Onderzoeksjournalisten.

Regeling Talentontwikkeling

Ontvangers van de Beurs Expertisebevordering geven aan dat de effecten van de beurs tweeledig zijn. Enerzijds kunnen ze het geleerde meteen in de praktijk brengen in onderzoeken en publicaties, anderzijds helpen de activiteiten hen ook in bredere zin vooruit:

- Een meelooptraject van een journalist bij een online platform resulteerde bijvoorbeeld in een structurele freelance-inzet van de journalist door dat platform. Een andere aanvrager beschrijft de positieve effecten als volgt: "Enkele Nederlandse en buitenlandse organisaties (...) boden opdrachten en zelfs een baan aan. Dit heeft dus mijn kansen op de lastige journalistieke arbeidsmarkt vergroot."
- Tijdens de activiteiten ontmoeten de gesubsidieerde journalisten bovendien nieuwe collega's waardoor nieuwe samenwerkingen ontstaan: "Ik heb zelfstandig erna een cross-border onderzoeksproject opgezet, inclusief financiering en deelnemers, en zal dat blijven doen met mijn geleerde vaardigheden", aldus een van de aanvragers.
- Door de opgedane kennis en vaardigheden kunnen journalisten zich beter profileren in het journalistieke veld. Zo voelde een aanvrager zich na afronding van de beurs gesterkt ook zelf verder in de eigen ontwikkeling te investeren door de aanschaf van nieuwe apparatuur. Ook geven enkele aanvragers aan dat zij, doordat ze sneller en beter werken, meer inkomsten en een eerlijker beloning voor hun werk kunnen bewerkstelligen.

De trainees binnen de Regeling Jong Talent ontwikkelen zich op de deelnemende redacties in hoog tempo tot onderzoeksjournalist. De opbrengst van hun traineeships ligt op verschillende vlakken: ten eerste in hun persoonlijke ontwikkeling als journalist, de ontwikkeling van hun vaardigheden en netwerk. Ten tweede in de vele publicaties die de trainees in hun tijd bij de redacties publiceren. Daarnaast zien we dat een deel van de eerste lichting trainees na het eerste jaar elders in de journalistiek een vaste baan kreeg. Inmiddels wordt bij verschillende deelnemende media de optie besproken om trainees die in 2021 hun tweede jaar van het programma afronden een contract of ander dienstverband aan te bieden. Meerdere deelnemende redacties hebben bovendien aangegeven dat ze op basis van de sollicitaties die voor het traineeship binnenkwamen niet alleen een trainee selecteerden, maar ook samenwerkingen met andere sollicitanten aangingen, bijvoorbeeld in een freelance- of part-timeverband.

Bovenstaande observaties suggereren dat de effecten van de combinatie van de activiteiten die het Fonds ontplooit steeds zichtbaarder worden. De opmars van de Nederlandse onderzoeksjournalistiek is ook Joost Oranje, hoofdredacteur van Nieuwsuur, niet ontgaan: “Ik hoor altijd veel pessimisme over het vakgebied. Het zou steeds meer verdwijnen. Maar ik zie juist het tegendeel. In 2019 en 2020 heeft onderzoeksjournalistiek een kleine revival meegemaakt. Ik zie investeringen binnen bestaande media, maar ook nieuwe initiatieven zoals Investico of Follow The Money die deels worden gefinancierd door particuliere partijen.”

2. Overige activiteiten

2.1. Brusseprijs voor het beste journalistieke boek

Om het belang van diepgravend en tijdrovend journalistiek onderzoek te onderstrepen en kwalitatief hoogwaardige non-fictie te belonen, reikt het Fonds BJP sinds 2006 de Brusseprijs uit. De prijs bestaat uit een oorkonde en een geldbedrag van € 10.000 en is vernoemd naar de toonaangevende journalist en meester van de grote reportage M.J. (Rie) Brusse (1873-1941). In 2020 werd de winnaar van de Brusseprijs voor het beste journalistieke boek voor de vijfde keer bekendgemaakt in een speciale, rechtstreekse uitzending van *NOS Met het Oog op Morgen*.

De jury bestond uit Saskia Belleman (voorzitter), Özcan Akyol en Thomas Rueb. Ze was onder de indruk van de kwaliteit en grote verscheidenheid van de ingezonden titels. Uit het recordaantal van 197 meedingende boeken stelde de jury een longlist samen van 15 titels. Op 8 mei maakte de jury de volgende shortlist bekend:

- *Het is oorlog, maar niemand die het ziet* - Huib Modderkolk (Podium)
- *Liever dier dan mens* - Pieter van Os (Prometheus)
- *Het grote gevecht* - Jeroen Smit (Prometheus)
- *Het vergeten volk* - Brenda Stoter Boscolo (Arbeiderspers)
- *De vreemdeling in de tuin* - Ivo van Woerden (Meulenhoff)

Juryvoorzitter Saskia Belleman overhandigt Brusseprijswinnaar Pieter van Os de aan de onderscheiding verbonden cheque ter waarde van € 10.000.

In de aanloop naar de bekendmaking van de winnaar op zaterdag 13 juni 2020 sprak journalist Sheila Sitalsing met de genomineerden in vijf achtereenvolgende zaterdaguitzendingen van *NOS Met het Oog op Morgen* op NPO Radio 1.

Hoewel de prijsuitreiking door de coronamaatregelen bescheidener was dan voorgaande edities, was deze zeker niet minder feestelijk. In een levendige live-uitzending van *NOS Met het Oog op Morgen* sprak Sheila Sitalsing uitgebreid met de vijf genomineerden en las jurylid en winnaar van de voorgaande editie, Thomas Rueb, een gelegenheidscolumn voor over het belang van het journalistieke boek: "Als je me dan vraagt wie dat in vredesnaam nog wil, werken in de journalistiek, mainstream óf obscuur? Dan zeg ik: Zij. Wij. Ik. Lees één van de boeken van de shortlist, of de longlist, of van de tientallen die daar net een millimeter buiten vallen en zie hoe mooi journalistiek kan zijn."

De ontknoping van de avond was het moment dat voorzitter Saskia Belleman na het voorlezen van het juryrapport de winnaar bekend maakte: *Liever dier dan mens*, geschreven door Pieter van Os. Uit het juryrapport: "Een journalistiek boek van dit verhalend-literaire niveau zie je zelden. Het legt de lat heel hoog voor inzenders de komende jaren. Deze auteur laat zien wat de waarde is van langer stilstaan bij een zijpad of een detail, in plaats van recht op het doel afgaan. En hij weet op deze manier een breed en veelkleurig beeld te schetsen van de zwartste bladzijden van de recente Europese geschiedenis. Je leest dit boek in een adem uit."

Voor het achtste achtereenvolgende jaar trad ook *De Groene Amsterdammer* op als mediapartner van de Brusseprijs. Het boekenkatern van 10 juni 2020 was grotendeels gewijd aan de titels van de shortlist. De samenwerking met *NOS Met het Oog op Morgen* is zowel het Fonds BJP als de redactie van het goed beluisterde radioprogramma (200.000-300.000 luisteraars) wederom bijzonder goed bevallen. Zij wordt daarom ook in 2021 voortgezet.

2.2. Speciale subsidieregelingen

Lira Startsubsidie voor jonge journalisten

Jaarlijks stelde de Stichting Lira vijf subsidies van € 1.500 ter beschikking, afkomstig uit het Lira Auteursfonds Reprorecht, bestemd voor beginnende journalisten onder de 30. Met ingang van 2020 heeft de Stichting besloten tot een verhoging naar vijf subsidies van € 2.000, in lijn met de maximale bijdrage per maand die het Fonds aan honorarium uitkeert. Bovendien besloot de Stichting Lira om het totaalbedrag tijdens de coronacrisis te verdubbelen. De maatregelen ter indamming van het coronavirus hebben immers een grote impact op de financiële situatie van freelancejournalisten; veel opdrachtgevers staan onder financiële druk, waardoor journalisten opdrachten mislopen. Met ingang van 2020 is besloten om ook deze subsidies platformonafhankelijk toe te kennen. Dit leidde onder meer tot toekenningen aan een radiodocumentaire en een podcastserie. Daarnaast mondden twee projecten behalve in artikelen ook uit in televisiereportages bij EenVandaag. In 2020 werd de Lira Startsubsidie toegekend aan de volgende elf¹ projecten:

- **Mathijs de Groot – Komt een dokter naar het dorp: de publieke geheimen van dokter Koldijk**
Op 13 september op NPO Radio 1 uitgezonden door [NTR Radio Doc](#).
- **Jeroen van Raalte – Liberland**
Te verschijnen in [De Groene Amsterdammer](#). Publicatie vanwege gevolgen van de coronacrisis vertraagd.
- **Sjors Roeters – Vakbond in Vegas**
Op 3 november gepubliceerd in [De Groene Amsterdammer](#).
- **Felix de Voogt en Lotje van den Dungen – Bokken**
Op 22 mei gepubliceerd in [De Groene Amsterdammer](#) en bij [EenVandaag](#) en [Investico](#).
- **Marc Wonnink – Democratie in tijden van corona**
Te verschijnen bij [Unity.NU](#), lokale omroep voor de regio Leiden.
- **Maarten van Gestel en Serena Fijters – EMDR**
Op 8 oktober gepubliceerd in [de Volkskrant](#).
- **Lisa Peters en Hagar Jobse – Vooronderzoek: Bloedsjagrijng, een podcast over PMS**
Te verschijnen bij [BNNVARA](#).
- **Adrián Estrada en Felix Voogt – Stikstof en de veehouderij**
Op 14 september gepubliceerd in [De Groene Amsterdammer](#) en bij [EenVandaag](#). Op 24 november gepubliceerd in [De Groene Amsterdammer](#) en [Trouw](#).
- **Deborah de Meijer - Informatievoorziening chemobrein**
Vier artikelen tussen 14 augustus en 11 december gepubliceerd in [Eva](#) (tijdschrift van de EO).
- **Bart Josten – De digitale fata morgana**
Te verschijnen in [OneWorld](#).
- **Tim Luimes en Tomas Vanheste - Hoe het verbod op gevaarlijke pesticiden wordt omzeild en ondergraven**
Te verschijnen in [Vrij Nederland](#).

Omdat de gevolgen van de coronacrisis ook in 2021 nog voelbaar zijn, heeft de Stichting Lira besloten om in 2021 weer tien subsidies ter waarde van € 2.000 ter beschikking te stellen; voortaan onder de naam Lira Fondssubsidie voor jonge journalisten om verwarring te voorkomen met de Startsubsidie van het Fonds BJP.

Lira Boekensubsidie

Tijdens de corona-epidemie zijn voor veel freelancejournalisten inkomstenbronnen weggevallen. Daarom besloot het Fonds om in het verleden gesteunde auteurs in 2020 vrij te stellen van afdracht van royalty's over de met steun gepubliceerde boekpublicaties. Deze door auteurs zeer gewaardeerde maatregel had tot gevolg dat het toch al structureel overvraagde beschikbare budget voor bijzondere non-fictieboekprojecten voor 2020 kleiner werd dan voorheen. Daarom besloot de Stichting Lira om eenmalig € 50.000 ter beschikking te stellen, afkomstig uit het Lira Auteursfonds Reprorecht, bestemd voor journalistieke non-fictieboeken.

Deze bijdrage heeft in 2020 zeker voorzien in de behoefte van auteurs om bijzondere en verdiepende journalistieke boeken te schrijven die zonder subsidie niet tot stand zouden zijn gekomen. In totaal is het toegekende bedrag gebruikt om de volgende vijf projecten geheel of deels te financieren.

- **Kemal Rijken – *De kroon in het moderne Europa***
Te verschijnen bij Ambo/Anthos Uitgevers. Daarnaast publicaties in De Groene Amsterdammer, HP/De Tijd en Bernie Magazine.
- **Ludo Hekman – *Madelon***
Te verschijnen bij Uitgeverij Thomas Rap.
- **Nils von der Assen en Daphné Dupont-Nivet – *Huis van bewaring***
Te verschijnen bij Uitgeverij Querido.
- **Thijs Broer en Peter Kee – *De schoenen van Hugo: Hoe de coronacrisis ingreep in de politiek***
Te verschijnen bij Uitgeverij Pluim.
- **Merlijn Schoonenboom – *Het leesbare gezicht: Hoe we in het digitale tijdperk naar ons gezicht kijken***
Te verschijnen bij Uitgeverij Atlas Contact.

Journalist-in-residence, NIAS (Amsterdam)

Sinds 2008 verstrekt het Fonds ieder jaar een beurs voor een verblijf van vijf maanden in het [NIAS \(Netherlands Institute for Advanced Study\)](#). In 2019 is besloten om per 2020 jaarlijks niet één, maar twee residenties van vijf maanden aan te bieden. In het voorjaar van 2020 verbleef Marijn Kruk als journalist-in-residence aan het NIAS. Het verblijf van de journalist in het najaar van 2020 aan het NIAS kon wegens persoonlijke omstandigheden niet doorgaan. Daarom is deze toekenning uitgesteld naar het voorjaar van 2022.

Door de uitbraak van het coronavirus verliep het verblijf van Marijn Kruk anders dan verwacht. In zijn verslag, dat is terug te lezen op de [website](#) van het Fonds, beschrijft hij hoe zowel het verloop van zijn verblijf als de inhoud van zijn project door het virus fors moesten worden aangepast. Ook werd zijn verblijf in verband met de gevolgen van de coronamaatregelen met twee maanden verlengd.

Ondanks de onverwachte wendingen die 2020 nam, heeft Kruk tijdens zijn verblijf in Amsterdam kunnen werken aan zijn project over nationaalpopulisme in Europa. Zo schreef hij een goed ontvangen longread voor *De Groene Amsterdammer* op basis van onderzoek dat hij in januari 2020 in Hongarije uitvoerde.¹⁶ Daarnaast organiseerde hij met mede-fellow en historicus Matthijs Lok een publiek evenement dat werd gestreamd vanuit het debatcentrum Spui 25. Onder de titel *Nieuwe smaken van het nationaalpopulisme* gingen Kruk en Lok in gesprek met politicoloog Sarah de Lange en politiek journalist Mark Lievisse Adriaanse over de vragen op welke denktradities rechtse politici en denkers zich beroepen, wat we moeten verstaan onder het aan populariteit winnende 'nationaal conservatisme' en wat eigenlijk de ideologische inhoud is van deze politieke stroming. Het boek over nationaalpopulisme in Europa waaraan Kruk aan het NIAS werkte en waarvoor hij een jaar lang door Europa reisde en sprak met kiezers, politicologen, economen, en natuurlijk ook met populistische politici zelf, zal in de loop van 2021 verschijnen bij uitgeverij Prometheus onder de titel *Sluipmoordenaars. Thierry Baudet en de boze geesten van het nieuwe Europa*.¹⁷

“Werken deed ik vanaf nu deels thuis, deels op de aangename zolder van het NIAS. [...] Nee, ik geloof niet dat ik me een fijnere, en inspirerender plek had kunnen wensen dan het NIAS en ben het Fonds BJP zeer dankbaar voor de geboden kans daar zeven maanden te kunnen verblijven. Nu wel dat boek nog even afschrijven.” – Marijn Kruk

In 2020 verschenen ook de boeken van twee auteurs die Marijn Kruk voorgingen als journalist-in-residence aan het NIAS. Jaap Tielbeke publiceerde bij uitgeverij Das Mag *Een beter milieu begint niet bij jezelf* en bij uitgeverij Querido Fosfor verscheen *Bermdans in bruidsjurk* van Sarah Venema.

In februari 2021 nam radiomaker Saar Slegers haar intrek als journalist-in-residence. Zij werkt aan het NIAS aan een podcastserie over de manier waarop internationale sancties tegen Iran doorwerken binnen Nederlandse organisaties. In een serie radiodocumentaires die zullen worden uitgezonden door *Docs* (NTR-VPRO) en *Argos* (VPRO-HUMAN) onderzoekt ze de dilemma's waar bedrijven, universiteiten en burgers voor komen te staan op het moment dat geopolitiek persoonlijk wordt.

Vanaf september 2021 zal Lynn Berger aan het NIAS verblijven en werken aan een boek over zorgzaamheid, waarin ze op basis van journalistieke reportages, interviews met wetenschappers en persoonlijke ervaringen onderzoekt wat zorgzaamheid precies is, waar het zich allemaal manifesteert, wat het voor en met ons doet, en wat ervoor nodig is om goed te kunnen zorgen. Het boek zal in het najaar van 2022 verschijnen bij De Correspondent.

Uitbreiding journalistieke residenties

Ondanks de intentie om in 2020 door te gaan met de residentie aan het Nederlands Instituut Athene (NIA) is dit gezien de omstandigheden van afgelopen jaar helaas niet gelukt. In de komende periode wil het Fonds deze residentie opnieuw aanbieden en actief de mogelijkheden onderzoeken voor andere uitbreidingen van het residentieprogramma. De ervaring leert namelijk dat een residentie met een relatief kleine investering een inhoudelijke impuls aan diepgravende berichtgeving geeft.

¹⁶ Zie: <https://www.groene.nl/artikel/boedapest-als-broedplaats>.

¹⁷ Zie: <https://webwinkel.uitgeverijprometheus.nl/book/marijn-kruk>.

Nieuwe Journalistiek

Het vervolg van het project Nieuwe Journalistiek is in 2020 in verband met de gevolgen van de coronacrisis en andere lopende zaken op het bureau uitgesteld.

3. Positionering

Om het journalistieke veld optimaal te kunnen ondersteunen en te faciliteren is het van groot belang dat het Fonds BJP kennis heeft van relevante ontwikkelingen, vernieuwingen en platforms. In 2020 was het daarbij belangrijk de gevolgen van de coronacrisis goed te monitoren en adequaat te reageren door verschillende (coulance)maatregelen te treffen. Voor die input heeft het Fonds in grote mate een beroep gedaan op de eigen doelgroep: journalisten en trainees is gevraagd inzicht te geven in de gevolgen voor lopende projecten of projectaanvragen. Daarnaast is contact onderhouden met verschillende mediaredacties, bijvoorbeeld die waar trainees binnen de Regeling Jong Talent werkzaam zijn. Naast deze essentiële korte lijnen met aanvragers en redacties is ook in 2020 actief ingezet op voortzetting en verdieping van bestaande samenwerkingsverbanden en het aangaan van nieuwe, relevante allianties met (journalistieke) organisaties, instituten en opleidingen. Enerzijds voor positionering in het veld en beleidsvorming, anderzijds voor het bereiken van (nieuwe) doelgroepen.

Helaas konden vrijwel alle journalistieke conferenties en evenementen in 2020 geen doorgang vinden, waardoor het in sommige opzichten lastiger was het Fonds te profileren bij de juiste doelgroepen. Toen duidelijk werd dat de gevolgen van de crisis niet snel zouden verdwijnen, heeft het Fonds actief ingezet op online deelname aan programma's en online communicatie. Zo was het Fonds BJP met een digitale 'booth' aanwezig op de conferentie van de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ) en werd een presentatie gegeven bij een online bijeenkomst van het Hoofdredacteurs Overleg Regionale Omroep.

3.1. Samenwerkingen

Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (SvdJ)

Met het SvdJ overlegt het Fonds BJP regelmatig, onder meer over de verdeling van de (tijdelijke) extra gelden voor onderzoeksjournalistiek, zodat beide fondsen complementair zijn. Regelmatig verwijzen we potentiële aanvragers en mogelijk interessante samenwerkingspartners naar elkaar door. Meer specifiek is er overleg over de mogelijkheden van samenwerking in het inventariseren en aanbieden van scholingsactiviteiten voor individuele journalisten die bij het Fonds BJP kunnen aanvragen enerzijds, voor journalisten werkzaam op door het Stimuleringsfonds gesteunde redacties anderzijds. Ook zal begin 2021 overleg worden gevoerd over de impact van de (regelingen van) beide fondsen.

Nederlands Letterenfonds

Binnen het domein der Letteren is in 2020 vooral de samenwerking met het Letterenfonds geïntensiveerd, ook door de verhuizing van het Fonds BJP naar het terrein van het Letterenfonds. De ondersteuning van auteurs, diversificatie van kwalitatief hoogwaardig aanbod en bereik door onder meer kennisuitwisseling, voorlichting en onderzoek naar nieuwe vormen van informatieoverdracht (zoals podcasts, multimediale producties en VR) zijn in de samenwerking belangrijke onderwerpen. Met het Letterenfonds wordt actief informatie uitgewisseld en beleid afgestemd, onder meer op het gebied van biografieën.

VVOJ

De samenwerking met de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ) is in 2020 voortgezet. Er is inhoudelijk overleg over onderzoeksjournalistieke initiatieven en platforms en over de Regeling Talentontwikkeling. In het voorjaar van 2020 reikte het Fonds als onderdeel van die regeling vier vouchers van € 1.000 uit aan de genomineerden voor De Loep, de aanmoedigingsprijs voor onderzoeksjournalisten die de VVOJ jaarlijks uitreikt. De vouchers worden ingezet voor expertisebevordering van de genomineerden, vooral in de vorm van cursussen en andere scholing. Het Fonds BJP was in november 2020 digitaal aanwezig bij de conferentie van de VVOJ, waar het Fonds voorlichting gaf over de regelingen en de mogelijkheid geboden werd met een fondsmedewerker te speeddaten om advies in te winnen over subsidiemogelijkheden.

Fonds Pascal Decroos / Journalismfund.eu

Met het Vlaamse Fonds Pascal Decroos worden goede contacten onderhouden en kennis en ervaringen uitgewisseld over het implementeren van journalistieke subsidieregelingen.

3.2. Pr en communicatie

Website en nieuwsbrief

Op de site is alle informatie te vinden over de werkwijze van het Fonds, over het indienen van aanvragen en over de subsidieregelingen. Ook worden hier alle met steun van het Fonds afgeronde projecten na verschijnen gepresenteerd, evenals de jaarverslagen. De website van het Fonds werd in 2020 zo'n 30.000 keer geraadpleegd door ongeveer 20.000 unieke bezoekers, een toename van ongeveer 5.000 bezoekers ten opzichte van 2019.

Ongeveer tien keer per jaar verspreidt het Fonds BJP een digitale nieuwsbrief onder circa 2200 adressen. De nieuwsbrieven bevatten onder meer informatie over recentelijk verschenen publicaties, de beursmogelijkheden en de Brusseprijs voor het beste journalistieke boek. Daarnaast maakt het Fonds BJP actief gebruik van social media, door middel van posts en betaalde promotiecampagnes.

3.3. Voorlichting en educatie

Om nieuwe, jonge doelgroepen te bereiken, zet het Fonds sinds 2019 actiever in op voorlichting en educatie. Naast de aanwezigheid bij bijeenkomsten en op social media, gebeurt dat ook door voorlichting te geven op journalistieke opleidingen.

De in 2018 gestarte samenwerking met de Christelijke Hogeschool in Ede (CHE) is in 2020 gepauzeerd. De samenwerking met Universiteit Leiden is wel gecontinueerd. Masterstudenten kregen als onderdeel van het curriculum voorlichting over het doen van een aanvragen, waarna de studenten een subsidieaanvraag hebben ingediend. Deze zijn door een delegatie van het fonds bureau beoordeeld en beloond met een kleine toekenning indien het project leidde tot een publicatie. Het Fonds zet in op meer van dergelijke voorlichtingen in 2021 op meerdere opleidingen, zeker ook in de regio.

4. Personeel en organisatie

Overeenkomstig de (vernieuwde) Governance Code Cultuur (zie verderop) heeft het Fonds BJP medio 2020 het bestuursmodel aangepast.

Het bestuur van het Fonds BJP was van 1 januari tot 30 juni 2020 als volgt samengesteld:

Roel Janssen

Voorzitter

Benoeming september 2015 (herbenoemd september 2019)

Datum van aftreden september 2023

Hanca Leppink

Penningmeester

Benoeming oktober 2012 (herbenoemd oktober 2016)

Datum van aftreden november 2020

Paul Brill

Bestuurslid

Benoeming januari 2014 (herbenoemd januari 2018)

Datum van aftreden januari 2022

Abi Daruvalla

Bestuurslid

Benoeming april 2016 (herbenoemd april 2020)

Datum van aftreden april 2024

Elma Drayer

Bestuurslid

Benoeming september 2015 (herbenoemd september 2019)

Datum van aftreden september 2023

Laura de Jong

Bestuurslid

Benoeming juni 2018

Datum van aftreden cq herbenoeming juni 2022

Marc Josten

Bestuurslid

Benoeming juli 2013 (herbenoemd juli 2017)

Datum van aftreden juli 2021

Vanaf 1 juli 2021 bestond de Raad van Toezicht ad interim uit:

Paul Brill

Voorzitter a.i.

Roel Janssen

Lid van de RvT a.i.

Hanca Leppink

Lid van de RvT a.i.

Tot: 16 november 2020

Abi Daruvalla

Lid van de RvT a.i.

Laura de Jong

Lid van de RvT a.i.

Marc Josten

Lid van de RvT a.i.

Op 15 januari 2021 werd de nieuwe Raad van Toezicht benoemd.

In 2020 kende het Fonds BJP de volgende vaste personeelsbezetting:

Van 1 januari tot 30 juni 2020 – Directeur: Jessica Swinkels (1 fte)

Van 1 juli tot 23 december – Directeur-bestuurder: Jessica Swinkels (1 fte)

Van 1 januari tot 23 december – Hoofd Subsidieregelingen: Joëlle Terburg (0,8 fte / vanaf 1 mei 2020: 1,0 fte)

Van 24 december tot 31 december – Directeur-bestuurder a.i.: Joëlle Terburg (1,0 fte)

De formatie kende in 2020 verder de volgende medewerkers:

Projectleider Talentontwikkeling: Henk Bas (0,4 fte);

Projectmedewerker: Eva Kiemeny (1 fte);

Projectmedewerker: Ignace Schoot (vanaf 5 maart 2020: 0,55 fte).

Verder is op oproep- en freelancebasis gebruikgemaakt van de diensten van:

Bureaumedewerker: Hannah Norman;

Beleidsadviseur: Joost Vrieler;

Communicatieadviseur: Bob Witman.

Bij de advisering over aanvragen binnen de Regeling Projectsubsidies en de Beurs

Expertisebevordering heeft het Fonds gebruikgemaakt van de kennis en expertise van externe

adviseurs uit een adviseurspoule. Per 31 december 2020 bestond die poule uit: Paulien Bakker, Sjors

van Beek, Sinan Can, Claire van Dyck, Elma Drayer, Kaj van Ek, Bas Haan, Sander Heijne, Lucas van Houtert, Winny de Jong, Margalith Kleijwegt, Wubby Luyendijk, Elvira van Noort en Hester van Santen.

5. Wet Normering Topinkomens

Het Fonds BJP houdt zich aan de Wet Normering Topinkomens (WNT). Voor de honorering van de directeur volgt het Fonds BJP in grote lijnen de loonstructuur van de cao voor het Uitgeverijbedrijf (Dagbladjournalistiek). De bezoldiging blijft ruimschoots binnen de normen (voor details zie de Jaarrekening).

6. Toekomstparagraaf

Het grootste deel van de inkomsten van het Fonds BJP is afkomstig van het Ministerie van OCW. Sinds oprichting ontvangt het een bedrag uit de Cultuurbegroting (ten behoeve van de huidige Regeling Bijzondere Journalistiek) en sinds 2018 ook uit de Mediabegroting voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek en de Regeling Talentontwikkeling.

In september 2020 werd duidelijk geworden dat de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het lovende advies¹⁸ van de Raad voor Cultuur over de aanvraag van het Fonds BJP volgt en uit de Cultuurbegroting voor de jaren 2021-2024 een subsidie van € 446.981 per jaar verleent. Daarmee is de financiële basis voor de werkzaamheden van het Fonds BJP voor de komende jaren gelegd. In 2021 dient de voorgaande periode (2017-2020) verantwoord te worden, in het laatste jaar van de nieuwe periode zal een nieuwe aanvraag voor de volgende periode ingediend moeten worden.

De toekenning van de middelen uit de Mediabegroting geschiedt nu nog jaarlijks: eind 2020 is een aanvraag ingediend om ook in 2021 de inzet voor de (regionale) onderzoeksjournalistiek en talentontwikkeling te kunnen continueren. In 2021 zal naar het zich laat aanzien een DAEB (Dienst Algemeen Economisch Belang) voor het Fonds BJP worden ingesteld om continuering van de regeling mogelijk te maken. In 2020 heeft het ministerie op basis van een evaluatiemoment het voornemen geuit de huidige besteding van de gelden de komende drie jaar aan te houden. In 2023 vindt vervolgens een onafhankelijke evaluatie plaats van de opbrengst van de afgelopen jaren, de impact voor de sector en de rol van het Fonds BJP daarin.

In 2020 heeft het Fonds het voornemen meerdere inkomstenbronnen aan te boren op bescheiden schaal gerealiseerd: het Lirafonds verleende het Fonds een eenmalige subsidie ten behoeve van boekpublicaties om door corona(maatregelen) zwaar getroffen auteurs tegemoet te komen. In 2021 wordt de samenwerking met Waterschap Amstel, Gooi en Vecht voortgezet. Het Fonds streeft naar een bredere basis aan structurele steun, zoals met meerdere waterschappen en eventuele private partijen. Onafhankelijkheid van het Fonds BJP is daarbij altijd de belangrijkste leidraad.

In 2020 is het bestuursmodel omgezet naar een model met een directeur-bestuurder en een Raad van Toezicht. In 2021 zal de praktische invulling van dit nieuwe model zich verder uitkristalliseren, waarbij waar nodig externe expertise wordt ingeroepen.

In 2021 wordt een aantal beleidsvoornemens verder uitgewerkt door middel van werkgroepen waarin bureaumedewerkers en adviseurs zitting nemen. De digitale aanvraagprocedures worden bestendig en verder geperfectioneerd. Ook wordt in 2021 een traject gestart om de impact van (de regelingen van) het Fonds BJP nog beter in kaart te brengen.

¹⁸ Zie:

<https://www.raadvoorcultuur.nl/binaries/raadvoorcultuur/documenten/adviezen/2020/06/04/letteren/Advies+Fonds+Bijzondere+Journalistieke+Projecten+%282021-2024%29.pdf>.

7. Risicoparagraaf

De primaire activiteit die het Fonds BJP uitvoert is het beoordelen van subsidieaanvragen en het toekennen van subsidies en beurzen aan journalisten ten behoeve van onderzoeksprojecten of scholingstrajecten. Binnen dat proces is van nature een aantal risico's aan te wijzen:

Financieel

De inkomsten van het Fonds bestaan voor het overgrote deel uit subsidie van het ministerie van OCW. De beschikking over het bedrag dat het Fonds in 2021 begroot heeft voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek en de Regeling Talentontwikkeling kan pas in april 2021 definitief toegezegd worden. Ook het Lira Auteursfonds Reprorecht levert een bijdrage aan het subsidiebudget, in 2020 was dat een aanzienlijker bijdrage dan voorheen. In verband met de coronacrisis heeft het Fonds BJP in 2020 afgezien van het ontvangen van zijn aandeel van de uit te keren royalty's over de boekverkoop in 2019. In 2021 wordt besloten of de royaltyregeling voortaan een andere vorm zal krijgen. In 2019 is voor het eerst samengewerkt met het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht dat een bedrag beschikbaar heeft gesteld aan het Fonds om projecten op het gebied van waterbeheer, klimaatverandering, landschapsontwikkeling en aanverwante thema's te kunnen steunen. Het Fonds continueert deze samenwerking in 2021. Doordat het Fonds grotendeels op één inkomstenbron leunt, ontstaat een zekere financiële kwetsbaarheid. Het Fonds is zich hiervan bewust en blijft daarom op zoek naar aanvullende inkomstenbronnen en/of sponsors.

Financieel is het Fonds BJP gezond: er zijn geen schulden en de uitgaven vallen binnen de kaders van de beschikbare middelen. De Algemene Reserve is voldoende op peil om, mocht dat nodig zijn, de restantsubsidies van nog lopende projecten, salarissen en pensioenkosten van personeel te dekken. Wel wordt gekeken naar manieren de Algemene Reserve wat verder op te hogen. Omdat dat niet kan met middelen uit de Mediabegroting, zal indien die subsidie stopt een financieel beroep worden gedaan op het ministerie om zorg te kunnen dragen voor een goede afronding van de projecten en processen.

Subsidieprocedure

In 2020 is de subsidieprocedure in verband met de corona-omstandigheden geheel gedigitaliseerd. Gelukkig waren daarvoor in 2019 en begin 2020 al de nodige voorbereidende stappen gezet: er was gestart met de bouw van een online aanvraagstelsel, een nieuwe database en er wordt gebruik gemaakt van de digitale werkomgeving Teams. Daarbij blijven de beveiliging van persoonsgegevens en de vertrouwelijkheid van de inhoud van de aanvragen leidende principes.

De aanvragen worden ingediend via een aanvraagportaal waarin ook verdere communicatie met de aanvragers plaatsvindt. Binnen het systeem worden subsidiecontracten en voortgangsberichten opgeslagen. Omdat deze manier van werken relatief nieuw is voor het fonds bureau en de processen heeft veranderd, voor zowel het bureau als voor de aanvragers, is het Fonds van zins in 2021 een interim controle op die nieuwe processen te laten uitvoeren door de accountant om de werkwijze waar nodig aan te scherpen.

Met de systeembeheerder van het aanvraagportaal zijn, evenals met alle andere benodigde partijen verwerkerovereenkomsten aangegaan om te waarborgen dat alle persoonsgegevens overeenkomstig de Algemene Verordening Gegevensbescherming worden verwerkt.

Bedrijfsvoering

Het kantoor van het Fonds BJP bestond in 2020 uit een directeur, een hoofd subsidierelingen, een projectleider Talentontwikkeling en drie projectmedewerkers. Samen vervullen ze 3,5 fte. Daarnaast zijn er enkele freelancers en oproepkrachten aan het Fonds verbonden. Hoewel de kleine formatie veel voordelen heeft – de overhead blijft laag en er kan efficiënt gewerkt worden – kan die het Fonds ook kwetsbaar maken, mocht een van de medewerkers om welke reden dan ook uitvallen. Om de continuïteit te waarborgen zijn de werkzaamheden vastgelegd in gedetailleerde werkbeschrijvingen en planningen, zodat die, indien noodzakelijk, ook door anderen uitgevoerd kunnen worden.

Door de snelle groei van het Fonds de afgelopen jaren is meer personeel op kantoor ingezet, waardoor het HR-beleid opnieuw bekeken moet worden. Naar verwachting leidt dit tot het opstellen van een eigen Arbeidsvoorwaardenreglement (AVR) omdat de werkzaamheden van het Fonds onvoldoende bij een CAO aansluiten om daarbij volledig aan te sluiten. Vervolgens zullen ook de personeelscontracten geüpdatet worden.

De arbeidssituatie is in 2020 sterk veranderd door het thuiswerken: in de loop van het jaar is voor de werknemers van het Fonds een goede thuiswerksituatie gecreëerd door te zorgen voor goed meubilair en voor laptops, beeldschermen en andere benodigdheden om verantwoord thuis te kunnen werken. Door deze nieuwe situatie is het Fonds in 2020 nog niet, zoals voorgenomen, aangesloten bij de BHV-organisatie van de andere bewoners van het terrein van het Letterenfonds, waar het Fonds BJP zich medio 2019 vestigde.

8. Codes

8.1. Governance Code Cultuur

Het Fonds BJP verleent op aanvraag financiële steun voor de productie van bijzondere journalistieke en non-fictie projecten, resulterend in (bijvoorbeeld) artikelen, boeken, fotoproducties, podcasts of documentaires. Zo realiseert het Fonds BJP haar missie: het ondersteunen en versterken van (onderzoeks)journalistiek in Nederland (principe 1). Het Fonds BJP is een onafhankelijke stichting met ANBI-status, vanaf het begin bestuurd door onder meer journalisten en schrijvers, en kan daarom snel en flexibel insprijgen op de behoeftes van journalisten.

Gedurende meer dan dertig jaar waren de rol, taken en bevoegdheden van het stichtingsbestuur vastgelegd in de statuten; de uitvoerende taken en aansturing van het bureau werden belegd bij de directeur. Het fonds heeft in 2018 geconstateerd dat het zijn bestuursmodel moet moderniseren en aanpassen aan de eisen die de (vernieuwde) Governance Code Cultuur stelt. Daartoe is in 2019 een traject opgestart dat dit mogelijk maakt en dat halverwege 2020 werd afgerond met een statutenwijziging. Het fonds heeft daarvoor externe juridische expertise ingehuurd om bestuur en directie te begeleiden in de transitie naar een nieuw bestuursmodel met een Raad van Toezicht en een directeur-bestuurder. Doel was te komen tot een heldere en afgebakende rolverdeling tussen toezichthouders, bestuurder en commissieleden, inclusief duidelijke afspraken over besluitvorming en verantwoording, en over reglementen, profielen, periodieke evaluaties en monitoring van de afspraken op het gebied van governance (principe 4). Het Fonds heeft daarnaast een start gemaakt met de herijking van zijn bezwaarprocedures, benoemingsprocedures, adviesprotocollen en administratieve organisatie en deze waar nodig aangepast.

Het bestuur bestond tot de statutenwijziging uit zeven leden die aftraden volgens een vastgesteld rooster en onbezoldigd hun taak vervulden. De nieuwe Raad van Toezicht bestaat momenteel uit zes leden. Bij de samenstelling werd gekeken naar journalistieke ervaring en specialistische kennis, en in de werving van nieuwe leden is expliciet ingezet op versterking van de financiële kennis en bestuurlijke ervaring binnen de raad op basis van vastgestelde profielen. Voorts streeft het Fonds BJP naar diversiteit in leeftijd en culturele achtergrond en naar een evenwichtige man/vrouwverhouding (principe 8). De Raad van Toezicht houdt toezicht op de processen en realisatie van de doelstellingen, adviseert de bestuurder gevraagd en ongevraagd en representeert de stichting. De Raad van Toezicht reflecteert op de eigen rol en het eigen functioneren (principe 7). Leden van de Raad Toezicht, de directeur-bestuurder en ander personeel mogen geen gebruikmaken van de subsidies van het fonds. Voor de directeur, medewerkers en commissieleden geldt strikte geheimhouding over de ontvangen projectvoorstellen. Bestuurder en toezichthouders zijn onafhankelijk en melden, indien daarvan sprake zou zijn, onmiddellijk elke vorm van (mogelijke) belangenverstremming (principe 3). De bestuurder ontplooit de activiteiten van de stichting overeenkomstig de doelstelling en missie, werkt daarbij samen met relevante partners en ontwikkelt zichzelf om deze taak goed te kunnen vervullen (principe 5). Daarbij worden de aanwezige risico's en perspectieven in het beleid verwerkt. De bestuurder zorgt voor goed werkgeverschap: de randvoorwaarden voor goed functioneren worden in acht genomen en er is een eerlijk

beloningsbeleid. Binnen de Raad van Toezicht is een vertrouwenspersoon voor de werknemers van het Fonds aangewezen (principe 6).

Beoordeling van aanvragen geschiedt sinds de statutenwijziging binnen door de bestuurder aangestelde adviescommissies. Adviseurs ondertekenen een adviesprotocol dat onder meer voorziet in afspraken over vertrouwelijkheid van informatie en het vermijden van (de schijn van) belangenverstremming. Ook bij de samenstelling van adviescommissies en incidentele jury's streeft het Fonds naar een evenwichtige samenstelling die rekening houdt met diversiteit op het gebied van gender, leeftijd, culturele achtergrond en regionale spreiding. Aanvragers wier voorstel is afgewezen, kunnen een verzoek doen tot heroverweging van het besluit, eventueel na een aanpassing van of toelichting op de aanvraag. De aanvraag wordt dan opnieuw onderwerp van besluitvorming en wordt door een deels andere commissie beoordeeld.

Het Fonds legt in het jaarverslag verantwoording af over zijn handelen. Jaarverslag, jaarrekening en accountantsverklaring worden openbaar gemaakt via de website. De jaarrekening geeft inzage in de diverse kostenposten. De voorwaarden en criteria voor het beoordelen van aanvragen staan eveneens op de site, alsmede de publicaties die met een bijdrage van het Fonds BJP tot stand zijn gekomen (principe 2).

8.2. Fair Practice Code

Het Fonds BJP onderschrijft de Fair Practice Code en zet zich in voor Fair Pay, Fair Share en Fair Chain, juist omdat het primair werkt voor individuele (freelance) journalisten. De kernwaarden solidariteit, transparantie, duurzaamheid, diversiteit en vertrouwen zijn belangrijk in de bedrijfsvoering van het Fonds, de opdrachten die het verstrekt en de subsidierelaties die worden aangegaan.

Concreet betekent dit dat de honorering van het eigen personeel, maar ook van trainees binnen het talentontwikkelingsprogramma voor onderzoeksjournalistiek, gebaseerd is op de CAO Uitgeverijbedrijf, freelance personeel marktconform betaald wordt, de Raad van Toezicht vacatiegeld ontvangt en commissie- en juryleden een vergelijkbare vergadervergoeding ontvangen als bij de rijkscultuurfondsen. Bij subsidietoekenningen hanteert het Fonds een basistarief voor de tijd die journalisten in projecten stoppen, bedoeld als tegemoetkoming en niet ter vervanging van de door het betreffende medium verstrekte honorarium. Deze tegemoetkoming wordt periodiek getoetst op redelijkheid. Het gebruik van tekst en beeld van gehonoreerde projecten wordt contractueel vastgelegd.

De bedrijfsvoering van het Fonds is transparant en wordt jaarlijks verantwoord in het gepubliceerde jaarverslag. Het Fonds BJP draagt de code uit door deelname aan het debat over eerlijke beloning en overleg met belangenorganisaties. Waar mogelijk wordt kennis en expertise belangeloos gedeeld, zowel nationaal met gemeentes die (lokaal) beleid voor journalistiek willen ontwikkelen, als internationaal met (potentiële oprichters van) vergelijkbare organisaties in Europa.

Het Fonds zet in op een duurzaam sterke journalistieke sector door een scholingsaanbod voor jonge en ervaren journalisten te ontwikkelen. Samenwerkingen worden periodiek geëvalueerd. Daarnaast staat de behuizing van het Fonds op het terrein waar ook het Letterenfonds is gehuisvest open voor inhoudelijke activiteiten van derden, zoals kleinschalige scholingsactiviteiten, vergaderingen of (boek)presentaties.

Binnen het maatschappelijk debat en dus ook binnen de journalistiek is het belangrijk dat zoveel mogelijk stemmen worden gehoord. Het Fonds zet zich in voor een inclusieve sector door speciale aandacht te schenken aan startende journalisten en zorg te dragen voor een diverse samenstelling van organisatie, commissies en jury's met het oog op etniciteit, gender, leeftijd, maatschappelijke profilering en woonplaats.

Het Fonds hanteert laagdrempelige aanvraagprocedures en streeft naar een zo klein mogelijke administratieve druk voor aanvragers. In 2020 is een nieuwe online aanvraagomgeving in gebruik genomen die het aanvragen en verantwoorden van subsidies voor aanvragers verder vergemakkelijkt. Aanvragers kunnen voorts advies inwinnen bij medewerkers en krijgen inhoudelijk commentaar na beoordeling door commissies. Afgewezen aanvragers kunnen een verzoek tot heroverweging indienen. Bij wijzigingen in inhoud of planning van gehonoreerde projecten denkt het Fonds mee in mogelijkheden in plaats van beperkingen.

Het Fonds BJP staat open voor deelname aan sectoraal overleg dat mogelijk leidt tot richtlijnen voor betalingen aan zelfstandigen binnen de journalistieke sector. Voorts is in 2020 de bestaande recouplementregeling voor royalty's als coronamaatregel opgeschort, ook met het oog op eerlijke beloning voor de inspanningen en het succes van de auteurs. Bij het ontwerp van nieuwe regelingen wordt bekeken of onderschrijving van de code een criterium moet zijn voor aanvragers en potentiële partners. Voor het eigen personeel wil het Fonds ontwikkelings- en scholingsbeleid formuleren voor duurzame inzetbaarheid. De mogelijkheden van de nieuwe huisvesting van het Fonds voor activiteiten van derden worden actief ontwikkeld en gecommuniceerd.

8.3. Code Diversiteit en Inclusie

Het belang van diversiteit in de journalistiek is groot: zonder gediversificeerde en inclusieve journalistieke sector ontstaan blinde vlekken bij publiek en beleidsmakers. Het Fonds BJP erkent daarin zijn rol en onderschrijft de Code Diversiteit en Inclusie. Het zet zich in om de diversiteit van de Nederlandse samenleving te tot haar recht te laten komen in zijn activiteiten, personeelsbestand, publieksbereik en samenwerkingen.

Bij het invullen van bureauvacatures wordt gelet op afspiegeling van de samenleving. Toezichhoudende functies staan open voor sollicitaties, waarbij gelet wordt op diversiteit van de samenstelling. Bij de werving van adviescommissieleden is expliciet aandacht voor inclusiviteit wat betreft leeftijd, culturele achtergrond, gender(identiteit), regionale spreiding, levensbeschouwing en maatschappelijke profilering, met als doel pluriformiteit van geluiden aan tafel te hebben, noodzakelijk om de uiteenlopende journalistieke aanvragen op waarde te kunnen schatten en te beoordelen. Ook bij de samenstelling van jury's voor de Brusseprijs wordt gelet op diversiteit. Het

Fonds werkt aan een toegankelijke organisatie die de samenleving afspiegelt. De samenstelling van bureau, Raad van Toezicht, adviescommissie en Brussejury's is te vinden op onze website.

Daarnaast werkt het Fonds doorlopend aan optimale zichtbaarheid van de subsidiemogelijkheden bij een breed publiek van potentiële aanvragers. Journalisten met alle achtergronden en identiteiten moeten het Fonds kunnen vinden en zich door bureau en beoordelaars gesteund en professioneel gerespecteerd voelen. Daartoe wordt contact gezocht met en voorlichting gegeven bij specifieke platforms en (belangen)organisaties en wordt flexibel opgetreden om regelingen toegankelijker te maken. Zo kunnen oorspronkelijk niet-Nederlandstalige aanvragers, onder wie inwoners van Caraïbisch Nederland, desgewenst Engelstalige subsidieaanvragen indienen en willen we de site ook in het Engels beschikbaar stellen. Ook is een steeds diversere groep van publicerende platforms betrokken bij gehonoreerde aanvragen, waardoor ondersteunde publicaties hun weg vinden naar een breder publiek (regionaal, jongerenplatforms, kranten en tijdschriften met uiteenlopende identiteiten en doelgroepen).

Naast subsidies voor journalistieke publicaties kent het Fonds BJP regelingen voor talentontwikkeling die nieuwe groepen toegang geven tot scholings- en coachingstrajecten die anders alleen bereikbaar waren voor journalisten die zich kunnen veroorloven enkele maanden onbezoldigde arbeid te verrichten. Door financiële ondersteuning van dergelijke trajecten en in voorkomende gevallen plekken speciaal te reserveren, verwacht het Fonds de toegang tot de journalistieke arbeidsmarkt voor diverse groepen te vergemakkelijken.

9. Financiën

De extra middelen die het Fonds BJP in 2020 op projectbasis heeft ontvangen voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek en Talentontwikkeling zijn afkomstig uit de mediabegroting. Conform de beschikking die het Fonds van het Ministerie van OCW ontving, zijn deze in de jaarrekening opgenomen als bijlage. In de balans is het bedrag terug te vinden als 'Vooruitontvangen subsidie OCW.'

Van oudsher doet het Fonds BJP alles aan beperking van de overheadkosten. Zo ontvangen leden van de Raad van Toezicht een bescheiden vacatievergoeding en is de personeelsformatie in vergelijking met andere fondsen uiterst bescheiden.

Toelichting op het exploitatieresultaat:

Het jaar werd afgesloten met een negatief exploitatieresultaat van € 14.599. Voor 2020 was een exploitatie begroot van € nihil. Het verschil van € 14.599 ten opzichte van de begroting kan in hoofdlijnen als volgt worden verklaard.

De afloopkosten, zowel loon- als advieskosten, die zijn gekoppeld aan het vertrek van vorige directeur-bestuurder Jessica Swinkels, zijn geheel in boekjaar 2020 verantwoord en gaan ten koste van de algemene reserve.

Van de begrote royalty-inkomsten (€ 70.000) werd slechts een fractie ontvangen (€6.479) in verband met de coronamaatregel van het Fonds BJP om de royalty's over boekverkopen in 2019 geheel ten goede te doen komen aan de auteurs. De inkomsten van Stichting Lira waren daarentegen veel hoger dan begroot: zij verdubbelden het budget voor de Startsubsidie van € 10.000 naar € 20.000 en droegen daarnaast € 50.000 bij ten behoeve van boekpublicaties.

In totaal werd in 2020 € 373.385,- aan projectsubsidies Regeling Bijzondere Journalistiek uitgekeerd (waarvan € 70.000 afkomstig uit de beschikbaar gestelde gelden van het Lira Auteursfonds Reprerecht) Daarmee werd in totaal € 30.085 meer uitgegeven aan projectsubsidies dan was begroot.

Het bedrag aan terugvloeiende subsidies, afkomstig uit ingetrokken projecten, was in 2020 € 8.100. Het Fonds ontving een loon- en prijsbijstelling van de OCW-subsidie van € 12.565.

De liquiditeitspositie 1,06 (€ 3.243.269/€ 3.078.183) is goed te noemen. Vergelijken met voorgaande jaren is de post liquide gestegen met € 559.113. Deze post bestaat grotendeels uit de restsubsidies van de lopende projecten, die na afronding van de projecten moeten worden uitbetaald. De stijging van deze post wordt verklaard door het toegenomen aantal toegekende projectsubsidies met de komst van de Regeling Onderzoeksjournalistiek.

De solvabiliteitspositie bedraagt 4,01%; dit geeft een vertekend beeld, omdat de balans extra hoog is door de subsidie die nog moet worden aangewend voor aanvragen. Met een eigen vermogen van € 130.776 is de financiële positie van het Fonds BJP gezond.

10. Bijlagen

10.1. Bijlage 1A - Toegekende subsidies Regeling Bijzondere Journalistiek

(inclusief toekenningen van in 2019 ingediende aanvragen en ingetrokken aanvragen na besluitvorming)

1. Lara Aerts en Ernst Coppejans Intersekse Artikel <i>de Volkskrant</i> (2020) € 3.000,-	7. Fleur van der Bij Loesje: de biografie Boek Querido Fosfor (2022) € 10.000,- (NIAS)
2. Nils von der Assen en Daphné Dupont-Nivet Huis van bewaring Boek Querido (2021) € 20.000,- (waarvan € 10.750,- Lira Boekensubsidie)	8. Fleur van der Bij Loesje: de biografie Boek Querido Fosfor (2022) € 1.875,- (NIAS, aanvullende subsidie)
3. Jan Banning De zaak Christina Boyer Boek Schilt Publishing (2022) € 10.350,-	9. Carlien Bootsma en Nina van Oostrum Verdronken Wad Serie artikelen <i>Dagblad van het Noorden</i> , <i>Noorderbreedte</i> en <i>De Correspondent</i> (verschenen in 2020) € 1.100,-
4. Merel Barends, Joris Bas Backer, Albert Hennipman, Mei-Li Nieuwland, Eva Hilhorst en Emma Ringelding VIRAL Serie artikelen <i>Drawing the Times</i> (verschenen in 2020) € 9.000,-	10. Leonie Breebaart Vriendschap in de oorlog Boek Ambo Anthos (2022) € 5.700,-
5. Miloe van Beek Daar praten wij niet over Boek Uitgeverij Orlando (2021) € 8.000,-	11. Thijs Broer en Peter Kee De coronacrisis en de politiek Boek Uitgeverij Pluim (2021) € 15.000,- (waarvan € 10.000,- Lira Boekensubsidie)
6. Lynn Berger De zorgzame samenleving Boek <i>De Correspondent</i> (2022) € 10.000,- (NIAS)	12. Werry Crone Hier is het feestje...maar nu even niet Serie artikelen <i>Trouw</i> (2021) € 2.000,-

13. David van Dam De Tweede Kamerverkiezingen Artikel <i>Elsevier</i> (2021) € 5.000,- (ingetrokken door aanvrager)	20. Jenne Jan Holtland Kompasman Boek Uitgeverij Podium (2021) € 2.000,- (aanvullende subsidie)
14. Zoë Deceuninck 50 jaar Surinaamse onafhankelijkheid Multimediaal project <i>AFRO Magazine</i> (2021) € 5.000,- (vooronderzoekssubsidie)	21. Hadas Itzkovitch en Anya van Lit LOVE ZONE Artikel <i>Trouw</i> (2021) € 6.000,-
15. René Didde Nederland Droogteland Boek Uitgeverij Lias (2021) € 8.000,-	22. Katinka Jesse Doorgegeven oorlogsleed Boek Uitgeverij Thomas Rap (2023) € 4.000,- (startsubsidie)
16. Christel Don Afstandsmoeders Boek Uitgeverij Thomas Rap (2021) € 12.000,-	23. Thijs Kettenis De Balkan – 25 jaar later Serie artikelen <i>Trouw</i> (2021) € 9.985,-
17. Lisa Dupuy en Daniël Maissan Op zoek naar Abraham Artikel en boek <i>NRC Handelsblad</i> en Sebes & Bisseling Literary Agency (2021) € 8.900,-	24. Cees Kleijn Kindsoldaten Documentaire AVROTROS (2021) € 4.750,-
18. Ruben Hamelink Living History Fotoboek (2021) € 3.000,- (vooronderzoekssubsidie)	25. Marijn Kruk Boze geesten van het nakende Europa Boek Uitgeverij Prometheus (2021) € 1.250,- (NIAS, aanvullende subsidie)
19. Ludo Hekman Madelon Boek Uitgeverij Thomas Rap (2021) € 8.000,- (Lira Boekensubsidie)	26. Marijn Kruk Boze geesten van het nakende Europa Boek Uitgeverij Prometheus (2021) € 500,- (NIAS, aanvullende subsidie)

27.
Suzanne Liem
Peranakan Chinezen
Fotoboek | Amsterdam University Press (2022)
€ 10.100,-
28.
Khalid Mourigh
Kroniek van opa Hassan
Boek | Uitgeverij Cossee (2021)
€3.000,- (startsubsidie)
29.
Khalid Mourigh
Kroniek van opa Hassan
Boek | Uitgeverij Cossee (2021)
€ 2.500,-
30.
Steffie van den Oord
Nieuwe Eeuwelingen
Boek | Querido (2021)
€ 10.000,-
31.
Jacqueline Oskamp
Biografie Louis Andriessen
Boek | Ambo Anthos (2025)
€ 20.000,-
32.
Heleen Peeters
Paard
Fotoboek | The Eriskay Connection
(verschenen in 2020)
€ 3.000,-
33.
Jeroen van Raalte
Liberland
Artikel | *De Groene Amsterdammer*
€ 1.500,- (Lira Startsubsidie)
34.
Kemal Rijken
De kroon in het moderne Europa
Artikel en boek | Ambo Anthos, HP/De Tijd,
Bernie Magazine en *De Groene Amsterdammer*
(2022)
€ 9.250,- (Lira Boekensubsidie)
35.
Sjors Roeters
Vakbond in Vegas
Artikel | *De Groene Amsterdammer*
(verschenen in 2020)
€ 3.000,- (waarvan € 1.500,- Lira Startsubsidie)
36.
Kees Schaepman
Blokzijl – de grenzen van het vrije woord
Boek | Walburg Pers (verschenen in 2020)
€ 9.900,-
37.
Merlijn Schoonenboom
Het gezicht
Boek | Uitgeverij Atlas Contact (2021)
€ 12.000,- (Lira Boekensubsidie)
38.
Esther Schreuder
Tonia
Boek | Uitgeverij Waanders & de Kunst (2022)
€ 12.000,-
39.
Thomas Sijtsma
Harry Leo Davids, kind van de oorlog
Artikel | *Het Parool* (verschenen in 2020)
€ 3.000,-
40.
Saar Slegers
Alles voor onze veiligheid
Podcast | Argos en Radio Doc (2021)
€ 10.000,- (NIAS)

41.
Renée Steenberg
Hoe overleeft de kunst de crisis?
Boek | Uitgever Bertram + De Leeuw (2021)
€ 4.000,- (startsubsidie)
42.
Alexander Tieleman
In de waas van Chili
Documentaire | DeepFocus Webdocs BV
(2020)
€ 2.000,- (ingetrokken door aanvrager)
43.
Ton Toemen
Kota Ambon
Fotoreportage | *National Geographic* (2022)
€ 5.000,-
44.
Rutger Vahl
Biografie Herman Brood
Boek | Nijgh & Van Ditmar (2021)
€ 10.000,-
45.
Casper van der Veen
Waarom willen jongeren massaal weg uit Zuid-
Korea?
Longread | *De Groene Amsterdammer* (2021)
€ 5.000,-
46.
Eric Vetlhuis
Truth & Reconciliation 2.0
Longread | *De Groene Amsterdammer* (2021)
€ 2.075,-
47.
Maria Vlaar
Biografie van Joost Zwagerman
Boek | De Arbeiderspers (2023)
€ 15.000,-
48.
Fred de Vries
De goede kolonist: Louis Anthing en de
uitroeiing van de Bushmen
Longread | *Elsevier Magazine* en *De Groene
Amsterdammer* (verschenen in 2020)
€ 3.900,- (vooronderzoekssubsidie)
49.
Lucas Waagmeester
Land Op Drift
Boek | De Arbeiderspers (verschenen in 2020)
€ 8.000,-
50.
Marlena Waldthausen
Andermans Blikken
Reportage en longread | *de Volkskrant* (2021)
€ 5.000,-
51.
Dirk Wanrooij
Derde generatie vluchteling
Artikel | *De Groene Amsterdammer* (2021)
€ 2.750,-
52.
Elvira Werkman
H.N. Werkman, een biografie
Boek | Querido (2022)
€ 7.000,-
53.
Corien van Zweden
Het geloof van mijn vaders. God en de oorlog
in drie generaties.
Boek | De Bezige Bij (2022)
€ 10.000,-

10.2. Bijlage 1B - Niet-gehonoreerde subsidieverzoeken Regeling Bijzondere Journalistiek (inclusief afwijzingen van in 2019 ingediende aanvragen)

Binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek zijn er in 2020 in totaal 96 aanvragen afgewezen (inclusief aanvragen die in 2019 zijn ingediend), waarvan 7 op formele gronden. De afwijzingen op formele gronden betreffen subsidieverzoeken die niet voldeden aan één of meerdere voorwaarden, genoemd in de leidraad: uitgave in eigen beheer, geen intentieverklaring van uitgever/hoofdredactie, ten tijde van de aanvraag nagenoeg afgerond. Ook werden aanvragen afgehandeld waarin subsidie werd aangevraagd voor productiekosten of andere niet-subsidiabele kostenposten.

Het bestuur heeft in totaal 89 aanvragen op inhoudelijke gronden afgewezen. De meest voorkomende redenen om verzoeken op inhoudelijke gronden af te wijzen waren:

- het ontbreken van een journalistieke en/of actuele invalshoek (te algemeen, geschiedkundig, educatief, voorlichtend of te persoonlijk van aard);
- twijfel over de kwaliteit van het uiteindelijke product (opzet oppervlakkig, ondoordacht werkplan, twijfel over stijl en schrijfvaardigheid);
- te weinig actualiteitswaarde, geen toegevoegde waarde;
- twijfel over neutrale blik, journalistieke distantie en objectiviteit;
- onvoldoende kwaliteit (slordig, geen doordachte aanpak, onduidelijk, geen focus, te summier, feitelijke onjuistheden, niet-onderbouwde aannames);
- de overtuiging dat het project ook zonder steun van het Fonds tot stand zal komen;
- te beperkt belang van het onderwerp voor een algemeen publiek (te specialistisch, te particulier).

Niet-gehonoreerde projecten

(In het kader van de vertrouwelijkheid zijn de projectnamen aangepast)

A = artikel | B = boek | D = (web)documentaire(serie) | F = fotoproject | P = podcast/radiodocumentaire | SA = serie artikelen | X = anders (waaronder multimediale projecten en getekende journalistiek)

Onderwerp	Medium	Aangevraagd
1 Amerika	B	€ 10.000,-
2 Arbeidsmarkt	B	€ 10.000,-
3 Architectuur	F, B	€ 8.465,-
4 Biografie geestelijk verzorgster	B	€ 400,-
5 Biografie kunstenaar	B	€ 4.943,-
6 Biografie maatschappelijk werkster	B	€ 12.000,-
7 Biografie militair	B, X	€ 6.000,-
8 Biografie onderduiker	B	€ 19.760,-
9 Biografie politicus	B	€ 20.000,-
10 Biografie presentator	B	€ 11.100,-
11 Biografie publiciste	B	€ 10.000,-

12	Biografie schrijfster	B	€ 20.000,-
13	Biografie schrijfster	B	€ 10.000,-
14	Biografie schrijfster	B	€ 20.000,-
15	Biografie schrijver	B	€ 10.547,-
16	Biografie sporter	B	€ 4.380,-
17	Biografie viroloog	B	€ 20.000,-
18	Biografie zanger en politicus	B	€ 9.114,-
19	Boekillustratie	B	€ 19.000,-
20	Caraïben	D	€ 20.000,-
21	Cultuur	B	€ 15.000,-
22	Dierengeschiedenis	B	€ 17.700,-
23	Doorwerking ongeluk	A, B	€ 2.990,-
24	Duurzaamheid	B	€ 20.000,-
25	Esthetica	B	€ 10.000,-
26	Feminisme	B	€ 7.400,-
27	Fotografie	B	€ 10.000,-
28	Geschiedenis	B, X	€ 4.000,-
29	Industrie	F, D, X	€ 10.000,-
30	Invloed media	B	€ 6.502,-
31	Journalistiek	B	€ 4.000,-
32	Kolonialisme	SA	€ 7.400,-
33	Kolonialisme	X	€ 3.000,-
34	Kolonialisme	P	€ 2.825,-
35	Kolonialisme	SA, B, D, P	€ 9.750,-
36	Kunst	B	€ 10.000,-
37	Kunstgeschiedenis	B	€ 4.000,-
38	Kunstgeschiedenis	B	€ 3.313,-
39	Kunstgeschiedenis	B	€ 10.700,-
40	Literatuurgeschiedenis	B	€ 17.750,-
41	Literatuurgeschiedenis	A	€ 1.000,-
42	Literatuurgeschiedenis	B	€ 30.000,-
43	Medische ethiek	B	€ 14.000,-
44	Mentale gezondheid	B	€ 13.200,-

45	Migratie	B	€ 10.000,-
46	Migratie	B	€ 20.000,-
47	Migratie	B	€ 5.948,-
48	Milieu	F	€ 4.552,-
49	Milieu	A	€ 4.625,-
50	Muziekcultuur	B	€ 14.750,-
51	Muziekgeschiedenis	B	€ 20.000,-
52	Muziekgeschiedenis	B	€ 18.000,-
53	Muziekgeschiedenis	B	€ 4.492,-
54	Muziekgeschiedenis	B	€ 9.412,-
55	Nieuwsmedia	B	€ 9.000,-
56	Onderwijs	B	€ 10.000,-
57	Onderwijs	SA	€ 5.000,-
58	Oorlog	B	€ 10.000,-
59	Oorlog	SA, P, B	€ 10.611,-
60	Oorlog	F, D, SA, X	€ 9.000,-
61	Opvoeding	B, F	€ 10.000,-
62	Politiek	B	€ 10.000,-
63	Politiek	P, B	€ 13.000,-
64	Politiek Suriname	SA	€ 1.665,-
65	Populaire cultuur	P	€ 16.300,-
66	Privacy	B	€ 10.000,-
67	Psychiatrie	P, X	€ 4.380,-
68	Psychiatrie	B	€ 20.000,-
69	Psychologie	P, X	€ 1.120,-
70	Psychologie	SA, P	€ 4.104,-
71	Racisme	SA	€ 10.000,-
72	Religie	F, SA, B, P, X	€ 11.300,-
73	Religie	B, F	€ 2.450,-
74	Religie	B, SA	€ 5.550,-
75	Religie	SA	€ 4.000,-
76	Russische geschiedenis	B	€ 5.000,-
77	Sociale media	B, D, X	€ 12.234,-

78 Sportgeschiedenis	B	€ 20.000,-
79 Technologie	SA	€ 4.655,-
80 Tweede Wereldoorlog	B, D	€ 15.000,-
81 Tweede Wereldoorlog	F, X	€ 4.000,-
82 Tweede Wereldoorlog	B	€ 4.000,-
83 Tweede Wereldoorlog	SA	€ 1.500,-
84 Tweede Wereldoorlog	P	€ 2.500,-
85 Tweede Wereldoorlog	B	€ 15.035,-
86 Vogel	B	€ 20.000,-
87 Vogel	B	€ 6.000,-
88 Vogel	B	€ 19.000,-
89 Zuid-Afrika	B	€ 18.560,-

10.3. Bijlage 2A - Toegekende subsidies Regeling Onderzoeksjournalistiek

(inclusief toekenning van een in 2019 ingediende aanvraag en ingetrokken aanvragen na besluitvorming)

1. Ruben Altena Door schade en schande rijk geworden Serie artikelen <i>Tubantia</i> (2021) € 4.180,- (vooronderzoekssubsidie)	7. Jeroen van Bergeijk Reizen na corona Boek en longread Querido Fosfor en <i>de Volkskrant</i> (2020) € 10.900,- (In januari 2021 ingetrokken door aanvrager)
2. Stephanie Bakker en Cynthia Boll Het Reset Project Serie artikelen <i>National Geographic</i> (2021) € 4.000,- (vooronderzoekssubsidie)	8. Karel Berkhout Meester van de medicijnen Boek Ambo Anthos (2021) € 7.700,-
3. Olivier van Beemen en Kadir van Lohuizen African Parks Boek en serie artikelen Prometheus en Follow the Money (2021/2022) € 4.000,- (vooronderzoekssubsidie)	9. Jos van Beurden Koloniale roofkunst Boek Walburg Pers (2021) € 18.000,-
4. Jolanda van de Beld Freelancerstarieven Artikel <i>OneWorld</i> (2021) € 2.100,-	10. Hester den Boer en Bram Logger Onderzoek naar de effectiviteit van de Rekenkamer(commissies) Longread <i>Binnenlands Bestuur</i> (2021) € 4.000,-
5. Irene van den Berg, Tim Luimes, Remy Käller, Michiel van Herpen en Mirjam van der Puijl Unilever-WUR Artikel The Investigative Desk (verschenen in 2020) € 2.413,- (vooronderzoekssubsidie)	11. Sanne Boer De zaak Olaf Podcast VPRO en Radio 1 (2021) € 24.900,-
6. Irene van den Berg, Tim Luimes en Remy Käller Onderzoek FrieslandCampina-WUR Longread The Investigative Desk en <i>Vrij Nederland</i> (2021) € 8.385,-	12. Lex Boon De Hitlerkleurplaat Serie artikelen <i>Vrij Nederland</i> (verschenen in 2020) € 8.500,-

13.
Brigitte Irene Borm
Slotervaart: het nieuwe Kreuzberg of een
Nederlandse banklieue?
Artikel | *Vrij Nederland* (verschenen in 2020)
€ 3.300,-
14.
Hassnae Bouazza
Biografie feministe
Boek | *ROSE Stories* (2020)
€ 5.000,- (vooronderzoekssubsidie)
15.
Sylvana van den Braak en Simone Peek
Distributiecentra en het corona-virus;
besmettingsrisico's
Longread | *Argos, De Groene Amsterdammer*
en *Investico* (verschenen in 2020)
€ 1.530,-
16.
Sylvana van den Braak en Daphné Dupont-
Nivet
Ramen dicht; prostitutie opgeheven? Waar zijn
de sekswerkers gebleven?
Artikel | *De Groene Amsterdammer, Investico*
en *Vers Beton* (verschenen in 2020)
€ 4.000,-
17.
Anne Branbergen
De Nutella-hype
Longread | *De Groene Amsterdammer* (2021)
€ 7.500,-
18.
Willem Bruls
De zangers van Aleppo
Boek | Uitgeverij Jurgen Maas (2021)
€ 10.000,-
19.
Merel de Buck en Jilles Mast
Böttcher na 1998: Kyoto, Polen, "Project
Koala" en de nieuwe CO2-rage
Artikel | *Follow the Money* (verschenen in
2020)
€ 4.400,-
20.
Marieke Buijs
Hoe overleeft de Huizingaschool het
lerarentekort?
Serie artikelen | *Vrij Nederland* (verschenen in
2020)
€ 6.000,-
21.
Marieke Buijs
Integratie
Serie artikelen en reportage | *Vrij Nederland*
en *Trouw* (2021)
€ 6.750,-
22.
Justus Cooman
Een Nieuwe Zuil
Documentaire | *TV Rijnmond* (2021)
€ 6.500,-
23.
Eric Creemers en Ron Blom
Samen Leven Samen Wonen
Documentaireserie | *OPEN Rotterdam* (2021)
€ 4.200,-
24.
Jeanette van Ditzhuijzen en Sinaya Wolfert
Van achterstandsbuurt naar leefbare
volksbuurt
Serie artikelen | *Trouw* (verschenen in 2020)
€ 2.200,-

25.
Arne Doornebal
Mirjam Blaak: Afrika's witte ambassadeur
Boek | Uitgeverij Elikser (verschenen in 2020)
€ 4.230,-
26.
Michiel Driebergen
Schatten in het Oosten
Serie artikelen | *Trouw* (2021)
€ 3.250,-
27.
Ditta op den Dries en Rikkert Harink
70 jaar Molukkers in Overijssel
Serie artikelen | *Tubantia*, *De Stentor*,
MijnStadMijnDorp, *Historisch Tijdschrift*
Overijssel en Online platform
MijnStadMijnDorp (2021)
€ 7.200,-
28.
Maartje Duin en Peggy Bouva
De plantage van onze voorouders – seizoen 2
Podcast | NPO Radio 1 (2022)
€ 6.000,- (vooronderzoekssubsidie)
29.
Linda Duits
Eindelijk weten wat seks is
Boek | Uitgeverij Ten Have (verschenen in
2020)
€ 8.250,-
30.
Lotje van den Dungen
De ongewensten
Longread en tv-uitzending | *De Groene*
Amsterdammer en *EenVandaag* (2020)
€ 4.500,-
31.
Roos van Ees
Schuld en Boete
Serie artikelen | *De Standaard* en VPRO (2021)
€ 4.500,- (vooronderzoekssubsidie)
32.
Siem Eikelenboom
Van Wie Is Amersfoort
Serie artikelen | *De Stadsbron* en *De Stad*
Amersfoort (2021)
€ 2.600,-
33.
Adrián Estrada
Financiële instelling
Longread | *De Groene Amsterdammer* (2021)
€ 1.500,- (vooronderzoekssubsidie)
34.
Adrián Estrada en Daphné Dupont-Nivet
Windmolens
Longread en tv-reportage | *De Groene*
Amsterdammer en *EenVandaag* (2021)
€ 4.450,-
35.
Adrián Estrada en Eline Huisman
Afvvalbedrijven: schadepost voor de
gemeenschap?
Artikel en longread | *Trouw* en *De Groene*
Amsterdammer (verschenen in 2020)
€ 6.000,-
36.
Adrián Estrada en Felix Voogt
Stikstof en de veehouderij
Longread en tv-reportage | *De Groene*
Amsterdammer en *EenVandaag* (verschenen in
2020)
€ 8.500,- (waarvan € 2.000,- Lira Startsubsidie)
37.
Radna Fabias
Is vuur ook een taal?
Serie artikelen | *De Groene Amsterdammer*
(2021)
€ 5.750,-

38.
Frédérique Geerdink
In stilte oud worden
Longread | *De Groene Amsterdammer* (2021)
€ 1.400,-
39.
Ingrid Gercama en Nathalie Bertrams
Witte bloemen, Zwarte Zee
Longread | *De Groene Amsterdammer* (2021)
€ 5.000,-
40.
Maarten van Gestel en Serena Frijters
Richt de ‘wetenschappelijke’ traumatherapie
EMDR in Nederland juist psychische schade
aan?
Artikel | *de Volkskrant* (verschenen in 2020)
€ 4.400,- (waarvan € 2.000,- Lira Startsubsidie)
41.
Mathijs de Groot
Komt een dokter naar het dorp – de publieke
geheimen van dokter Koldijk
Radio-documentaire | Radio Doc (verschenen
in 2020)
€ 2.615,- (waarvan € 1.500,- Lira Startsubsidie)
42.
Sarah Haaij
Psychische zorg en farmaceuten
Artikel | *Trouw en Vrij Nederland* (2021)
€ 6.800,- (vooronderzoekssubsidie)
43.
Willem van der Ham
De Delta
Boek en documentaire | Boom uitgevers
Amsterdam en Interakt (2022)
€ 3.700,- (vooronderzoekssubsidie)
44.
Xiangxia van den Ham
Chinese vondelingen
Documentaire | VICE (2021)
€ 10.600,-
45.
Liset Hamming
GEHEIM!
Serie artikelen | Local Focus en Small Stream
Media (2021)
€ 7.000,-
46.
Marten van Harten
Burgerlijk Recht in donkere tijden
Boek | Boom uitgevers Amsterdam (2023)
€ 4.000,- (vooronderzoekssubsidie)
47.
Tim van den Hoff
Zijn Daden Bennen Groot?
Documentaire | Rijnmond Tv Radio Online
(2021)
€ 12.500,-
48.
Matthijs Holtrop en Kick Stokvis
Kurkdroog
Documentaire | Omroep Gelderland, RTV
Drenthe en RTV Oost (verschenen in 2020)
€ 6.820,-
49.
Laura Hoogenraad en Nouska du Saar
Nederlands Plastic Afval
Longread en tv-uitzending | *De Groene
Amsterdammer* en *De Monitor* (2021)
€ 2.900,-
50.
Eline Huisman en Linda van der Pol
Waar komt ons haar vandaan?
Artikel en longread | LINDA en *De Groene
Amsterdammer* (verschenen in 2020)
€ 5.250,- (vooronderzoekssubsidie)

51.
David Hup en Michiel van Noppen
Een beer in de achtertuin
Artikel, reportage en longread | *National Geographic*, *NRC* en *Natuurfotografie magazine* (2020/2021)
€4.200,-
52.
Gerard Janssen
Shodan Safari. Hoe kwetsbaar is het 'nieuwe digitale normaal' ?
Serie artikelen | *Vrij Nederland* en *The Register* (2021)
€ 4.000,- (vooronderzoekssubsidie)
53.
Gerard Janssen
Ethische hackers
Serie artikelen | *Vrij Nederland* (2021)
€ 10.000,-
54.
Gerard Janssen
Het Zendeeltje
Boek | *Nieuw Amsterdam* (2021)
€ 9.300,- (aanvullende subsidie)
55.
Jantine Jongebloed
Wraakporno
Longread | *de Volkskrant* (verschenen in 2021)
€ 3.000,-
56.
Bart Josten
De digitale fata morgana
Longread | *OneWorld* (2020)
€ 600,- (Lira Startsubsidie voor Jonge Journalisten)
57.
Alex Kemman
Groene Aderen: Ecocorridors & de Europese Green Deal
Foto-reportage | *Trouw* en *Message in a Photo* (2021)
€ 4.850,-
58.
Ties Keyzer en Mira Sys
Gazprom en Nederland
Artikel | *Follow the Money* (verschenen in 2021)
€ 9.000,-
59.
Anouk Kootstra
ADHDcentraal en de quick fix industrie
Longread | *De Groene Amsterdammer* (2021)
€ 1.600,-
60.
Anouk Kootstra
Verblijfsvergunning te koop
Artikel en longread | *De Groene Amsterdammer* en *Trouw* (verschenen in 2020)
€ 2.400,-
61.
Anouk Kootstra en Jolanda van de Beld
Stijgende verkrachtingscijfers, falende opsporing
Longread en artikel | *De Groene Amsterdammer* en *Investico* (verschenen in 2020)
€ 4.000,-
62.
Iris Koppe
Hoe twee Poolse dromen in Nederland uiteenspatten
Artikelen | *Mediahuis* (2021)
€ 9.025,-

63.
Lizzy van Leeuwen
Necropolitiek in Nederland
Artikel | *Vrij Nederland* (verschenen in 2020)
€ 1.500,-
64.
Rens Lieman
Action – achter de prullaria
Serie artikelen | *Noordhollands Dagblad* (2021)
€ 9.250,-
65.
Tim Luimes en Tomas Vanheste
Gevaarlijke pesticiden
Longread | The Investigative Desk en *Vrij Nederland* (2021)
€ 5.440,- (waarvan €1.800,- Lira Startsubsidie voor Jonge Journalisten)
66.
Robin van den Maagdenberg
Top600
Artikel | *Vrij Nederland* (2021)
€ 4.200,-
67.
Frederick Mansell en Laurens Samsom
Door de mist van Defensie
Documentaire | *Argos* (2021)
€ 4.990,- (vooronderzoekssubsidie)
68.
Ron Mauer en Dominique Voss
Treintraject Amsterdam-Berlijn
Radio-reportage | Reporter Radio (2021)
€ 5.250,-
69.
Deborah de Meijer
Informatievoorziening chemobrein
Serie artikelen | *Eva* (verschenen in 2020)
€ 2.000,- (Lira Startsubsidie voor Jonge Journalisten)
70.
Jessica Merkens en Ron Broeders
In het Wilde Westen van esports profiteert vooral de gameproducent
Artikel en radio-reportage | Small Stream Media en Reporter Radio (verschenen in 2020)
€ 8.580,-
71.
Huib Modderkolk en Reijer Zwaan
Het is oorlog maar niemand die het ziet – docuserie
Serie afleveringen | BNNVARA en The Other Room (2022)
€ 3.000,- (vooronderzoekssubsidie)
72.
Frank Mulder, Brecht Castel, Luk Dewulf en Pieter Leenknecht
De kobaltketen blootgelegd (2021)
Longread | *De Groene Amsterdammer*
€ 1.315,-
73.
Barbara Nieuwkoop
Pinkwashing door lokale politiek
Longread | *Vrij Nederland* (verschenen in 2020)
€ 1.150,-
74.
Bart Nijpels
WK 2022
Longread en documentaire | *Argos* (2020)
€ 6.000,- (vooronderzoekssubsidie)
75.
Ad Nuis
Oil, Gas & Paradise
Serie artikelen | *De Standaard* en Bureau Buitenland VPRO (2021)
€ 6.500,-

76. Peter Olshoorn, Hans Perukel en Bram van der Kolk Met de groeten uit Dubai Serie afleveringen Brabants Dagblad (2021) € 20.000,-	82. Joost Ramaer Duopolie dagbladen Serie artikelen <i>Vrij Nederland</i> (verschenen in 2021) € 3.200,-
77. Geesje Oostland en Myrthe Klaus Podcast over horecaondernemer Longread en podcast <i>Dagblad van het Noorden</i> (2021) € 4.000,- (vooronderzoekssubsidie)	83. Joost Ramaer en Kim van Keken Profiel mediamagnaat Longread <i>Vrij Nederland</i> (2020) € 1.200,- (vooronderzoekssubsidie)
78. Lisa Peters en Hagar Jobse Vooronderzoek: Bloedsjagrijng, een podcast over pms Podcast BNNVARA (2021) € 4.100,- (vooronderzoekssubsidie) (Lira Startsubsidie voor Jonge Journalisten)	84. Joost Ramaer en Kim van Keken Profiel mediamagnaat Longread <i>Vrij Nederland</i> (2021) € 4.000,-
79. Linda van der Pol en Bram Logger Verdroging van Nederland Artikel en longread <i>Trouw</i> en <i>De Groene Amsterdammer</i> (verschenen in 2020)	85. Merijn Rengers, Stijn Bronzwaer en Joris Kooiman Booking.com Boek en serie artikelen Lebowski Publishers en <i>NRC Handelsblad</i> (2021) € 9.795,-
80. Sharon Ponsteen Geen vangnet voor Pool die van de steiger valt Longread <i>Twentsche Courant Tubantia</i> en Small Stream Media (2021) € 7.600,-	86. Eveline Rethmeier Op zoek naar Julia G Podcast Argos (2021) € 5.900,-
81. Monique Rademaker De kannibaal uit Lochem Boek Uitgeverij Hermans (2021) € 6.510,-	87. Stijn Johannes Pieter Reurs Nederlandse SS-bewakers Artikel, boek en tv-reportage <i>Trouw</i>, Uitgeverij Verbum en EenVandaag (2022) € 5.160,- (vooronderzoekssubsidie)
	88. Sander Rietveld Heilige Alliantie Boek Uitgeverij Prometheus (2021) € 4.000,-

89.
Ilja Roomans e.a.
#lockdocs
Documentaire | HUMAN en IDFA (verschenen in 2020)
€ 8.100,-
90.
Marjon van Royen
De nieuwe oorlog om de Amazone
Podcast en artikelen | *De Groene Amsterdammer* (2021)
€ 12.000,-
91.
Nouska du Saar, Laura Hoogenraad, Qali Nur, Eline Huisman en Sylvain Mignot
Nederlands plastic afval vervuult Turkije
Artikelen | *NRC Handelsblad* (verschenen in 2020)
€ 7.380,-
92.
Michelle Salomons en Felix Voogt
De flexibilisering van de huurmarkt
Artikel en longread | Investico en *De Groene Amsterdammer* (verschenen in 2020)
€ 6.250,-
93.
Michelle Salomons
De wereldwijde handel en smokkel van een onbetrouwbare Nederlandse coronatest
Artikel | Investico (verschenen in 2020)
€ 1.000,-
94.
Michelle Salomons
NCOI, marktleider in het private onderwijs
Artikel en longread | *Trouw* en *De Groene Amsterdammer* (verschenen in 2021)
€ 2.700,-
95.
Marije Schuurman Hess
Samen in de val
Podcast | KRO-NCRV (2021)
€ 4.180,- (vooronderzoekssubsidie)
96.
Marije Schuurman Hess
Oorlogsduetten
Podcast | KRO-NCRV (2021)
€ 7.450,-
97.
Fred Sengers
Wat Confucius zegt...
Artikel | *Dagblad van het Noorden* (2021)
€ 2.240,-
98.
Lejo Siepe
Onverwacht
Boek | Uitgeverij Passage (2021)
€ 9.000,-
99.
Saar Slegers
Alles voor onze veiligheid
Radio-reportage | Argos en Radio Doc (2020)
€ 4.285,- (vooronderzoekssubsidie)
100.
Renate Sluisdom
Daardoor bakken ze: de cijfers
Artikel | *Afro Magazine* en *Parbode Magazine* (verschenen in 2020)
€ 4.000,- (vooronderzoekssubsidie)
101.
Renate Sluisdom
Het muloscholen-vervolg: Waarom slagen ze?
Longread | *Afro Magazine* en *Parbode Magazine* (2021)
€ 5.050,-

102.
Renate Sluisdom
Hoe particulier initiatief het Surinaamse onderwijs overneemt
Longread | *Afro Magazine* en *Parbode Magazine* (verschenen in 2020)
€ 4.400,-
103.
Renate Sluisdom
Onderwijsgedetacheerden naar het binnenland van Suriname: sparen of pinaren?
Longread | *Parbode Magazine* en *Dreamzworld* (2021)
€ 6.500,-
104.
Doortje Smithuijsen
READY PLAYER ONE?
Boek en serie artikelen | *De Bezige Bij* en *Vrij Nederland* (2021)
€ 4.000,- (vooronderzoekssubsidie)
105.
Annerie Smolders
De ethiek van de advocatuur – hoe hou je als advocaat schone handen
Serie artikelen | *De Groene Amsterdammer* (2021)
€ 4.000,-
106.
Catrien Spijkerman en Emy Koopman
Dwangzorg aan huis
Artikelen | *De Groene Amsterdammer*, *Investico* en *Trouw* (verschenen in 2020)
€ 5.800,-
107.
Tim Staal en Emiel Woutersen
Noodkredieten voor het MKB: reconstructie van een flop
Artikel | *De Groene Amsterdammer* (verschenen in 2020)
€ 2.600,-
108.
Jochem van Staalduine en Fabian de Bont
De frauderende penningmeester
Longread | *De Groene Amsterdammer* (2021)
€ 2.000,- (vooronderzoekssubsidie)
109.
David Stam en Anna van Diest
Aanbestedingsfraude
Reportage | *Follow the Money* (2021)
€ 4.400,- (vooronderzoekssubsidie)
110.
Angèle Steentjes
Omgangsrecht: Kind van de rekening. De worsteling met scheiding en omgang
Boek | Mastix Press (2021)
€ 4.000,- (vooronderzoekssubsidie)
111.
Key Tengeler
Transparantie gevoelige gemeentebesluiten
Longread | *Kijk op Bodegraven-Reeuwijk* (2021)
€ 5.500,-
112.
Fernande van Tets
Een jaar in de gouden kooi van Damascus
Boek | Uitgeverij Thomas Rap (verschenen in 2020)
€ 10.400,-
113.
Marjolein van Trigt
Microklussen
Reportage | *de Volkskrant* (verschenen in 2020)
€ 1.000,-
114.
Leendert van der Valk
1619 Vlissingen – Virginia
Longread | *NRC Handelsblad* (verschenen in 2020)
€ 4.460,-

115.
Hans van de Veen en Menno Bosma
Social impact bonds: schaamlap of wondermiddel?
Boek | Uitgeverij SWP (verschenen in 2021)
€ 13.780,-
116.
Maira Veenhof en Kirsten Zwanenburg
Scriptiefraude
Reportage | NOS (2020)
€ 2.000,- (ingetrokken door aanvragers)
117.
Monique van de Ven
Invloed van de RK kerk
Longread | *Brabants Dagblad* (2021)
€ 2.630,-
118.
Anneke Verbraeken
Alleen god maakt goede wegen
Serie artikelen | ZAM Magazine (2021)
€ 7.000,-
119.
Hugo Verkley en Maarten Dallinga
Broos
Podcast | NTR en Radio 1 (2021)
€ 4.350,- (vooronderzoekssubsidie)
120.
Hugo Verkley
Geen golf te hoog
Boek | Ambo Anthos Uitgevers (2021)
€ 6.230,-
121.
Stefan Vermeulen
Het gevecht van Booking.com
Boek | Uitgeverij Prometheus (2021)
€ 12.000,- (ingetrokken door aanvrager)
122.
Kees Versteegh
Politieke duo's
Boek | Boom uitgevers Amsterdam (2021)
€ 4.000,-
123.
Marco Visscher
"Toch kernenergie?"
Boek | Uitgeverij Nieuw Amsterdam (2021)
€ 2.000,- (startsubsidie)
124.
Felix Voogt en Lotje van Dungen
Bokken
Artikel | Investico (verschenen in 2020)
€ 2.000,- (Lira Startsubsidie voor Jonge Journalisten)
125.
Zvezdana Vukojevic
De Srebrenica fotorolletjes
Artikel | *Vrij Nederland* (2021)
€ 4.250,- (vooronderzoekssubsidie)
126.
Parcival Weijnen en Bram Logger
Van wie is de vis?
Serie artikelen | *De Groene Amsterdammer* (2021)
€ 7.500,-
127.
Annegriet Wietsma
De Deventer Mediazaak
Podcast | Argos (2021)
€ 1.500,-
128.
Joost Wilgenhof
De Ranchi Familie; een verscheurde geschiedenis
Podcast | Radio Doc (2021)
€ 4.380,-

129.

Lise Witteman
Bij ons in de PV
Artikelen en boek | Follow the Money en
Ambo Anthos (2021)
€ 8.500,-

130.

Marc Wonnink
Democratie in tijden van corona
Radio-reportage | Unity.NU (2021)
€ 1.000,- (Lira Startsubsidie voor Jonge
Journalisten)

131.

Emiel Woutersen
Schuiven met papieren stikstof
Artikel en longread | Investico, Trouw en *De
Groene Amsterdammer* (verschenen in 2020)
€ 1.200,-

132.

Emiel Woutersen en Marieke Rotman
Vakbond zonder leden
Artikel en longread | Investico, Trouw en *De
Groene Amsterdammer* (verschenen in 2020)
€ 4.000,-

133.

Huib de Zeeuw
Impact coronacrisis op de lokale economie in
Amersfoort
Longread en serie artikelen | *De Groene
Amsterdammer* en Stad Amersfoort (2021)
€ 4.500,-

134.

Reijer Zwaan
Twintig jaar later: het verhaal van de families
van de vliegtuigkapers van 11 september 2001
Reportage | NTR (2021)
€ 4.900,- (vooronderzoekssubsidie)

10.4. Bijlage 2B - Niet-gehonoreerde subsidieverzoeken Regeling Onderzoeksjournalistiek (inclusief afwijzingen van in 2019 ingediende aanvragen)

Binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek zijn er in 2020 65 aanvragen afgewezen, waarvan 5 op formele gronden.

Een van de redenen om over te gaan tot formele afhandeling is het ontbreken van een (of meerdere) verplichte bijlage(n) zoals een intentieverklaring of een begroting. Ook betrof een aantal afgehandelde aanvragen subsidieverzoeken voor publicaties in eigen beheer of projecten die ten tijde van de aanvraag nagenoeg al afgerond waren. Daarnaast werd een aanvraag afgehandeld vanwege het overschrijden van het maximum van twee lopende aanvragen per aanvrager.

De adviescommissie heeft in totaal 60 aanvragen inhoudelijk afgewezen. De vaakst voorkomende redenen om verzoeken op inhoudelijke gronden af te wijzen waren:

- twijfels aan het onderzoeksjournalistieke karakter van het project (inhoudelijk of wat betreft methodiek);
- geen heldere onderzoeksvraag en/of niet in overeenstemming met de voorgestelde onderzoeksmethode(n);
- twijfel over neutrale blik, journalistieke distantie en objectiviteit;
- het ontbreken van een journalistiek en/of actuele invalshoek (te algemeen, geschiedkundig, educatief of te persoonlijk van aard);
- de overtuiging dat het voorgestelde project de reguliere verslaggeving niet ontstijgt;
- twijfel over de kwaliteit van het uiteindelijke product (opzet oppervlakkig, ondoordacht werkplan, twijfel over stijl en schrijfvaardigheid);
- te weinig actualiteitswaarde en urgentie, geen toegevoegde waarde;
- te beperkt belang van het onderwerp voor een algemeen publiek (te specialistisch, te particulier);
- de overtuiging dat het project ook zonder de steun van het Fonds tot stand zal komen.

Niet-gehonoreerde projecten

(In het kader van de vertrouwelijkheid zijn de projectnamen aangepast)

A = artikel | B = boek | D = (web)documentaire(serie) | F = fotoproject | P =

podcast/radiodocumentaire | SA = serie artikelen | X = anders (waaronder multimediale projecten)

	Onderwerp	Medium	Aangevraagd
1	Afrika	SA, B	€ 20.000,-
2	Afrika	B	€ 19.500,-
3	Amerika	B	€ 9.500,-
4	Armeense Genocide	B	€ 16.800,-
5	Belastingontwijking	A	€ 3.000,-
6	Complotdenken	B	€ 10.000,-
7	Coronacrisis	B	€ 10.000,-
8	Criminaliteit	P	€ 4.950,-
9	Criminaliteit	B	€ 20.000,-

10	Cultuur	P	€ 6.114,-
11	Duurzaamheid	D	€ 4.000,-
12	Economie	SA	€ 10.000,-
13	Economie	SA, B	€ 10.000,-
14	Gevolgen coronacrisis	SA	€ 6.500,-
15	Gevolgen coronacrisis	A, B, P	€ 4.700,-
16	Gevolgen coronacrisis	SA	€ 10.000,-
17	Gevolgen coronacrisis	A	€ 4.500,-
18	Gevolgen coronacrisis	B, SA	€ 12.000,-
19	Gevolgen coronacrisis	SA, B	€ 7.500,-
20	Gezondheid	SA	€ 2.050,-
21	Gezondheid	P	€ 9.800,-
22	Industrie	SA	€ 3.080,-
23	Kunst	A, B, F	€ 2.250,-
24	Landbouw	SA	€ 4.690,-
25	Landbouw	P, A	€ 6.250,-
26	Literatuur	B	€ 5.000,-
27	Literatuur	B	€ 5.510,-
28	Lobbynetwerken	A	€ 4.973,-
29	Migratie	D, X	€ 24.000,-
30	Milieu	SA, B, F	€ 5.000,-
31	Milieu	B	€ 12.000,-
32	Milieu	B	€ 8.570,-
33	Milieu	D	€ 86.492,-
34	Muziek	P	€ 5.000,-
35	Onderwijs	B	€ 7.040,-
36	Onderwijs	B	€ 9.000,-
37	Online media	SA, B	€ 8.000,-
38	Oorlog	D	€ 7.140,-
39	Oral history	SA, B	€ 18.100,-
40	Platteland	SA, F	€ 3.490,-
41	Politiek	B, P	€ 21.570,-
42	Racisme	D	€ 29.500,-
43	Radicalisering	D	€ 20.000,-

44	Rechtspraak	B	€ 11.500,-
45	Religie	D, P, F, X	€ 25.000,-
46	Religie	SA, B	€ 2.700,-
47	Religie	SA	€ 6.485,-
48	Representatie	SA	€ 1.000,-
49	Sociale media	SA, B, D, X	€ 6.000,-
50	Sociale ongelijkheid	SA	€ 8.792,-
51	Stedelijke ontwikkeling	SA, B	€ 3.500,-
52	Televisie	B	€ 9.900,-
53	Toerisme	SA, P, D	€ 3.000,-
54	Verkiezingen	SA, D, X	€ 15.000,-
55	Wetenschap	P	€ 4.159,-
56	Wetenschap	B	€ 5.000,-
57	Zaanstreek	F	€ 17.000,-
58	Zorg	A	€ 2.000,-
59	Zorg	SA, B, P	€ 16.245,00-
60	Zuid-Afrika	SA	€ 2.000,-

10.5. Bijlage 3A – Toegekende subsidies Beurs Expertisebevordering

1. Zoë van Alphen Vileine Academy € 16.000,-	10. Kasper Goethals Voucher Loep 2020 € 1.000,-
2. Pieter Beens Het Onderzoekslab € 2.250,-	11. Liset Hamming Dataharvest 2020 € 2.973,-
3. Irene van den Berg Het Onderzoekslab en Dataharvest 2020 € 1.892,-	12. Sjors Hofstede Data als Kans € 1.221,-
4. Rinske Bijl Data als Kans € 1.362,-	13. Olivia den Hollander Traject Open Eyes € 3.182,-
5. Romy van der Burgh Investico Masterclass € 6.000,-	14. Lucien Hordijk Voucher Loep 2020 € 1.000,-
6. Esther Chavannes Investico Masterclass € 6.000,-	15. Klaartje Jaspers Combinatie activiteiten NVJ, VVOJ, Transmedia en Storytelling € 2.270,-
7. Nadia El Khannoussi Data als Kans € 687,-	16. Zaire Krieger Vileine Academy € 15.000,-
8. Frédérique Geerdink Dataharvest 2020 € 375,-	17. Gina Leha Maudi Lafour Investico Masterclass € 6.000,-
9. Maurice Geluk Dataharvest 2020 € 375,- (ingetrokken door aanvrager)	18. Janno Lanjouw Data als Kans € 782,-

19. Tim Luimes Het Onderzoekslab en Dataharvest 2020 € 1.612,-	28. Nouska du Saar Verlenging leertraject Lighthouse Reports € 3.000,-
20. Kevin Lux Data als Kans € 1.883,-	29. Renate Sluisdom Dataharvest 2020 € 375,-
21. Inge Oosterhoff Meelooptraject Pointer € 4.440,-	30. Jochem van Staalduine Voucher Loep 2020 € 1.000,-
22. Noura Oul Fakir Vileine Academy € 5.500,-	31. Eefje Vaghi De Winter Podcast School € 700,-
23. Noura Oul Fakir Vileine Academy € 7.000,- (vervolgsubsidie)	32. Esther Villerius IMPACT € 1.210,-
24. Micha Peters Traject Open Eyes € 7.320,-	33. Marianne van de Werken Open Eyes € 5.750,-
25. Gidi Pols Voucher Loep 2020 € 1.000,-	34. Allart van der Woude Investico Masterclass € 6.000,-
26. Mirjam van der Puijl Het Onderzoekslab en Dataharvest 2020 € 1.754,-	35. Reijer Zwaan Masterclass 'Beeldcompositie en decoupage voor onderzoeksjournalistieke documentaires' € 1.975,-
27. Marieke Rotman Investico Masterclass € 6.000,-	

10.6. Bijlage 3B – Niet-gehonoreerde subsidieverzoeken Beurs Expertisebevordering

Van de 64 ingediende subsidieverzoeken bij de Beurs Expertisebevordering zijn 17 afgewezen. Daarnaast zijn 11 aanvragen ingetrokken, doordat de aanvrager toch niet werd toegelaten tot de activiteit waarvoor de beurs was aangevraagd, de cursus niet doorging vanwege de coronacrisis of wegens persoonlijke omstandigheden.

De volgende redenen voor het niet honoreren van subsidieaanvragen kwamen voor:

- twijfels over hoe de gekozen activiteit bijdraagt aan de professionele ontwikkeling van de aanvrager op het gebied van onderzoeksjournalistiek;
- ontbreken van minimaal twee jaar (onderzoeks)journalistieke werkervaring of een afgeronde hbo- of wo-opleiding journalistiek;
- niet overeenkomen van leerdoelen aanvrager met leeropbrengsten van scholingsactiviteit;
- hoger aantal aanmeldingen dan beschikbare plaatsen voor door het Fonds BJP aangeboden scholingsactiviteit;
- niet-overtuigende motivatie of onvolledige/summiere aanvraag.

Project	Aangevraagd
1 Investico Masterclass	€ 6.000,-
2 Investico Masterclass	€ 6.000,-
3 Investico Masterclass	€ 6.000,-
4 Leer-werktraject Het Onderzoekslab	€ 1.400,-
5 Podcastcursus Podcastakademie	€ 545,-
6 Training bij Dalla Lana Global Journalism	€ 6.000,-
7 Cursus Podcast maken	€ 482,-
8 Bellingcat-cursus ¹	€ 0,-
9 Bellingcat-cursus	€ 0,-
10 Bellingcat-cursus	€ 0,-
11 Bellingcat-cursus	€ 0,-
12 Bellingcat-cursus	€ 0,-
13 Bellingcat-cursus	€ 0,-
14 Bellingcat-cursus	€ 0,-
15 Bellingcat-cursus	€ 0,-
16 Bellingcat-cursus	€ 0,-
17 Cursus Data mining	€ 575,-

¹ Dit betreft een door het Fonds georganiseerde scholingsactiviteit. Deelnemers hoefden hiervoor geen geld te betalen of aan te vragen, maar moesten wel een gemotiveerde aanmelding insturen, op basis waarvan deelnemers werden geselecteerd.

10.7. Bijlage 4 - Financiële afwikkeling

Bij de bepaling van de omvang van het subsidiebedrag wordt uitgegaan van de volgende normen:

Regeling Projectsubsidies

- Onkosten (reis-, verblijf- en kantoorkosten) worden à fond perdu toegekend;
- Honorariumbijdrage van maximaal € 2.000 per fulltime maand (het aantal maanden is begrensd, de maximaal toe te kennen subsidie bedraagt € 20.000);
- Er kan alleen subsidie worden aangevraagd voor nog te verrichten werkzaamheden/nog te maken onkosten, gerekend vanaf indiening van de aanvraag;
- Bij boekprojecten moeten honoraria tot 75% van het uitgekeerde bedrag worden terugbetaald uit eventueel te ontvangen royalty's;
- Van de toegekende subsidie wordt bij aanvang twee derde deel uitgekeerd, het resterende bedrag wordt overgemaakt nadat het project is voltooid, de publicatie in het bezit is van het Fonds BJP en aan alle andere voorwaarden is voldaan;
- Desgevraagd moet de ontvanger van subsidiegelden een afrekening overleggen van de gemaakte kosten.

Het is mogelijk dat bij wijze van uitzondering, op grond van het bijzondere karakter van een aanvraag of project, van deze regels wordt afgeweken.

Beurs Expertisebevordering

- Onkosten (reis-, verblijf- en kantoorkosten) worden à fond perdu toegekend;
- Tegemoetkoming in de tijdsinvestering van maximaal € 1.500 per fulltime maand;
- Er kan alleen een beurs worden aangevraagd voor nog plaats te vinden scholingsactiviteiten, gerekend vanaf indiening van de aanvraag;
- Van de toegekende subsidie wordt bij aanvang twee derde deel uitgekeerd, het resterende bedrag wordt overgemaakt nadat de activiteit is afgerond en de evaluatie is ingevuld;
- Desgevraagd moet de ontvanger van subsidiegelden een afrekening overleggen van de gemaakte kosten.

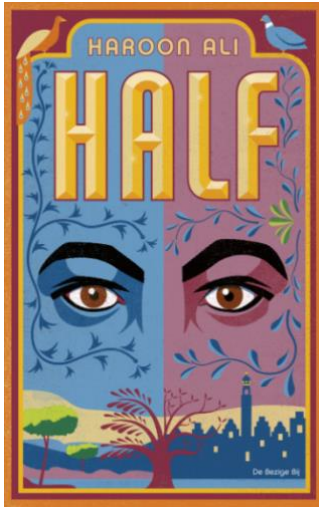
Het Fonds kan ertoe besluiten de subsidie of beurs geheel of gedeeltelijk terug te vorderen dan wel de resterende subsidie niet uit te betalen, indien:

- Het project niet, of niet geheel, wordt uitgevoerd binnen de afgesproken termijn;
- Het project niet overeenkomstig de door het Fonds BJP gehonoreerde aanvraag is uitgevoerd;
- De aanvrager in strijd handelt met de in de leidraad vastgelegde voorwaarden;
- Een voor de beoordeling van de aanvraag relevante omstandigheid niet of onjuist is vermeld;
- De door het Fonds BJP verleende steun niet in de publicatie(s) is vermeld.

Het Fonds kan, op grond van een met redenen omkleed verzoek van degene aan wie subsidie is verleend, besluiten van terugvordering af te zien.

10.8. Bijlage 5A – Afgeronde projecten Regeling Bijzondere Journalistiek 2020

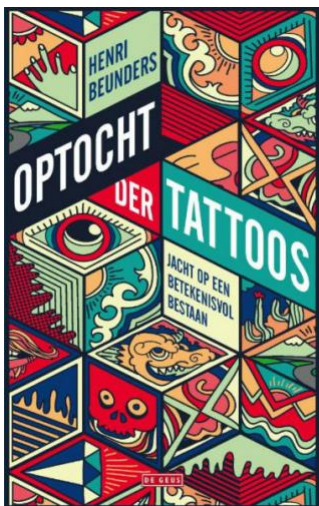
Half
Haroon Ali
[Boek](#) | De Bezige Bij

Indirecte media-aandacht: de Volkskrant, NRC, BNNVARA, VPRO, Vrij Nederland, Trouw, Het Parool, Winq, Literair Blog Tzum, Expreszo, Radio Bloemendaal, Podcast Oeverloos, Brainwash Radio en Onder de Vulkaan

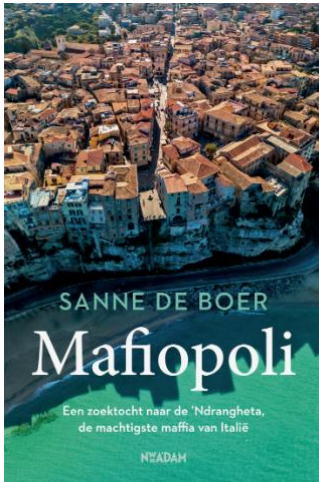

VIRAL
Merel Barends, Joris Bas Backer,
Albert Hennipman, Mei-Li Nieuwland,
Eva Hilhorst en Emma Ringelding
[Serie artikelen](#) | Drawing the Times

Indirecte media-aandacht: Magazine Zone5300 en Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Optocht der tattoos
Jacht op een betekenisvol bestaan
Henri Beunders
[Boek](#) | De Geus

Mafiopoli

Een zoektocht naar de 'Ndrangheta, de machtigste maffia van Italië

Sanne de Boer

[Boek](#) | Nieuw Amsterdam

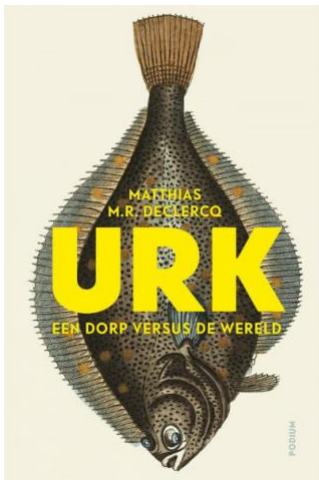
Indirecte media-aandacht: De Afspraak, Nu.nl, 3FM, Radio 538, BNR, VRT Radio, NPO Radio 2, NPO Radio 1, Tijd voor Max, Trouw, Het Financieele Dagblad, NBD Biblion, De Telegraaf, De Willem Podcast, BNR, Italië Magazine, Boekhandel Scheltema, Trame (Italië), Opium en Amsterdamse Flexbieb

Expeditie Waddenzee

Carlien Bootsma en Nina van Oostrum

[Serie artikelen](#) | *Dagblad van het Noorden, De Correspondent, Leeuwarder Courant en Noorderbreedte*

De ontdekking van Urk

Matthias M.R. Declercq

[Boek](#) | Podium

Indirecte media-aandacht: Het Urkerland, De Morgen, De Tijd, de Volkskrant, NRC, Trouw, VPRO Gids, Het Nieuwsblad en M

'Ik verkies mijn land boven de partij'

'Ik heb die twee kleuren en die twee werelden in me en ik waardeer ze allebei.' Het gaat de Generatie Z om authenticiteit en transparantie. Maar geen van beide partijen reflecteert de ideologie waar die jonge mensen naar snakken. Toch: 'Reken maar dat we komen!'

Laila Frank
28 oktober 2020 - verschenen in nr. 44-45

Verzamelaars onder het standbeeld van Robert F. Lee aan de Monument Avenue in Richmond, Virginia, 19 juli
© Christopher G. Reynolds / Magnum / L&P

Stemmen in de Verenigde Staten

Laila Frank

[Serie artikelen](#) | *De Groene Amsterdammer*

Hakken in het zand
Saoedische vrouwen over hun levens
Annemarie van Geel
[Boek](#) | Prometheus

Indirecte media-aandacht:
Instituut Clingendael, ZemZem,
BNR, University College Utrecht,
de Volkskrant, Reformatisch
Dagblad, De Moslimkrant, NPO
Radio 1, NPO Radio 2 en Met het
Oog op Morgen

Van wie is Alexander?
Griekenland versus Noord-Macedonië
Rosa van Gool
[Serie artikelen](#) | *De Groene
Amsterdammer*

Indirecte media-aandacht:
Internazionale (Italië)

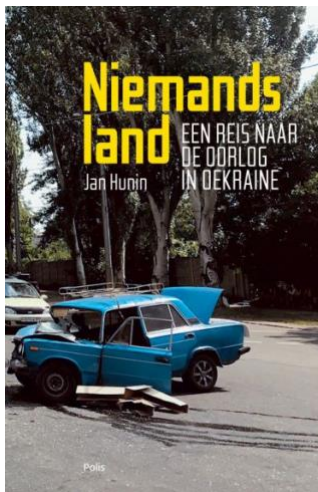
Geestdrift met verstand
Geschiedenis van De Groene
Amsterdammer van 1877 tot nu
Rob Hartmans
[Boek](#) | Unieboek Het Spectrum

Indirecte media-aandacht:
*Historisch Nieuwsblad, de
Volkskrant en De Groene
Amsterdammer*

Noem haar naam
Op zoek naar een zusje dat er nooit is geweest
Jorie Horsthuis
[Boek](#) | Ambo Anthos

Indirecte media-aandacht: De Correspondent, Het Parool, Hengelo's Weekblad, Nederlands Dagblad, Tubantia, KNOV de Verloskundige, Ouders van Nu, de Volkskrant en Trouw

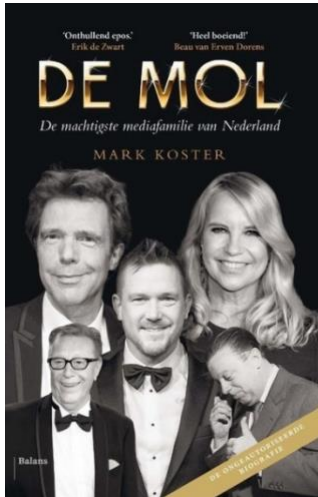
Niemand's land
Een reis naar de oorlog in Oekraïne
Jan Hunin
[Boek](#) | Polis

Indirecte media-aandacht: MO* Magazine en Tzum

Jaguarman
Mijn vader, zijn vader en andere Surinaamse helden
Raoul de Jong
[Boek](#) | De Bezige Bij

Indirecte media-aandacht: De Gids, De Correspondent, Nooit Meer Slapen, de Volkskrant, Happinez, NRC Handelsblad, VPRO Radio 1, De Nieuwe Wereld (NPO 2), De Telegraaf, Oeverloos, Parbode, RTV Helmond, RTV Rijnmond, Vers Beton, Algemeen Dagblad Magazine, Dagblad van het Noorden, Leeuwarder Courant, De Ware Tijd, Elsevier, Goodbye, Grazia, Hanta, Het Parool, Indies Tijdschrift, Linda, National Geographic, NCRV Gids, Radio 1 Humberto, Stanvaste, Winq, Nieuws BV Radio 1, Afro Magazine, De Bezieling, Tzum en Werkgroep Caraïbische Letteren

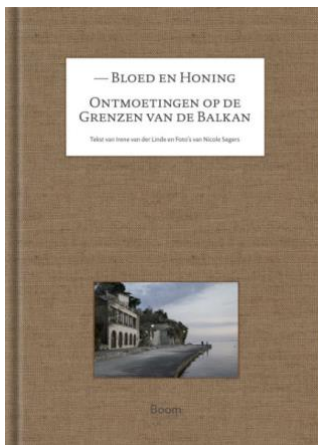

De Mol
De machtigste mediafamilie van
Nederland
Mark Koster
[Boek](#) | Uitgeverij Balans

Indirecte media-aandacht: NRC, De Telegraaf, Het Financieele Dagblad, De Recensie, Spreekbuis, Onder Mediadoctoren, Yves Gijrath's uitbinker, Algemeen Dagblad, WNL, Beau en RTL Boulevard

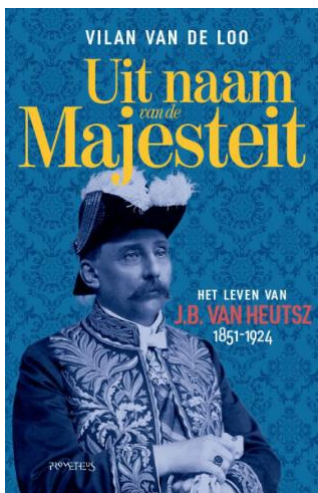

De wortels van het Europese
populisme
Marijn Kruk
[Serie artikelen](#) | *De Groene Amsterdammer*

Bloed en Honing
Ontmoetingen op de grenzen van de
Balkan
Irene van der Linde en Nicole Segers
[Boek](#) | Boom uitgevers Amsterdam

Indirecte media-aandacht: de Volkskrant, NRC Handelsblad, De Groene Amsterdammer Podcast, Klara Radio, NPO Radio 4, NPO Radio 1, De Groene Amsterdammer, Het Parool, Het Financieele Dagblad, Pf, De Stille Pen, De Standaard, Donau, Trouw, Leeskost, De Facto, Oostblog, ZAM, de Volkskrant, Athenaeum, Photoq en Monocle Minute

Uit de naam van de majesteit
Het leven van J.B. van Heutsz 1851-
1924
Vilan van de Loo
[Boek](#) | Prometheus

Indirecte media-aandacht: de Telegraaf

Hoe 'natuurlijke anticonceptie' de strijd aangaat met de pil en het spiraaltje

Emma van Meijeren

[Artikel](#) | VICE

Geweld is nooit ver weg
Tien jaar berichten uit Irak
Judit Neurink

[Boek](#) | Uitgeverij Jurgen Maas

Indirecte media-aandacht: Nooit meer Slapen, Interne Keuken, Tubantia, Trouw, Villamedia en MO* Magazine

Horse
Heleen Peeters

[Boek](#) | The Eriskay Connection

Indirecte media-aandacht: Het Financieele Dagblad, De Tijd (België), P/F Magazine, Le blog de Fabien Ribery (Frankrijk), Interne Keuken (België) en BN DeStem

Vakbond in Vegas

Sjors Roeters

[Longread](#) | *De Groene Amsterdammer*

Op jacht

In het spoor van jagers in Europa, Noord-Amerika en de Amazone

Isabella Rozendaal

[Boek](#) | Atlas Contact

Max Blokzijl

Opkomst en ondergang van een journalist

Kees Schaepman

[Boek](#) | Walburg Pers

Indirecte media-aandacht: NRC Handelsblad, Villamedia, Joop.nl en biografieportaal.nl

75 jaar na de oorlog op zoek naar onderduiker Harry

‘Ik ben mijn leven aan jouw familie verschuldigd’

Thomas Sijtsma

[Artikel](#) | *Het Parool*

Schiphol
Biografie van een luchthaven
Stephan Steinmetz
[Boek](#) | Atlas Contact

Indirecte media-aandacht: Trouw en Haarlems Dagblad

De Correspondent in Amerika
De belofte van radicaal ander nieuws
Leendert van der Valk
[Boek](#) | Uitgeverij Pluim

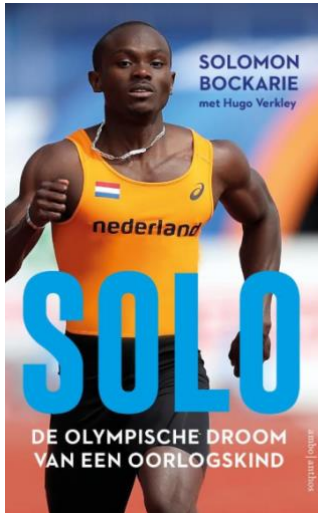
Indirecte media-aandacht: De Groene Amsterdammer, De Correspondent, SvdJ, VPRO Gids en de Volkskrant

Bermdans in bruidsjurk
Sarah Venema
[Boek](#) | Querido Fosfor

Indirecte media-aandacht: NPO Radio 1, Volkskrant Magazine, De Morgen, De Telegraaf, NRC Handelsblad, NPO Radio 4, Nederlandse bibliotheekdienst, Tzum en Hebban

Solo
De olympische droom van een oorlogskind

Hugo Verkley

[Boek](#) | Ambo Anthos

Indirecte media-aandacht: NPO Radio 1, NPO Radio 2, Tijd voor Max en Algemeen Dagblad

Door wilskracht zegevieren
Sport in de Tweede Wereldoorlog
Jurryt van de Vooren

[Boek](#) | Uitgeverij Balans

Indirecte media-aandacht: de Volkskrant, NPO Radio 1, Humanistisch Verbod België, Noordhollands Dagblad, NRC Handelsblad, Lezen in Noord, De Gelderlander, Traces of War, Oorlogslevens, De Groene Amsterdammer, Nederlands Dagblad, Het Parool, Regiosport, De Stentor, AT5, Omroep West, Trouw, Friesch Dagblad, Dagblad van het Noorden, Voetbal International, Old Stars Podcast en NBD Biblion

Op drift
De ontwrichting van Turkije
Lucas Waagmeester

[Boek](#) | De Arbeiderspers

Indirecte media-aandacht: de Volkskrant, NPO Radio 1, De Soester Courant, Trouw, M, Met het Oog op Morgen, Leusder Courant, HUMO en College Club

XTC

Een biografie

Philippus Zandstra en Wietse
Pottjewijd

[Boek](#) | Querido Fosfor

*Indirecte media-aandacht:
Nieuwe Revu, de Volkskrant,
VICE, Het Parool, This Is Our
House, Leeuwarder Courant,
Dagblad van het Noorden, NPO
Radio 1, NPO Radio 2, 3FM en De
Correspondent*

10.9. Bijlage 5B – Afgeronde projecten Regeling Onderzoeksjournalistiek 2020

Partijfinanciering
Dennis l'Ami
[Serie artikelen](#) | Follow the Money

Indirecte media-aandacht:
Trouw, Pointer, BNNVARA, CIP,
Telegraaf, Algemeen Dagblad en
Reformatisch Dagblad

Unilever-WUR
Irene van den Berg, Tim Luimes,
Michiel van Herpen, Remy Källler en
Mirjam van der Puijl
[Artikel](#) | *Vrij Nederland*

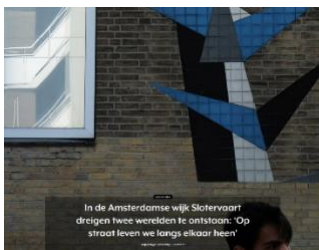

Gif op het spoor
Zoran Bogdanovic
[Serie artikelen](#) | *Brabants Dagblad*

Indirecte media-aandacht:
Trouw, NPO Radio 1, De
Limburger, Brabants Dagblad en
Oisterwijk Tritt

De Hitlerkleurplaat
Lex Boon
[Serie artikelen](#) | *Vrij Nederland*

Slotervaart: het nieuwe Kreuzberg of
een Nederlandse banlieue?
Brigitte Borm
[Artikel](#) | *Vrij Nederland*

Sekswork gaat door ondanks het virus
Sylvana van den Braak en Daphné
Dupont-Nivet
[Artikelen](#) | *De Groene Amsterdammer*,
Vers Beton en Investico

Indirecte media-aandacht:
Reporter Radio, Binnenlands
Bestuur, Blik op nieuws, Trouw,
de Volkskrant, Algemeen
Dagblad, Nu.nl, Leidsch Dagblad,
Dagblad 010, Omroep West,
Dagblad van het Noorden, Hart

van Nederland, Metronieuws,
Linda, Atria en Follow the Money

Afstand houden onmogelijk
Sylvana van den Braak en Simone
Peek
[Artikelen en tv-rapportage](#) | *De
Groene Amsterdammer, Investico en
Argos*

*Indirecte media-aandacht: NOS,
RTL Nieuws, Hart van Nederland,
Omroep Brabant, RTV Utrecht,
Retailtrends, Follow the Money,
Nieuwsblad Transport, Transport
Online en Vrij Nederland*

Hoe de Nederlandse kolenindustrie keer op
keer de dans ontsprong

Lobby Nederlandse kolenindustrie
Merel de Buck en Jilles Mast
[Artikel](#) | *Follow the Money*

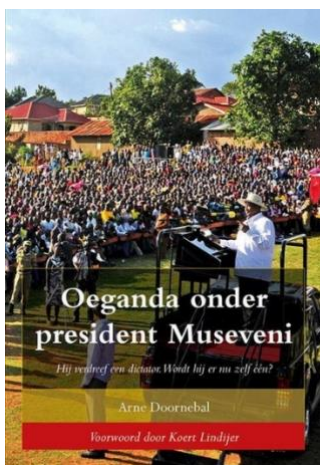
Hoe ver reikt de arm van de industrie
op de OK?
Ilona Dahl
[Serie artikelen](#) | *Argos*

Hoe duurzaam is het verbranden van
hout?
Bert van Dijk
[Serie artikelen](#) | *Het Financieele
Dagblad*

Barneveldse pluimveesector
Edward Doelman
[Serie artikelen](#) | *Barneveldse Krant*

Oeganda onder president Museveni
Hij verdreef een dictator. Wordt hij er nu zelf één?

Arne Doornebal

Boek | Uitgeverij Elikser

Indirecte media-aandacht: Nederlands Dagblad, Trouw, Het Financieele Dagblad en Leeuwarder Courant

Someren-Heide belangrijke spil in malafide puppyhandel

Maarten Driessen

[Artikel](#) | 't Contact

De plantage van onze voorouders

Maartje Duin

[Podcastserie](#) | NPO Radio 1

Indirecte media-aandacht: De Groene Amsterdammer, Trouw, AFRO Magazine, de Volkskrant, NRC, Het Parool, Tijd voor Max, NOS, Radio mArt, Met Groenteman in quarantaine, M, VPRO, NRC, Algemeen Dagblad, National Public Radio, Deutschlandfunk, De Ware Tijd, Internazionale, Pakhuis de Zwijger

Eindelijk weten wat seks is

Linda Duits

[Boek](#) | ten have

Indirecte media-aandacht: De Morgen, NPO Radio 1, VRT Radio 1, Noord-Hollands Dagblad, Good Life Radio, KultiKulti podcast, De Gaykrant, Brainwash podcast, Hello Gorgious, Vlam Magazine, Viva en NRC

Afvalbedrijven: schadepost voor de gemeenschap?
 Adrián Estrada en Eline Huisman
[Artikel](#) | *De Groene Amsterdammer, De Limburger en Trouw*

Indirecte media-aandacht:
 1Limburg, Binnenlands Bestuur, Taxlive.nl, Faillissementsdossier.nl

Stikstof en de veehouderij
 Adrián Estrada en Felix Voogt
[Artikelen en tv-reportage](#) | *De Groene Amsterdammer, Trouw en EenVandaag*

Indirecte media-aandacht:
 Trouw, De Gelderlander, NOS, NOS Journaal, NPO Radio 1, Nu.nl, Teletekst, NRC, Algemeen Dagblad, De Stentor en De Limburger

Vissen op Nemo's
 Hoe aquaria wereldwijd het koraalrif bedreigen
 Ingrid Gercama en Nathalie Bertrams
[Artikel](#) | *De Groene Amsterdammer*

Indirecte media-aandacht:
 Süddeutsche Zeitung, BBC, Mo*, Tages Anzeiger, Green Echoes, Tier im Recht en Duitse Referentiecentrum voor Ethiek in de Levenswetenschappen

EMDR
 Maarten van Gestel en Serena Frijters
[Artikel](#) | *de Volkskrant*

Datalekken
 Jari Goedegebuure
[Artikel](#) | *Het Parool*

Spelen met vuur
Waarom Japan de olympische fakkel door stralingsgebied Fukushima laat reizen

Annerieke Goudappel

[Artikel](#) | *Vrij Nederland*

Komt een dokter naar het dorp
De publieke geheimen van dokter Koldijk

Mathijs de Groot

[Radio-documentaire](#) | Radio Doc

Ons droge land
Matthijs Holtrop en Kick Stokvis

[Documentaire](#) | Omroep Gelderland, RTV Drenthe en RTV Oost

Indirecte media-aandacht: RTV Oost, RTV Drenthe, RTV Hattem en Waterwijs Boeren

Liefdadigheid rariteitenkabinet
Eline Huisman en Jolanda van de Beld

[Artikel](#) | *De Groene Amsterdammer*

Indirecte media-aandacht: Trouw, De Verdieping, NPO Radio 1, Reformatorisch Dagblad, Nederlands Dagblad, RTL Nieuws, Accountant, Taks Live, Nextens, Controllers Magazine en Bonnet & Partners Bedrijfsadviseurs

Haar van Oeigoeren mogelijk in Nederlandse haarproducten

Eline Huisman en Linda van der Pol

[Artikelen](#) | *De Groene Amsterdammer, Linda, Trouw* en Investico

Indirecte media-aandacht: Reformatorisch Dagblad, Algemeen Dagblad, Hart van Nederland, Radar, De Viva, Islam Omroep, Turks Omroep, HLN (België), de Volkskrant en FunX

Shodan Safari

Indirecte media-aandacht: Op1

Hoe kwetsbaar is het 'nieuwe digitale normaal'?

Gerard Janssen

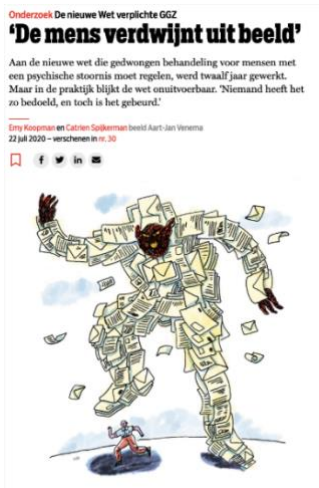
[Serie artikelen](#) | *Vrij Nederland*

De Privatiseringsmaatschappij

Kim van Keken, Dieuwertje Kuijpers en Lise Witteman

[Serie artikelen](#) | *De Groene Amsterdammer* en *Quote*

Dwangzorg

Indirecte media-aandacht: NOS, Nu.nl, MSN, GGZnieuws.nl, Skipr.nl, Blendle en Investico

Catrien Spijkerman en Emy Koopman

[Artikelen](#) | *De Groene Amsterdammer* en *Trouw*

Stijgende verkrachtingscijfers, dalende oplossing

Anouk Kootstra en Jolanda van de Beld

[Artikelen](#) | *De Groene Amsterdammer*, *Trouw* en *Investico*

Indirecte media-aandacht: Nu.nl, RTL, NOS, Reformatorisch Dagblad, Ridderkerks Dagblad, Linda, NPO Radio 1 en Trouw

Politieke macht over leven en dood

Lizzy van Leeuwen

[Artikel](#) | *Vrij Nederland*

Verdroging in Nederland

Bram Logger en Linda van der Pol

[Artikel](#) | *De Groene Amsterdammer* en *Investico*

Indirecte media-aandacht: Algemeen Dagblad

Informatievoorziening chemobrein

Deborah de Meijer

[Artikelen](#) | *Eva Magazine*

Kansspelautoriteit machteloos tegen gokelementen FIFA

Jessica Merkens en Ron Broeders

[Artikel en radio-reportage](#) | *Small Stream Media* en *Reporter Radio*

Een klein land met verre uithoeken
Ongelijke kansen in veranderend Nederland
Floor Milikowski

[Boek](#) | Atlas Contact

Indirecte media-aandacht: de Volkskrant, Dagblad van het Noorden, NRC Handelsblad, Het Parool, Reformatorisch Dagblad, De Blauwe Kamer, Magazine Persenvoer, RTV Noord, Architectenweb.nl, Met het Oog op Morgen, Spraakmakers, RTL ZNieuws, Cassata, RTV Noord, L1, RTV Noord-Holland, De Balie, Pakhuis de Zwijger, Omroep Human, De Groene Amsterdammer, Fantoomgroei Podcast, Parmando TV, podcast Athenaeum Boekhandel, Linnaeus Boekhandel, Radio Wongema, Torpedo Theater, De Correspondent, Leeuwarder Courant en Boekhandel Scheltema

De auto als datavergbaarbak
Saskia Naafs en Parcival Weijnen

[Artikelen](#) | *De Groene Amsterdammer, Investico en Pointer*

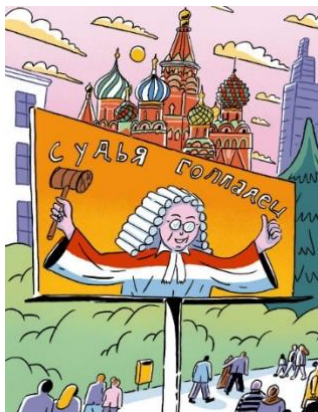
Indirecte media-aandacht: De Telegraaf en Het Nieuwsblad (België)

Voorland Groningen
Wandelingen door het Antropoceen
Marten Minkema, Dirk-Jan Visser en Christian Ersten

[Boek, artikel en radio-reportages](#) | Nai010, VPRO-Gids, Radio Doc

Indirecte media-aandacht: Dagblad van het Noorden, de Volkskrant, NRC, Archined, Het Financieele Dagblad, Opium Radio, RTV-Noord, KennisLink en VPRO-Gids

Nederlandse rechtspraak voor de Russen

Simone Peek en Karlijn Kuijpers

[Serie artikelen en radio-uitzending](#) | Argos, *De Groene Amsterdammer* en Investico

Indirecte media-aandacht: rechtblog.nl

Westerse geboortepolitiek in Afrika

Lisa Peters en Marlies Pilon

[Artikelen](#) | *De Groene Amsterdammer*, *OneWorld* en *De Correspondent*

Journalisten betalen de rekening voor de expansie van Van Thillo

Joost Ramaer en Kim van Keken

[Artikel](#) | *Follow the Money*

'Vakantie in Kenia'

Besnijdenis van Nederlandse meisjes in het buitenland

Manja Ressler en H.S. Barre

[Serie artikelen](#) | *De Groene Amsterdammer*

Baggeraars op de korrel

De mondiale honger naar zand

Elise Roodenburg en Lieve Sonderen

[Artikel](#) | *De Groene Amsterdammer*

Indirecte media-aandacht: NPO Radio 1

#lockdocs

Ilja Roomans e.a.

[Documentaire](#) | *HUMAN* en *IDFA*

Indirecte media-aandacht: Trouw, Fontys Hogeschool Journalistiek, broadcastmagazine.nl, NLmagazine.nl, NOS, IDFA, Docschool Online en BUFF Malmö

De 'Antillenroute' van het cao-overleg

Hoe spookvakbonden arbeidsvoorwaarden helpen bepalen

Marieke Rotman en Emiel Woutersen

[Artikel](#) | *De Groene Amsterdammer*, *Investico* en *Trouw*

Indirecte media-aandacht: Solidariteit en CAOpinie van HS Arbeidsvoorwaarden

Nederlands plastic afval vervuult
Turkije

Nouska du Saar, Laura Hoogenraad,
Qali Nur, Eline Huisman en Sylvain
Mignot

[Serie artikelen](#) | NRC

Indirecte media-aandacht: NRC
Vandaag, De Speld en De Hofbar

Flexibilisering huurmarkt

Michelle Salomons en Felix Voogt

Artikelen | *De Groene Amsterdammer*,
Trouw, Investico en VersBeton

Indirecte media-aandacht:
Trouw, *NPO Radio 1*,
Spraakmakers, *NOS*, *AD*, *Kassa*,
De Gelderlander, *De Stentor*,
Rijnmond, *Reformatorisch*
Dagblad, *Barendrechts Dagblad*,
Business Insider, *Joop*, *De*
Woonbond en *BNR*

Nederlands bedrijf verkocht anderhalf
miljoen onbetrouwbare coronatests

Michelle Salomons, Karlijn Kuijpers en
Marco Visser

[Artikelen](#) | Investico en *Trouw*

Indirecte media-aandacht: *NPO*
Radio 1, *NOS*, *RTL Nieuws*, *de*
Volkscrant, *Algemeen Dagblad*,
De Telegraaf, *NRC*, *Nu.nl*,
Metronieuws, *De Limburger*,
Omroep Gelderland, *Quote*, *De*
Gelderlander, *Regio TV Tiel*, *RTV*
Apeldoorn, *Het Parool*, *Omroep*
West, *Omroep Brabant*, *De*
Stentor, *El Pais (Spanje)*, *OCCRP*
(Bulgarije), *Bivol (Bulgarije)*,
IRPIMedia (Italië), *IRL*
Macedonia, *KRIK (Servië)*,
Important Stories (Rusland),
Tempo (Indonesië), *El Cofidencial*
(Spanje), *Il Sore 24 Ore (Italië)*,
Kassa en *BNNVARA*

Daardoor bakken ze; de cijfers

Renate Sluisdom

[Artikel](#) | *Afro Magazine*

Opmars particulier onderwijs
Suriname

Renate Sluisdom

[Artikelen](#) | *Afro Magazine* en *Parbode*

Opgebrand

De afvalovens móeten branden

Jan Smit

[Serie artikelen](#) | *HP/De Tijd*

Indirecte media-aandacht:
Blendle

Vier seizoenen in Damascus
Verslag van een land in oorlog
Fernande van Tets
[Boek](#) | Thomas Rap

Indirecte media-aandacht:
Nederlands Dagblad, Algemeen
Dagblad, de Volkskrant, Bureau
Buitenland, BNR, Brainwash
podcast, Sinan's atlas en NRC

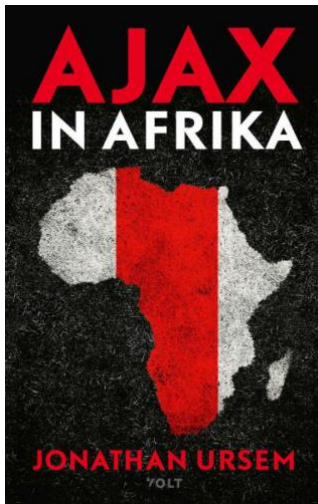

Een beter milieu begint niet bij jezelf
Jaap Tielbeke
[Boek](#) | Das Mag

Microklossen
Marjolein van Trigt
[Artikel](#) | de Volkskrant

*Indirecte media-aandacht: NPO
Radio 1*

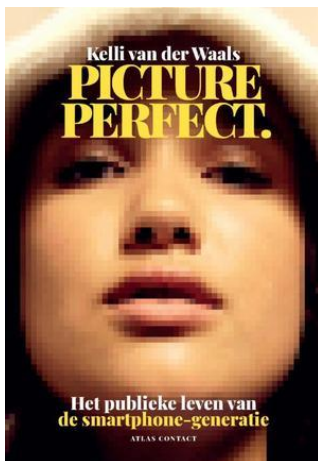
Ajax in Afrika
Jonathan Ursem
[Boek](#) | Volt

Indirecte media-aandacht:
Playboy, Revu, Trouw, Het Parool,
Panorama, Ajax Showtime,
TimesLive, NPO Radio 1 en FC
Afkicken

Bokken
Felix Voogt en Lotje van Dungen
[Artikel en tv-reportage](#) | De Groene
Amsterdammer, Investico en
EenVandaag

Indirecte media-aandacht: De
Groene Amsterdammer Podcast,
podcast Investico, NOS, Nu.nl,
Metronieuws, Nieuwe Oogst,
Boeren Business,
Brandveilig.com, Follow the
Money, Nieuwe Oogst, LTO,
Algemeen Dagblad, de
Volkscrant, De Telegraaf en
Omroep Flevoland

Picture perfect
Het publieke leven van de
smartphone-generatie
Kelli van der Waals
[Boek](#) | Atlas Contact

Indirecte media-aandacht:
Trouw, NRC Handelsblad, De
Groene Amsterdammer, Elle, Jan,
Vriendin, Het Financieele
Dagblad, Het Parool, de
Volkscrant, Met het Oog op
Morgen, BNR, Met Groenteman
in de kast en Listening tot he
Future

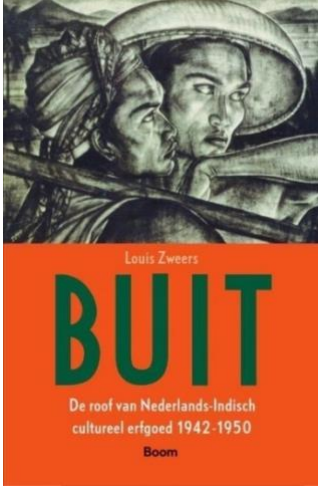

Noodkredieten voor het mkb
Emiel Woutersen en Tim Staal
[Longread en artikel](#) | De Groene
Amsterdammer, Trouw en Investico

Schuiven met papieren stikstof
Emiel Woutersen en Karlijn Kuijpers
[Artikelen](#) | *De Groene Amsterdammer*,
Trouw en *Investico*

*Indirecte media-aandacht: NOS,
NPO Radio 1, De Telegraaf, TPO,
BN de Stem, Omroep Brabant en
NH Nieuws*

Buit
De roof van Nederlands-Indisch
cultureel erfgoed 1942-1950
Louis Zweers
[Boek](#) | Boom uitgevers Amsterdam

*Indirecte media-aandacht:
Trouw, de Volkskrant en NRC
Handelsblad*

10.10 Bijlage 6 – Begroting Cultuursubsidie 2021 (samenvatting)

Begroting Fonds BJP BIS	2021
A: BATEN	
Eigen inkomsten	87.000
Subsidie OCW	423.000
TOTAAL BATEN	<u>510.000</u>
B: LASTEN EN RESULTAAT	
Beheerslasten materieel	32.750
Beheerslasten personeel	<u>105.000</u>
Totaal beheerslasten	<u>137.750</u>
<i>Activiteitslasten</i>	
Projectsubsidies Bijzondere Journalistiek	349.250
Prijzen en stipendia	<u>23.000</u>
Totaal activiteitenlasten	<u>372.250</u>
TOTAAL LASTEN	<u>510.000</u>

JAARREKENING 2020

van

STICHTING FONDS BIJZONDERE JOURNALISTIEKE
PROJECTEN

INHOUD

pag.

jaarrekening 2020

balans	1
exploitatie rekening	2
grondslagen van waardering en resultaatbepaling	3
toelichting op de balans	4
toelichting op exploitatie rekening	7
bijlage regeling onderzoeksjournalistiek	11
controleverklaring van de onafhankelijke accountant	12

BALANS (na resultaatverdeling)

	31-12-2020		31-12-2019			31-12-2020		31-12-2019	
	€	€	€	€		€	€	€	€
ACTIVA					PASSIVA				
<i>vaste activa</i>					eigen vermogen				
materiële vaste activa		19.366		21.753	algemene reserve		130.776		145.375
<i>vlottende activa</i>					voorzieningen				
vorderingen en overlopende activa	78.164		18.246		voorziening personeel		53.676		-
liquide middelen	3.165.105		2.665.910		kortlopende schulden				
		3.243.269		2.684.156	vooruitontvangen subsidie OCW	1.484.856		1.557.660	
					nog te betalen subsidies	1.529.562		940.363	
					belastingen en premies sociale verzekeringen	8.500		7.145	
					overige schulden	55.265		55.366	
							3.078.183		2.560.534
totaal activa		<u><u>3.262.635</u></u>		<u><u>2.705.909</u></u>	totaal passiva		<u><u>3.262.635</u></u>		<u><u>2.705.909</u></u>

EXPLOITATIEREKENING

	exploitatie 2020 €	begroting 2020 €	exploitatie 2019 €
<i>baten</i>			
directe opbrengsten			
overige inkomsten			
royalties/overige inkomsten	6.479	70.000	43.087
subsidie Ministerie OCW			
structurele subsidie OCW	434.594	424.500	423.168
loon- en prijsbijstelling	12.565	10.000	11.426
overige bijdragen			
lirafonds	70.000	10.000	6.000
subsidie Waterschap AGV	-	-	10.000
totale subsidies en bijdragen	517.159	444.500	450.594
totale baten	523.638	514.500	493.681
 <i>lasten</i>			
beheerlasten			
personeel	127.991	110.000	111.370
materieel	25.897	32.200	22.847
totaal beheerlasten	153.888	142.200	134.217
activiteitenlasten			
activiteitenlasten materieel	382.454	372.300	356.230
totale lasten	536.342	514.500	490.447
saldo uit gewone bedrijfsvoering	- 12.704	-	3.234
saldo rentebaten en- lasten	- 1.895	-	- 249
exploitatieresultaat	- 14.599	-	2.985
Het exploitatieresultaat is als volgt verdeeld:			
- mutatie algemene reserve	- 14.599	-	2.985

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De jaarrekening is ingericht overeenkomstig de eisen die in het kader van de Wet op het specifieke cultuurbeleid van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen worden gesteld. De eisen in het kader van de Wet op het specifieke cultuurbeleid zijn vervat in bepalingen uit het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen. De eisen zijn beschreven in het Handboek financiële verantwoording cultuursubsidies instellingen. RJ 640 'Organisaties zonder winststreven' wordt toegepast.

grondslagen van waardering

Tenzij hieronder anders is vermeld zijn activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

materiële vaste activa

De bedrijfsmiddelen zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde onder aftrek van de afschrijvingen. De afschrijving bedraagt een vast percentage van de aanschafwaarde en vindt plaats naar tijdsgelang op basis van de verwachte economische levensduur. Hierbij wordt rekening gehouden met de fiscale regelgeving.

Het afschrijvingspercentage bedraagt:

computer: 20%.

grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het saldo van de op de verslagperiode betrekking hebbende opbrengsten en kosten. De kosten zijn gewaardeerd tegen historische uitgaafprijzen.

De verantwoording van royalty's vindt plaats op basis van ontvangen opgaven van uitgevers tot en met het moment van vaststellen van de jaarrekening.

De verleende subsidies worden verantwoord in het jaar waarin de commissie het besluit tot toezegging heeft genomen.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

materiële vaste activa

het verloop van de materiële vaste activa in 2020 is als volgt:

	Totaal €	Computers €	Meubilair €
aanschafwaarde begin boekjaar	33.875	28.900	4.975
cum. afschrijvingen	- 12.122	- 7.147	- 4.975
boekwaarde per begin boekjaar	21.753	21.753	-
<i>mutaties in boekjaar</i>			
investeringen	3.462	3.462	
afschrijvingen	- 5.849	- 5.849	-
aanschafwaarde per ultimo boekjaar	37.337	32.362	4.975
cum. afschrijvingen tot en met 2020	- 17.971	- 12.996	- 4.975
boekwaarde per ultimo boekjaar	19.366	19.366	-
	31-12-2020 €		31-12-2019 €

vorderingen en overlopende activa

nog te ontvangen subsidie Lira Fonds	70.000	6.000
nog te ontvangen subsidie Waterschap AGV	-	5.000
waarborgsom	190	50
voortbetaalde kosten	7.974	7.196
	78.164	18.246

liquide middelen

ABN-AMRO hoog rendement deposito	2.736.568	2.576.569
ABN-AMRO bank 54.58.58.836	428.365	88.891
ABN-AMRO bank 83.38.96.776	172	450
	3.165.105	2.665.910

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
eigen vermogen		
algemene reserve	<u>130.776</u>	<u>145.375</u>

Het verloop van het eigen vermogen kan als volgt worden weergegeven:

algemene reserve

saldo per 1 januari	145.375	142.390
bij: resultaatbestemming	<u>- 14.599</u>	<u>2.985</u>
saldo per 31 december	<u>130.776</u>	<u>145.375</u>

De algemene reserve geeft het vrij besteedbaar vermogen van de organisatie weer. Het bestuur streeft naar een omvang van het vermogen gelijk aan de jaarlijkse beheerlasten. Deze omvang is gewenst om de projecten te kunnen afwikkelen en de verplichtingen richting personeel en derden bij discontinuïteit te kunnen voldoen.

voorziening personeel

saldo per 1 januari	-	-
bij: dotatie	<u>53.676</u>	<u>-</u>
saldo per 31 december	<u>53.676</u>	<u>-</u>

vooritontvangen subsidie OCW

nog te besteden RO project	<u>1.484.856</u>	<u>1.557.660</u>
----------------------------	------------------	------------------

nog te betalen subsidies

nog te betalen subsidies	<u>1.529.562</u>	<u>940.363</u>
--------------------------	------------------	----------------

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
belastingen en premies sociale verzekering		
loonheffing december	<u>8.500</u>	<u>7.145</u>
overige schulden		
accountant	7.623	10.500
reservering vakantiegeld	11.896	9.808
nog te betalen salarissen	992	956
boekhouding/salarisadministratie	4.840	702
crediteuren	11.572	1.413
nog te betalen bedrijfskosten	12.092	-
nog te betalen verhuizing	-	390
nog te betalen nieuwe journalistiek	5.000	5.000
nog te betalen activiteitenlasten	<u>1.250</u>	<u>26.597</u>
	<u>55.265</u>	<u>55.366</u>

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

De door het Fonds BJP gehanteerde recouplementregeling voor boekprojecten voorziet in een royaltyafdracht van maximaal 75% van de verstrekte honorariumsubsidie. Van de bedragen die het Fonds BJP op basis van dit royaltyrecht tegemoet kan zien, is echter geen betrouwbare inschatting te maken vanwege de volgende omstandigheden:

De ontwikkeling van de boekverkoop is een uiterst onzekere factor, op basis waarvan geen voorspellingen zijn te doen. Bovendien heeft het royaltyrecht betrekking op alle boekpublicaties waarvoor sinds de oprichting van het Fonds BJP in 1990 een honorariumsubsidie is verstrekt. Over het gros van deze boekprojecten ontvangt het fonds al geruime tijd geen royalty-inkomsten meer aangezien de verkoop is gestagneerd. Hiervoor geldt echter geen vaste termijn. Het is immers niet uitgesloten dat een boek na verloop van tijd weer gaat verkopen vanwege een hernieuwde actualiteitswaarde.

Het royaltyrecht houdt geen rekening met het voorschot dat door de uitgever zelf aan de auteur is verstrekt. Wanneer hiervan sprake is, dan zal de uitgever dit voorschot namelijk altijd eerst met de auteur verrekenen voordat afdracht aan het Fonds BJP plaatsvindt.

In verband met de coronacrisis heeft het Fonds BJP in 2020 afgezien van het ontvangen van zijn aandeel van de uit te keren royalty's over de boekverkoop in 2019.

Vanaf 1 augustus 2019 is er een huurovereenkomst Prinsengracht 91 te Amsterdam voor 3 jaar. Huurprijs per jaar € 24.809. Einddatum 31 juli 2022. Opzegtermijn 6 maanden.

OCW heeft een toezegging gedaan van € 446.981 per jaar voor de jaren 2021 t/m 2024.

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING

	exploitatie 2020 €	begroting 2020 €	exploitatie 2019 €
<i>beheerlasten</i>			
beheerlasten personeel			
salarissen	95.338	75.000	78.017
reservering vakantiegeld	2.087	5.000	2.990
sociale lasten	9.357	15.000	15.178
ziekteverzuimverzekering	5.255	3.000	4.625
pensioenlasten	7.926	8.500	8.676
werkkosten	6.282	1.500	1.500
diversen	1.746	2.000	1.496
ontvangen ziekengeld	-	-	1.112
	<u>127.991</u>	<u>110.000</u>	<u>111.370</u>
beheerlasten materieel			
huisvesting	7.810	9.000	5.693
kantoorkosten	7.516	7.500	2.725
accountantskosten	2.608	6.000	6.000
boekhouding/salarisadministratie	5.121	4.000	4.590
algemene publiciteitskosten	779	2.200	2.206
bestuurskosten	1.846	2.000	1.228
afschrijvingskosten	-	500	453
verzekeringen	217	1.000	48
	<u>25.897</u>	<u>32.200</u>	<u>22.847</u>

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING

	exploitatie 2020 €	begroting 2020 €	exploitatie 2019 €
<i>activiteitenlasten</i>			
activiteitenlasten materieel			
verleende subsidies OCW	303.385	337.300	342.825
verleende subsidie Lirafonds startsubsidie	20.000	10.000	6.000
verleende subsidie Lirafonds non-fictieboeken	50.000	-	-
brusseprijs	17.169	20.000	17.655
subsidie ingetrokken projecten	- 8.100	-	- 15.250
	<u>382.454</u>	<u>367.300</u>	<u>351.230</u>
	<u>382.454</u>	<u>367.300</u>	<u>351.230</u>
nieuwe journalistiek			
nieuwe journalistiek	-	5.000	5.000
	<u>-</u>	<u>5.000</u>	<u>5.000</u>
	<u>-</u>	<u>5.000</u>	<u>5.000</u>
totaal activiteitenlasten	<u>382.454</u>	<u>372.300</u>	<u>356.230</u>

Voor specificatie van de post verleende subsidies 2020 verwijzen wij naar het Bestuursverslag.

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING

prestatieverantwoording

overige instellingen	2020	voorgenomen activiteiten	2019
toegekende projecten	53		49
toegekende Brusseprijs	1		1

De WNT is van toepassing op Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten. Het voor Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum) (2019 : € 194.000).

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

WNT-verantwoording 2020 Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Gegevens 2020	J.P. Swinkels	J.E.W. Terburg
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 24/12	25/12 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging 2020		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	82.261	964
Overeengekomen vergoeding wegens beëindiging dienstverband	53.676	-
Beloningen betaalbaar op termijn	11.008	73
	146.945	1.037
subtotaal	146.945	1.037
af: onverschuldigd betaald bedrag	-	-
	146.945	1.037
totaal bezoldiging 2020	146.945	1.037
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	197.135	3.844

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING

WNT-verantwoording 2019 Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Gegevens 2019	J.P. Swinkels
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking	ja

Bezoldiging 2019	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	75.817
Beloningen betaalbaar op termijn	10.375
	<hr/>
subtotaal	86.192
	-----
af: onverschuldigd betaald bedrag	-

	<hr/>
totaal bezoldiging 2019	<u>86.192</u>

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 194.000

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Het bestuur van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten t/m 30 juni 2020 :

R.C. Janssen, voorzitter
J.A.B. Leppink, secretaris penningmeester
M.J.P.H. Josten, bestuurslid
P.F.P.M. Bril, bestuurslid
E.M. Drayer - van der Zwan, bestuurslid
A. Daruvalla, bestuurslid
L.H. de Jong, bestuurslid

Interim Raad van Toezicht van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten vanaf 1 juli 2020 t/m 14 januari 2021 :

P.F.P.M. Bril, voorzitter ad interim
R.C. Janssen, lid ad interim
J.A.B. Leppink, uitgetreden per 23 november 2020, lid ad interim
M.J.P.H. Josten, lid ad interim
A. Daruvalla, lid ad interim
L.H. de Jong, lid ad interim

BIJLAGE REGELING ONDERZOEKSJOURNALISTIEK

	exploitatie 2018 t/m 2020 €	begroot 2018 t/m 2020 €	exploitatie 2020 €	begroting 2020 €	exploitatie 2019 €	begroting 2019 €	exploitatie 2018 €	begroting 2018 €
subsidie Ministerie OCW								
subsidie Regeling Onderzoeksjournalistiek	3.000.000	3.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
subsidie Talentontwikkeling	1.800.000	1.800.000	600.000	600.000	600.000	600.000	600.000	600.000
loon- en prijsbijstelling	190.041	-	114.612	-	75.429	-	-	-
subsidie RO ingetrokken projecten	34.949	-	19.789	-	15.160	-	-	-
subsidie RO BEB ingetrokken	795	-	795	-	-	-	-	-
subsidie RO jong talent ingetrokken	6.645	-	6.645	-	-	-	-	-
	<u>5.032.430</u>	<u>4.800.000</u>	<u>1.741.841</u>	<u>1.600.000</u>	<u>1.690.589</u>	<u>1.600.000</u>	<u>1.600.000</u>	<u>1.600.000</u>
regeling onderzoeksjournalistiek (RO)								
RO subsidie projecten	1.724.347	2.260.000	710.703	730.000	588.425	730.000	425.219	800.000
RO beurs jong talent	835.810	1.200.000	554.700	400.000	281.110	400.000	-	400.000
RO beurs Expertisebevordering	199.114	360.000	124.513	120.000	74.601	120.000	-	120.000
RO adviescommissies	28.331	41.000	15.342	12.000	11.989	12.000	1.000	17.000
RO coördinatie	96.130	120.000	49.435	25.000	25.000	25.000	21.695	70.000
RO projectmedewerkers	205.120	230.000	125.310	115.000	79.810	115.000	-	-
RO pr, voorlichting en communicatie	105.126	121.000	51.638	43.000	31.320	43.000	22.168	35.000
RO ontwikkeling, onderzoek en evaluatie	35.702	75.000	30.479	20.000	3.585	20.000	1.638	35.000
RO automatisering AO configureren databestand	25.481	60.000	10.417	30.000	15.064	30.000	-	-
RO beheerslasten personeel	124.996	130.000	54.031	25.000	25.000	25.000	45.965	80.000
RO beheerslasten huisvesting	43.432	41.000	23.432	16.500	16.500	16.500	3.500	8.000
RO beheerslasten verhuizing	12.000	36.000	-	18.000	12.000	18.000	-	-
RO beheerslasten kantoor	43.888	45.000	24.888	15.000	15.000	15.000	4.000	15.000
RO beheerslasten administratie	25.102	14.000	18.124	4.000	5.227	4.000	1.751	6.000
RO beheerslasten accountant	15.797	15.000	7.825	4.500	4.500	4.500	3.472	6.000
RO beheerslasten bestuur	9.588	15.000	5.539	7.000	1.454	7.000	2.595	1.000
RO beheerslasten representatie	583	10.000	502	4.000	81	4.000	-	2.000
RO beheerslasten afschrijvingen	10.276	13.000	5.849	4.000	4.032	4.000	395	5.000
RO beheerslasten juridisch advies	5.101	12.000	1.268	6.000	3.833	6.000	-	-
RO beheerslasten verzekeringen	1.650	2.000	650	1.000	1.000	1.000	-	-
	<u>3.547.574</u>	<u>4.800.000</u>	<u>1.814.645</u>	<u>1.600.000</u>	<u>1.199.531</u>	<u>1.600.000</u>	<u>533.398</u>	<u>1.600.000</u>
ontvangen								
RO onderzoek	3.000.000		1.000.000		1.000.000		1.000.000	
RO talentontwikkeling	1.800.000		600.000		600.000		600.000	
loon prijsindexatie	190.041		114.612		75.429		-	
totaal ontvangen	4.990.041		1.714.612		1.675.429		1.600.000	
uitgegeven								
RO onderzoek	1.724.347		710.703		588.425		425.219	
RO talentontwikkeling	835.810		554.700		281.110		-	
RO expertisebevordering	199.114		124.513		74.601		-	
RO overig	788.303		424.729		255.395		108.179	
subsidie RO ingetrokken projecten	-42.389		- 27.229		-15.160		-	
totaal lasten	3.505.185		1.787.416		1.184.371		533.398	
over uit boekjaar balans	1.484.856		1.484.856		1.557.660		1.066.602	

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport op pagina 1 tot en met 11 opgenomen jaarrekening 2020 van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1) de balans per 31 december 2020;
- 2) de staat van baten en lasten over 2020; en
- 3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse Controlestandaarden vallen, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020 en de Regeling Controleprotocol WNT 2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf betreffende overige aangelegenheden

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiele afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C1 Kleine Organisaties zonder winststreven en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiele afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies Instellingen 2017-2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C1 Kleine Organisaties zonder winststreven en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C1 Kleine Organisaties zonder winststreven, het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Hilversum, 18 maart 2021

KAMPHUIS & BERGHUIZEN

Accountants/Belastingadviseurs

W.G.

T. Wagenaar AA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020, de Regeling Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.